

ВЕЛИКА СРБИЈА

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

БЕОГРАД, ФЕБРУАР 2002. ГОДИНЕ
ГОДИНА XIII, БРОЈ 1682

Слободан Милошевић

"Сабирањем три лажи не добија се истина, него се само увећава лаж! ...Ово је очигледно једна велика злоупотреба моћи да би се произвела једна историјска превара у којој ће они који су се залагали за очување Југославије бити оптужени за њено разбијање, они који су бранили земљу бити оптужени за злочине."

Жак Вержес

"Он (Милошевић) врло добро разуме да је тај суд ту да би га осудио, да би тиме оправдали агресију НАТО на Југославију... Мора да се одупре у тој опасној ситуацији, не мислећи само на своју земљу већ и на све друге земље које би могле да буду нападнуте..."

Историјско суђење народу

СРПСКИ РАДИКАЛИ НА ИНТЕРНЕТУ!

Пут до истине иде преко

WWW.SRS.ORG.YU

**Српска
радикална
странка**

*Памет, знање и поштење!
Мудрост, храброст, поверење!*

Обећавали су реформе и демократију, добили смо прогоне и хапшења. О томе неки ћуте. Рекли су да ћемо боље живети, удесетостручили су порезе и цене. Живот обичног човека постаје неподношљив. За само неколико недеља интернет презентација Српске радикалне странке постала је најпосећенија у односу на све друге политичке странке.

Путем интернет презентације Српска радикална странка сваког дана издаје саопштења за јавност, а сваког петка преноси комплетан садржај конференције за новинаре председника Странке, др Војислава Шешеља.

САБРАНА ДЕЛА ЛАЗЕ М. КОСТИЋА У ДЕСЕТ ТОМОВА У ИЗДАЊУ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

**КЊИГЕ СУ У
ТВРДОМ
ПОВЕЗУ СА
ЗЛАТОТИСКОМ**

**КЊИГЕ МОЖЕТЕ КУПИТИ ПО ЦЕНИ ОД 1000 ДИНАРА ПО ПРИМЕРКУ
У СЕДИШТУ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ, Трг победе 3, Земун
Све информације на телефон: 011/316-46-21**

ВЕЛИКА СРБИЈА

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

ЗЕМУН
ТРГ ПОБЕДЕ 3

Оснивач и издавач
др Војислав Шешељ

Главни и одговорни уредник
Синиша Аксентијевић

Заменик главног
и одговорног уредника
Марина Рагуш

Помоћници главног
и одговорног уредника
Елена Божић Талијан,
Огњен Михајловић и Фук Фатић

Број припремиле
Марина Рагуш и
Драгана Глушац

Техничко уређење
и компјутерски прелом
Владимир Кадић

Лектор
Весна Арсић

Секретар редакције
Злата Радовановић

Председник Издавачког савета
Др Борђе Николић

Заменик председника
Издавачког савета
др Бранко Надовеза

Издавачки савет
др Војислав Шешељ, Томислав
Николић, др Никола Поплашен,
Маја Гојковић, мр Небојша
Величковић, Александар Вучић,
Драган Тодоровић, Мирко
Благојевић, Ратко Гонци, Момир
Војводић, Стево Драгишић,
Драгољуб Стаменковић, Гордана
Поп-Лазич, др Бранислав Блажић

Штампа

„Етикета“, 20 октобра 2,
11307 Болеч

Тел: 011/806-30-28

За штампарiju
Мирослав Драмлић

Редакција прима пошту на адресу
„Велика Србија“
Трг победе 3, 11080 Земун

Рукописи се не враћају

Новине „Велика Србија“ уписане
су у Регистар средстава јавног
информисања Министарства за
информације под бројем 1104, од
5. јуна 1991. године

НЕЋЕ ПРОЋИ!

Ових се дана у Шевенингену, дешава последња фаза монструозног разбијања целовитости некада славне европске земље. Као никада до сада, покушава се оправдати највећи злочин после Другог светског рата заменом теза, преношењем кривице и фалсификовањем историје. Овај се пут «убија» непослушни српски народ!

Свим расположивим средствима је Трибунал ударио бившег српског и југословенског председника, перфидно тако подвлачећи кривицу целокупном српском народу.

С обзиром да се ради о највећем фалсификату у новој политичкој историји, одлучили смо да странице јединог опозиционог листа посветимо одбрани и утврђивању истине и одговорности. Тако историјски политички процес у краљевини Холандији, неће остати без одговора свеукупне српске и светске слободарске јавности.

Можда нећемо успети да се одбранимо...можда ће нас прекрити пепео наметнуте кривице, али ћемо се бар до краја борити за истину. За истину која говори о геноциду над једним од најстаријих европских народа који се дрзнуо да сам решава пројектовае проблеме— О ГЕНОЦИДУ који је цивилизовани демократски свет провео над СРПСКИМ народом! Али свакако уз уверење да ће кад-тад целокупна, званична и квалификована светска јавност признати да су Срби били жртве помахниталог хегемонизма, а не кривци. Да је једина српска кривица била у томе што су се бранили!

Коначни смисао и јесте да се српска драма не заборави, да се упише у ген не само српске деце— нашег наслеђа, већ и у ген деце која се било где у свету налазе у сличној ситуацији. И да, када се ветрови буду променили ЗЛОЧИНЦИ НЕ ОСТАНУ НЕКАЖЊЕНИ!

МАРИНА РАГУШ

ЦЕНА ОГЛАСА ЗА ИЗДАЊА У 100.000 ПРИМЕРАКА:

- последња колорна страна корица 100.000 динара;
- унутрашња колорна страна корица 80.000 динара;
- унутрашња новинска страна 60.000 динара;
- 1/2 унутрашње новинске стране 30.000 динара;
- 1/4 унутрашње новинске стране 15.000 динара;

На наведене износе додати порез на промет.

Цене и трошкови живота

У односу на просечне цене 2000-те, прошле године су цене на мало у Београду удвостручене, највише су поскуйеле услуге. У односу на октобар у новембру су највише поскуйеле услуге 8,7 поцента зaтaм робе и индустријска производња.

Међу студијама које је наручила ДОС-овска власт да би видела у којој мери је својим "реформистичким" мерама ојадила становништво до сада, а колико би још "сиротиња раја" могла да поднесе јединствен је закључак да је сиромаштво у порасту, а да су међу најсиромашнијима градске породице са децом. Дакле они који немају могућност неке ситне производње којом би допунили кућни буџет. Управо ова категорија породица представља већину која је поднела захтеве за доделу неког од видова социјалних давања државе. Ова помоћ је и мала и зависи од добре воље страних влада, али ипак је драгоцене онима који гладују.

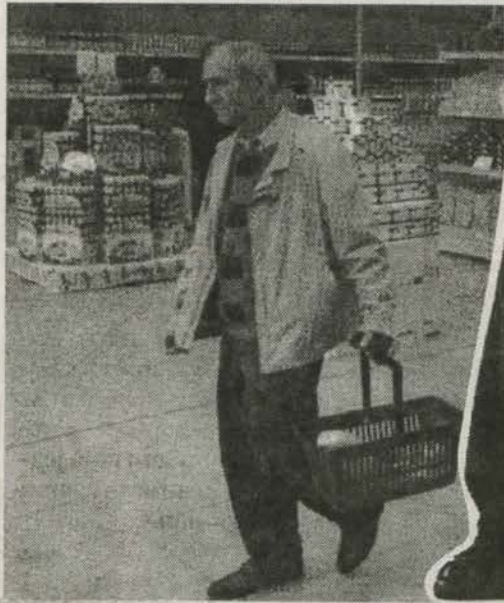
Када су прошле године грађани гласали за ДОС на изборима нису ни сањали какво ће их зло задесити. Логично је да нису, јер нико им тада није причао оно чиме сада покушава да брани свој остатак на власти, а то је да морамо овако

и даље расту

да се мучимо па и гладујемо, јер је то пролазна фаза код земаља у транзицији. И тако, мучи се наш народ већ више од годину дана, а од реформе нема ништа. То му дође као загревање неспособној ДОС-овској власти да промене о којима су толико причали заиста и спроведу. Ово више личи на представу у којој се ДОС-овска власт претвара да је државу увела у транзицију, а и народ се пати иако од транзиције привреде нема још увек ништа осим празних прича челника ДОС-а. И тако се ми мучимо као да смо ушли у транзицију иако само чекамо испред врата, а неко виспрен се досетио да труби свуд по медијима да то тако мора и да је тако било и у другим земљама бившег комунизма. То нико из ДОС-а није помињао у предизборној кампањи већ су сви обећавали моменатално узлетање у висок животни стандард.

Гласајте за ДОС и полећемо!

Полетели смо у беду и сиромаштво, у гашење производње, масовне отказе и

углавном откада је ДОС на власти нема статистике неког месеца без поскупљења. Тако према поменутиим подацима Градског завода за информатику и статистику у новембру у односу на октобар посматрано према категорији производа индустријска производња и робе су поскупели један одсто. Пољопривредни производи су појефтинили за невероватних 0,1 проценат док су услуге поскупеле за 8,7 одсто. Међу индустријским производима у овом поређењу прехранбени производи су поскупели 1,5 процената, дуван је задржао исте цене као што су биле у октобру, док су алкохолна пића појефтинила 0,7 процената, а непрехрамбени производи 0,5 одсто. Међу групама производа које се прате једино су појефтиниле хигијенске услуге 0,7 одсто (Да ли ово појефтињење уопште успе да уочи неко од потрошача?). Овако "значајно" појефтињење обухвата и огрев и алкохолна пића.

Што се тиче услуга једино су порасле услуге становања (2,8 процената) и саобраћај и ПТТ 17 процената, док су

занатске, услужне и комуналне услуге задржале ниво цена из октобра.

У нову годину, 2002. улазимо са најавом креатора економске политике да ће инфлација бити преполовљена, да ће посушљења бити, као на пример струје у априлу (када прође зимска тарифа). Да ће струја значајно поскупети и то им треба веровати, а за остало...

извоз Срба у Хаг... Статистике и анализе непрестано показују да смо живели боље пре доласка ДОС-а на власт.

Према подацима Градског завода за информатику и статистику у новембру прошле године у односу на октобар цене на мало у главном граду су порасле два процента, а трошкови живота су већи за 2,3 одсто. Ово није и тако страшно. Међутим, права слика о томе шта је за кратко време урадила ДОС-овска власт на погоршању животног стандарда добија се када се упореди новембар прошле са истим месецом 2000-те године. Резултат је поражавајући. Лане су цене на мало више за 45 одсто него претпрошле године. Истовремено трошкови живота су удвостручени.

Кад је реч о ценама на мало највише су поскупеле услуге. Међу њима је највећи скок цена комуналних услуга за 212,7 индексних поена. Следи саобраћај и ПТТ са 186,5 онда становање са 178,7 па занатске услуге са 155,6 индексних поена. Прехрамбени производи су скупљи за 34,1 одсто, а непрехрамбени за 41,7 одсто.

Посматрано по групама производа највећи скок цена је евидентиран код осветљења (индекс раста 239,1). Значајно је поскупела и одећа (индекс раста 169,9) па огрев (168,3). ДОС-овска власт апелује да се домаћинства не греју на струју, јер не могу да оспособе ЕПС како су обећавали, а дозвољавају да поскупе други енергенти и то значајно.

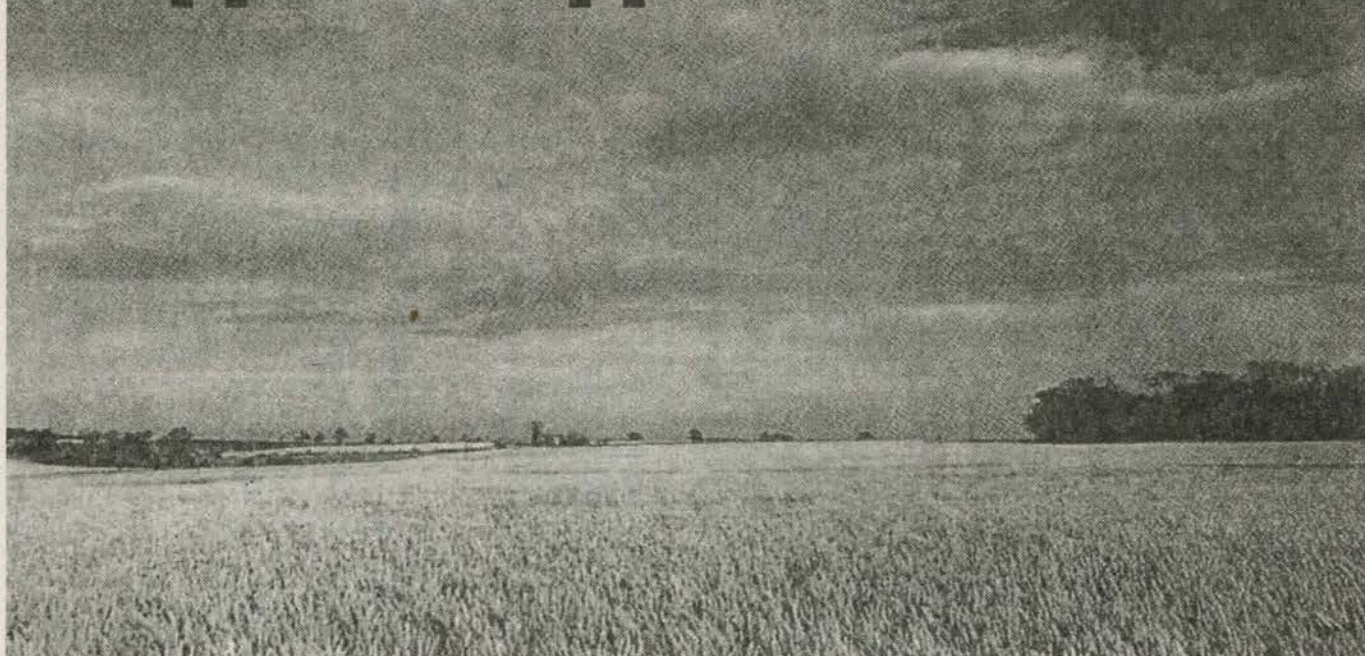
ПТТ поскупео још 17 одсто у новембру

У новембру као и у претходним месецима и 2001. као и 2000. године настављена су поскупљења из месеца у месец. Ову "монотонију" разбија то што не поскупљују увек исти производи. Некад једни, некад други. Али,

ЗАРАДЕ НЕ ПРАТЕ ТРОШКОВЕ

Просечни раст зарада за првих девет месеци 2001. године је два одсто на нивоу Југославије или 9,1 одсто у Србији и 4,8 одсто у Црној Гори. Овај раст зарада међутим, није био праћен растом производње. Напротив, она је у паду и то дуго. Непропорционални раст зарада с једне стране и продуктивности са друге стране као и тенденција ка повећању трошкова рада у производњи последица је, како сматрају стручњаци са Института економских наука недовољно прилагођеног система фискалног захватања из зарада. Досадашње искуство са новим пореским системом показује да је основица за опорезивање зарада постављена превисоко (немогуће!) и цео систем је дестимулативан за веће ангажовање јефтиног рада и за награђивање према раду, уместо према квалификацијама. Не би то тако ДОС-овска власт урадила да није тако у Европи. Зато треба да ћутимо и трпимо. Међутим, нашли су се неки љубитељи економије са Института економских наука који су упутили упозорење Влади Србије да је супротно њеним обећањима повећано фискално оптерећење зарада и то највише оних које су испод просека. Парадокс ДОС-овске власти која једино ради друго прича, је да су порезима највише оптеретили оне који иначе најмање примају. Мора да то нису знали, добро је што им је то неко рекао.

РОДНА ГОДИНА ЈЕ МУКА

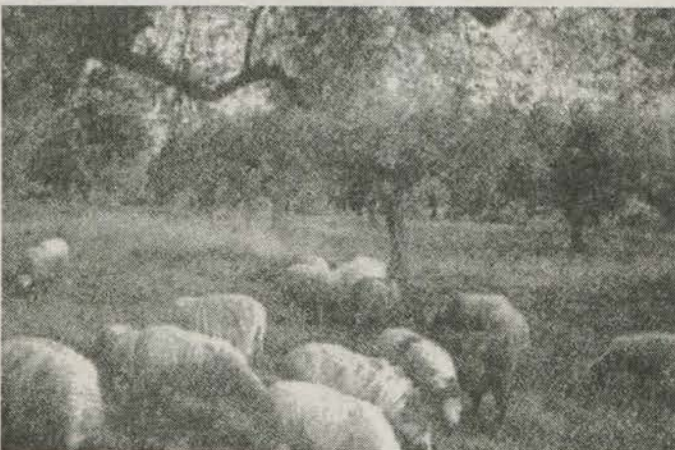
„Свуда у свету вишкови хране се извозе, а код нас подижу цене пољопривредних производа због политичких амбиција... Код нас се све ради наопачке, неплански и домаћински. Приче за децу су да ће се јефтин кукуруз употребити за сточну храну, да ће се месо компензовати за гас, а гас искористити за производњу ђубрива. Силоси ће остати пуни пшенице уколико се ДОС-овска влада не одлучи да је ујркос губитку извезе.”

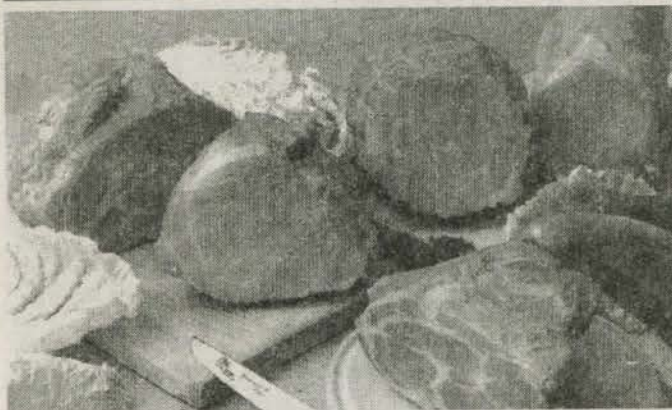
Шта да каже обичан грађанин када људи из републичке Владе причају да односи у ДОС-у коче економски просперитет. Након веома родне године када су приноси обрадовали и ратаре (али за кратко, јер Влада није хтела да исплати обећану отупну цену за производе) и Владу (која је могла да каже да има неку производњу) и када смо сви одахнули, јер ће на тржишту бити довољно хране, следи увећање цена пољопривредних производа због вишкова. Добри приноси са њива у ДОС-овској терминологији сада представљају неповољну ситуацију из које треба наћи излаз. Свуда у свету се извози вишак роба са домаћег тржишта. Код ДОС-овске власти то није случај. Испада да изобиље пољопривредних производа након жетве представља проблем. Уместо да ону количину која је непотребна на домаћем тржишту извезе, ДОС-овска Влада је, изгледа, склонија да је задржи и на тај начин директно утиче на повећање цена на нашем тржишту.

Специјални саветник премијера Ђинђића за прехранбену индустрију и пољопривреду Небојша Мишић о томе што нас је "задесила" родна година каже: "Силоси ће остати пуни пшенице уколико се држава не одлучи да их извезе без обзира на то што ће бити на губитку, јер је

откупна цена била превисока. Међутим, и то је боље него да се плаћа висока цена лагеровања и да се догодине сетва можда и прескочи." По овоме испада да једино ако су лоши приноси са поља може се очекивати сетва сваке године. Мора се признати да цела ситуација око тога како је ДОС-овска влада дочекала резултате успешне пољопривредне производње делује мало ишчашено. "Имали смо срећу да је ова година била родна, али како се код нас све ради наопачке, неплански и домаћински, имаћемо муке и са изобиљем пољопривредних производа", закључује Мишић.

У последње време могле су се чути приче о томе да овај вишак пољопривредних производа може да буде употребљен корисно и на домаћем тржишту. Да није неопходно извести га у иностранство. О томе Небојша Мишић каже: "Причају се приче за малу децу да ће се кукуруз јефтино употребити за сточну храну, да ће се месо компензовати за гас, а тај гас ће се искористити за

производњу ђубрива- сами себе смо спречили у евентуалном таквом послу".

Због опструкције губе потрошачи

Уместо изобиља имамо безизлазну ситуацију у коју нас је довела ДОС-овска власт. То што саветник премијера Ђинђића оптужује саме чланице ДОС-а да су због, како каже, непланског, домаћинског као и неусклађености рада чак и некооперативности и опструкције добро претворили у лоше је тачно. Само оне који су гласали за ДОС то не треба да интересује. Очекивали су резултате, а шта су добили. Признање да нису способни да обаљају свој посао како треба. Последице тога трпе грађани. Конкретно у ситуацији какву је ДОС-овска власт направила од вишка пшенице неко мора да претрпи штету. Најмање би "болело" ако би то била Влада. Међутим, већ знамо то да ДОС-овска власт није бољешива према потребама становника и можемо да очекујемо да ће опет све пући по нашим леђима.

Да тржишни закон понуде и тражње не важи кад је ДОС на власти доказује и ситуација са ценама меса. Месо се увози и на тај начин обара цена домаћих произвођачима. То није противно тржишној логици. Међутим чуди закључак да колика год буде домаћа производња меса рашће му цена уколико се не обара увозом. Мишић сматра да је до оваквог апсурда дошло због опструкције између две ДОС-овске владе. Добро је што он увиђа где је проблем. Али, то опет није нимало утешно за оне који свакодневно одлазе у продавницу и купе тек понешто од онога што би им требало. Нити се види шта ће скорије бити измењено у раду ДОС-овске власти да би било боље становништву. Требало би хитно нешто предузети, али таква размишљања се не чују нигде. Свуда се чују приче да ће бити неког помака на јраније на пролеће или у току идуће године, па би тек после требало осетити неко побољшање. Шта ћемо до тада? Да чекамо да Демократска странка и Демократска странка Србије "буду добри и лепо се играју заједно" да би онда радили у интересу народа који их је довео на власт?

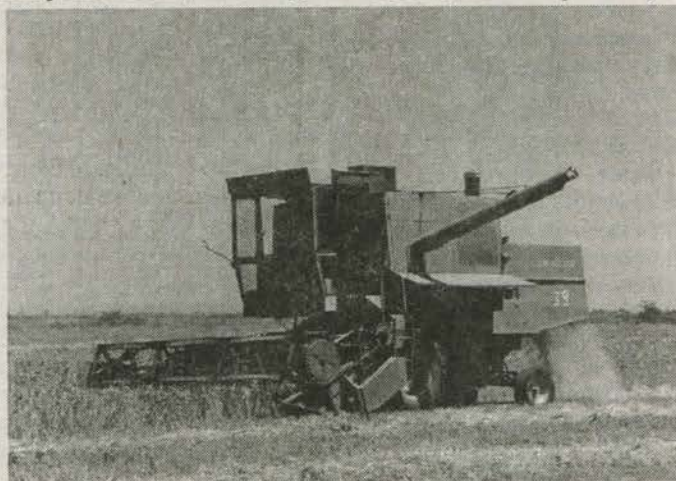
Небојша Мишић тврди да: "Необјашњиво је, најблаже речено, то што је др Радмила Синђелић 23. августа ове године потписала сагласност за увоз изнутрица (замрзнута свињска јетра) из Холандије. Испоручилац је "Делта комерц" из Амстердама, а увозник "Фиград промет" за "Каријекс" из Врбаса. То је пошиљка која је стигла у време строге забране увоза производа животињског порекла због болести "лудих крава", а ми нисмо уврштени у ред земаља у којима нема болести "лудих крава" због тога што су Црна Гора и Косово увозили јунак из Холандије и Велике Британије. То је велики проблем јер се, с једне стране, третирамо као заједничка држава, а са друге, та заједничка држава функционално не постоји јер су Црна Гора и Косово својевољно увозили ту јунак и због њих нама не дају да извозимо месо и не стављају нас у ред земаља у којима нема болести "лудих крава".

Резултат оваквог понашања оних који су на власти и боре се за сопствене позиције је горка истина: "Остају нам главобоље и поред обиља хране", што је закључио Небојша Мишић специјални саветник премијера Србије за прехранбену индустрију и пољопривреду.

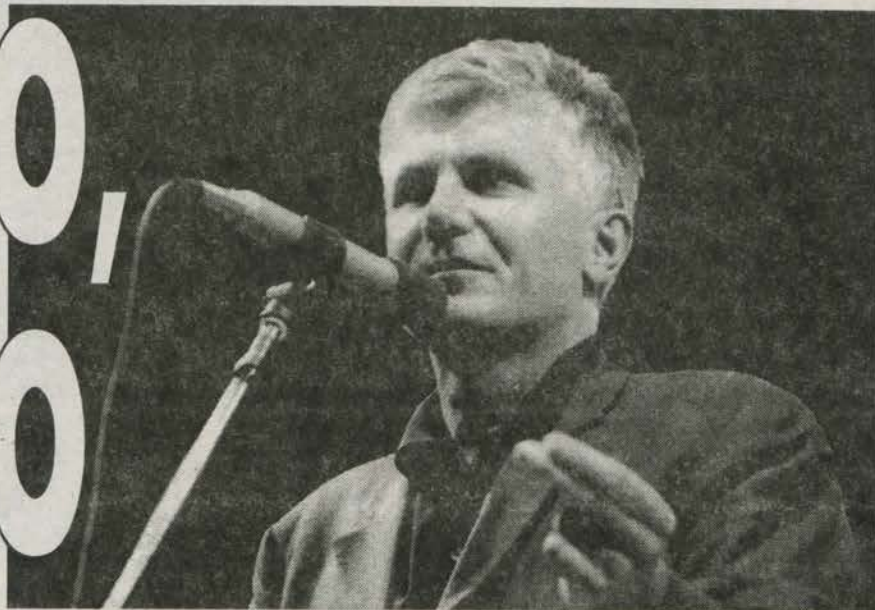
Месо домаћих произвођача не може да буде извезено

на тржишта других земаља. Југославија није члан оних међународних организација које контролишу млеко и месо као намирнице животињског порекла и издају сертификате за то. ДОС-овска власт није успела да Југославија постане члан Међународне организације за здравље животиња и производа животињског порекла (ОИЕ) која има 158 чланица. "Нажалост остали смо испред врата ове организације јер ништа више нисмо

одредили осим оног формалног прослеђивања захтева", каже Мишић. Овако колико год да има вишка меса на тржишту цена му и даље расте. ДОС-овска власт ни ту није успела да уради нешто позитивно.

ДАЛЕКО, ДАЛЕКО

ДОС није склонио прејуреке доласку стираног калитијала у замљу. Чврстие законске баријере нису оијклоњене, чак су неке и погоршане. Неиремосиива прејурека су повећани порези.

У новембру је ДОС-овска власт, како смо већ навикли, подигла велику прашину, овога пута су ставили ловорике себи на главу због отписа дела спољног дуга СРЈ. Сценарио већ познат. Прво пласирају на-јаве о значају неког догађаја, потом преговорају, а онда об-јављују на сва звона "велики успех". И таман када и ми почнемо да се осећамо некако званично и задовољно због "постигнутог" које ће нас, како то ДОС интерпретира, у мо-менту решити свих проблема, освану по новинама сасвим противречне оцене о значају догађаја. Од оних које дају чланови ДОС-а по којима смо "решили све своје проблеме" до изјава стручњака по којима се ништа битно није изме-нило. На пример, председник ДОС-овске владе Зоран Ђинђић изјављује да одмах након отписа дугова следе ин-вестиције. Само неколико дана касније др Милан Ковачевић самостални консултант у Г17 каже да смо и даље само ос-матрачница за инвеститиоре и да ће тако остати најмање још две године.

Попут донаторске конфернције одржане у Бриселу, "великог успе-ха" ДОС-а који се издувао до нивоа да стране помоћи у ствари нема, тако и ово отписивање спољнег дуга "прети" сличним резултатом. За лакомислене да наведемо изјаву министра финансија, Божидара Ђелића у којој каже да нема повећања пензија и плата у наредној го-дини. Нико није рекао да у наредној го-дини нема поскупљења. Њих нико не забрањује.

Инвестиције су далеко

Тако да не чуди и то да се у нов-инама може прочитати да људи од заната дају оцене и прогнозе сасвим другачије од представника власти. Њима није дужност да величају и наду-вавају значај свега онога што ДОС или један његов део уради, да би на тај

начин народу вратили веру у снагу и моћ ДОС-овске "ре-форматорске" власти. Прошло је више од годину дана и свима је јасно да за тај период није урађен ни десети део најављеног у предизборној кампањи ДОС-а. Они износе своје мишљење независно од става ДОС-а.

Др Милан Ковачевић износи да је "мало урађено на стварању повољнијег амбијента за страна улагања у Србији, а могло је и морало много више."

Разлози због којих није било страних инвестиција у про-теклом периоду су бројни. У једној групи били би они ко-ји проистичу из чињенице да ниједна приватизација по новом закону, до сада, није заживела. Истовремено је заустављена продаја акција предузећа која су у приватизацију ушла према старим прописима. Затим ни Закон о пре-дузећима није по мери странаца. Исто би се могло рећи и за прописе о стечају и санацији. Не постоји ни акцијски фонд. Следећа група проблема везана је за пропусте у Закону о страним улагањима. На пример захтева се рег-истрација само новчаних улагања, али не и куповина акција на секундарном тржишту. Евентуалне стране улагаче одби-јају и бројни неповољни моменти у политици девизног рег-улисања.

Неприхватљив цементиран курс

Оно што страни привредници не могу да разумеју и схвате је то да НБЈ користи девизе за одржавање курса. На тај начин ограничава неке друге потребе нарочито кредитирање извоза. Стручњаци из ове области сматрају да НБЈ греша понашајући се овако уз образложење да од цене производа не зависи извозни резултати. Опште је познато да у нашим условима (не)привређивања је итекако битно са каквом ценом наступамо на светском тржишту. Економисти тврде да не можемо да конкуришемо са квалитетом роба, већ једино ценом. За неке робе пласман на иностраном тржишту не зависи од цене, али ми ни не производимо такве робе. На недавно одржаном округлом столу наших и страних привредника у "Хајату" странци нису могли да схвате штура и натегнута Лабусова објашњења о том како је флукутирајући курс уствари фиксан, односно динар плива у месту.

На ово економско чудо ни представници ММФ-а у посети нашој земљи нису остали равнодушни. Тражили су да се постепено курс динара мења. Ово тврди Бошко Мијатовић председник Програмског савета Центра за либерално-демократске студије. Мијатовић тврди да није тачна Динкићева тврдња да ММФ никад није препоручио депресијацију динара. Напротив због тога

Драган Веселинов : "Дакако, да је релативно јак динар неповољан за неке извознике. Међутим, морам да кажем да се код нас често одговорност пребације на монетарни ниво за све извозне неуспехе и тражи јефтин динар да би се извозило за све и свашта често и по багателним ценама. Оваква пракса не може више да се толерише јер на инострано тржиште треба да иде само онај који има добар производ, добру марку, који се бори за квалитет и одлично паковање, па стога и није спреман да у бесцење продаје домаћу продукцију."

што смањена спољна конкурентност може да се одрази на смањење обима трговине са светом, мисија ММФ-а је саветовала постепену и умерену депресијацију динара, како пише на сајту ММФ-а, према речима Мијатовића.

Као још једна од препрека за улазак страног капитала у нашу земљу је и одустајање од обећане либерализације спољнотрговинског пословања. Сада је процедура у трговини са светом још скупља и траје дуже.

Порези су пресудни

Од како је 5.октобра ДОС дочепео власт стално нам објашњавају како су сва неповољна законска решења гола нужност, јер тако свет тражи од нас. Напротив, свет каже да порези не само да нису смањени него су повећани чак толико да захватају 60 одсто друштвеног производа. Због чијих интереса је ДОС-овска власт повећала порезе? Изгледа да сва законска решења ДОС-овске власти дувају у исти рог, а то је пуњење буџета. То им је изгледа најбитније, јер стално кубуре се буџетским дефицитом. Па су се потрудили да захвате порезима што више могу.

Да се вратимо на почетак. Премијер Ђинђић је рекао, а уредници објавили великим масним словима да после отписивања дугова стижу инвестиције. Можда је то и тачно само је питање када? Ђинђић је нагласио да су инвестиције, које "стижу" након отписа дугова неопходне за оживљавање програма економских реформи. Изгледа да ће већ замрли програм економских реформи морати мало да сачека да би га ДОС оживео.

Контејнери све "посећенији"

и шокирани, јер нисмо могли да верујемо да, на пример, пре-високе износе са неких рачуна, који су нам достављени неко очекује да можемо да платимо од јадних примања. Међутим, поскупљења не престају, насрћу једно за другим и увек нам прети неко треће "најопасније" које по трагедији коју ће изазвати засењује ова "ситнија" поскупљења. Њих мрмљајући прогутамо и чекамо да ли ће нас оно страшно, треће "завити у црно". То је психолошки трик који често и успева..

Расту трошкови живота и откази

Трошкови живота непрекидно расту и нико их не зауставља. Плате нити прате повећање кућних расхода нити неко из државних институција показује да о томе брине ДОС-овска власт и да нешто предузима.

Предузимају се само отпуштања хиљаде запослених који су технолошки вишак у "ДОС-овској транзицији".

Становништво које се определило да на последњим изборима укаже поверење ДОС-у сигурно није имало на уму да ће, практично ни од чега, морати да плати све оно што

пуни буџет немилосрдне ДОС-овске власти. Нису ни сањали да ће им када на власт дођу они које су хтели, животни стандард падати. Вероватно склони сањарењу, снивању лепих снова отворених очију (како би иначе поверовали у оно што је ДОС у својој предизборној кампањи обећавао да нису таакви), видели су себе у сјају и луксузу богатства које су сањали.

Према подацима Савезног завода за статистику потрошачка корпа потребна четворочланом домаћинству за месец новембар коштала је 12.067,58 динара. На данашњој скупоћи просто је смешно да неко помиње ових 58 пара. Нимало није смешно што се тенденција раста цена производа непогрешиво наставља. Из месеца у месец цене иду навиге живот је све скупљи. Од шездесетак артикала, колико су статистичари сместили у потрошачку корпу у новембру (за месечни живот четворочланог домаћинства сигурно треба више од 60 производа) највише су поскупели: карфиол за 85,6 одсто, зелена салата за 58,7, затим краставци - 52,5, грозђе - 23,6, црни лук - 4,8, крушке - 4,3... Ова поскупљења не би значајно погодила грађане да животни стандард већ није на дну.

За последњих годину дана, откада је ДОС преузео власт у земљи многа поскупљења су нас непријатно изненадила. После многих смо били

Јавност не опрашта

Ситуација се битно изменила. Протести и штрајкови су постали свакодневница. На јавним местима изливање горчине на рачун ДОС-овске власти је масовна појава.

А, ДОС-овска власт само додаје поскупљења, једно на друго и нема им краја.

Према последњем извештају Савезног завода за статистику потрошачка корпа за новембар, у којој је 65 прехранбених производа, кошта око 400 марака. Ово је вредност производа за које се сматра да су довољни четворочланој породици за месец дана.

Поређења ради да подсетимо да је у јулу 2000. године, вредност исте потрошачке корпе била 5.426,85 динара. Скоро упола мање него прошле године у истом месецу.

Затим, према последњим коначним подацима о нето зарадама за јул 2001. године, просечна нето зарада износила је 5.581 динар (183,52 марака). За потрошачку корпу за исти месец требало је издвојити 11.256,02 динара (370,12 марака). Односно ни две просечне плате нису довољне да се покрију само трошкови исхране и одржавања хигијене. Ту нико није рачунао колико четворочлано домаћинство треба да издвоји месечно за: струју, комуналије, школу, превоз...

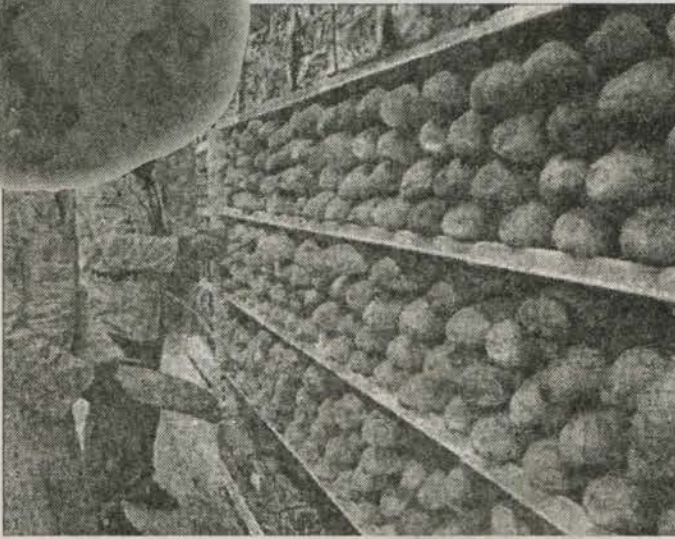
У исто време стручњаци са института који се баве овом проблематиком, панично су упозоравали да би нова цена струје довела до нове велике лавине поскупљења. Сумирање последица би било застрашујуће.

Пошто се иначе најављује "вруће пролеће", и у нашим и страним новинама, још једно поскупљење струје могло би да буде иницијална каписла уличних немира од којих страхује ДОС, јер немири су их изнели, а могу и да их збаце са власти. Ђинђић се позивао на захтев ММФ када је образлагао зашто је неопходно велико поскупљење струје.

ДОС-у није лако, има међусобне сукобе који блокирају заједнички рад (нови посланички клубови у оквиру ДОС-а се пријављују у Народној скупштини, а о неким се прича да више неће ни бити посланици). Очекивана подршка међународне заједнице је изостала. Ово мало донација није оно што су очекивали. Подсећају на акробату који хода по жици и балансира да не изгуби равнотежу. Нова власт је потрошила кредит који је имала код грађана. Нису испунили очекивања. Од изборних обећања нема ништа. Свакодневно их неко прозива због онога што су обећали па потом оставили по страни. Заузврат натоварили су бреме поскупљења на леђа грађана.

Машу нам разговорима у Париском клубу. Најављују силне инвестиције које стижу, како кажу, у нашу земљу. То је све јако далеко. Изгледало је, јер је ДОС-овска власт тако хтела да изгледа, да ће и разговори у Париском клубу и новац домаћим предузећима стићи до нове године. Кад оно ДОС ће се тек "рвати" са Париским клубом негде на пролеће. Далеко су паре. Поготову што пристизању стране помоћи претходи намиривање дуга према међународним финансијским институцијама и санација спољног дуга.

Они који су се стручно бавили овом проблематиком, проблематиком спољног дуга, кажу да за Југославију није решење чак и отпис две трећине спољног дуга и одлагање почетка отплате рате дуга за пет година. Јер, та прва рата ће бити тако висока да неће моћи влада, која тада буде, да је плати. У међувремену многи тврде да ми не можемо ни годишњу камату на преостали део спољног дуга, ако нам уопште одлука Лондонског клуба буде ишла на руку, да платимо. Па какве то и колике инвестиције можемо да очекујемо онда. Од свог страног новца који ће евентуално доћи на ово тржиште можемо да очекујемо нешто мало само тамо, (а и то је питање јер смо земља са високим ризиком), где се наше фабрике дају будзашто.

Дефицит за 50% већи од извоза

Спољнотрговински робни промет Србије са светом за првих девет месеци ове године био је 4.263,4 милиона долара. Остварен је извоз од 1.219,5 и увоз од 3.043,9 милиона долара. Смањена је покривеност увоза извозом са 45,7 на 40,1 одсто. Месечни просек извоза износио је 135 милиона долара. У пољопривреди више штедише него користиле због оствареног дефицита од 17,3 одсто. Реално још је већи пре свега као последица неконтролисаниг увоза хране и осталих производа преко Црне Горе.

Спољнотрговински резултати ДОС-овске власти „отворене према свету“ су прави фијаско. Од планиране стопе раста извоза од 36,5 одсто за ову годину нема ништа као и од другог што је ДОС „планирао“. Транспарентни раст извоза за првих девет месеци ове године (након скидања санкција) био је свега 4,2 одсто. Сасвим је јасно да је било нереално очекивати да извоз оствари предвиђени раст поготову у ситуацији реалних ограничења, пре свега на страни производње односно извозне понуде. Да би био остварен планирани раст у последњем месецу ове године требало је да буде реализован извоз у вредности од 907 милиона долара тако да би до последњег дана децембра било извезено робе за 2.126 милијарде долара. О овој „планираној“ вредности извоза ДОС-овска власт само је могла да сања с обзиром на то колико су и шта урадили од када су дошли на власт. Јер месечни просек извоза за девет месеци износио је свега 135 милиона долара. У Привредној комори Србије на одржаном сатанку Одбора за економске односе са иностранством, речено је да је стога било реално очекивати да укупни извоз у 2001. години достигне вредност од, свега, 1,7 милијарду долара. Ово би значило да је остварен раст извоза у 2001. у односу на претходну годину свега 10 одсто. Подсетимо се да је тај

раст остварен у односу на 2000. годину када је Југославија била под санкцијама.

Смањена покривености извоза увозом

Укупна вредност спољнотрговинске размене Србије са светом у првих девет месеци 2001. године је 4.263,4 милиона долара, што је више за 14,3 него у истом периоду претходне године. У оквиру тога остварен је извоз од 1.219,5 милиона долара и увоз од 3.043,9 милиона долара. Смањена је покривеност увоза извозом са 45,7 на 40,1 одсто.

Односно, скидање санкција ДОС-у је послужило да увози, на жалост, неконтролисано робу а да нису били способни да остваре иоле значајнији извоз на страна тржишта.

Управо по покривености увоза извозом привреда Београда бележи најлошији резултат у последњих двадесет година са стопом од 22,6 одсто.

Алармантан дефицит

Оно што најпре пада у очи је податак да дефицит спољнотрговинске размене Србије са светом од 1.824,3 милиона

долара већи за 31,4 одсто у првих девет месеци ове у односу на целу прошлу годину. ДОС-овска влада је остварила за само годину дана свог (не)рада дефицит за 50 одсто већи од извоза.

Нечувено. При том нису имали санкције казнене заједнице која само хоће да нам помогне да "демократски и транспарентно" стигнемо тамо где су нам одредили. Односно где нам је место у оквиру новог светског поретка, а то је да будемо само тржиште за њихову производњу, а наша је при том потпуни вишак. Наравно наши економски приоритети су споредни. ДОС-овска влада је прихватила такву улогу. Једини је проблем што приликом прихватања услова које пред њих поставља међународна заједница треба да избегну немире у земљи који би их могли скинути са власти.

Занимљиво је да се променила структура дефицита. Сада га имамо и у размени са земљама у транзицији - 0,9 милијарди долара, што није био случај раније. Истовремено већи увоз од извоза имамо и у размени са развијеним земљама - 0,8 милијарди долара што је мање у односу на земље у транзицији.

Овај податак говори о нечему још. То је да се недовољно увозе нове технологије и квалитетни производи са запада, а да предњачи увоз роба широке потрошње из земаља у које смо некада то исто извозили.

Највећа разлика у покривености увоза извозом остварена је у области црне и обојене металургије. У тој грани извоз износи 152,8 милиона долара, а увоз 170,5 милиона долара. Извезли смо ваљаног челика за 68, а увезли за 100 милиона долара, на пример.

У аграру више штете него користи

Опште је познато да је аграрна производња узданица ове земље. Традиционална по производњи појединих производа депенијама, ове године под ДОС-овском влашћу, доспела је у благо речено чудну позицију. Све је почело када је савезна влада обећала откупне цене ратарима за производе. Људи направили своју рачуницу, прионули на посао, уложили своја средства и молили се да их време послужи. Онда су почели да протестују ратари како је која пољопривредна култура доспевала. Републичка влада није хтела да исплати обећану откупну цену сељацима који су на основу ње правили своју рачуницу и уложили свој новац. Разлог за овакву превару ратара је, како кажу челници владе, то што их не интересује шта је обећала Савезна влада. Шта то значи? У старту, одмах након што су се изотимали за кабинете, већ су савезни и републички "тимови" били у спору и радили једни против других што јсу изгубили жељу да крију тек у последње време.

Елем, након што се министар пољопривреде Драган Веселинов сит нахвалио како је једина производња која је забележила раст управо аграрна (што је резултат преваре ратара, а не његова заслуга) почели су проблеми. Од родне године и раста пољопривредне производње за 20-30 одсто ДОС-овска влада је успела да направи проблем и ситуацију из које се треба што пре вадити да би штета била што мања. Реч је о вишковима производа који се свуд у свету извозе. Код ДОС-овске владе није тако. Остварили су дефицит са све-

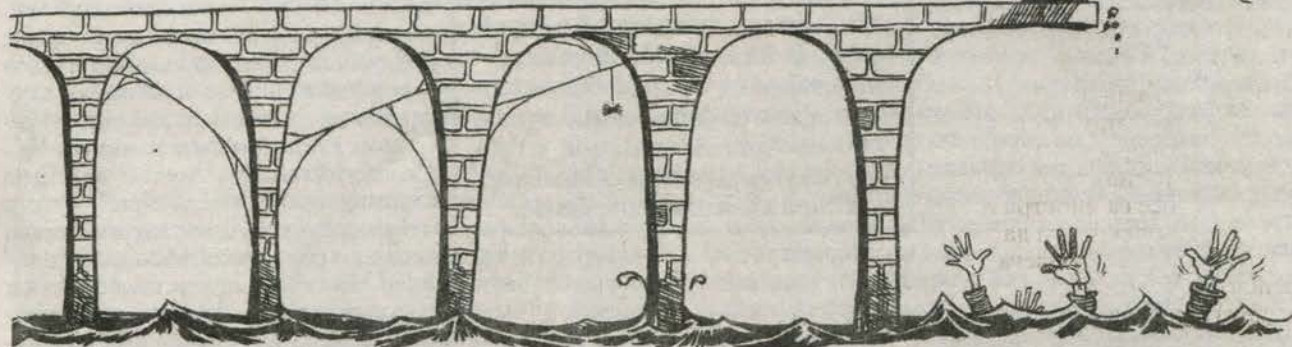
За првих девет месеци 2001. године СР Југославија је остварила извоз пољопривредних производа у вредности 202 милиона долара у чему Србија учествује са 191,5 милиона долара. На увозној страни од 419 Србија учествује са увозом од 209 милиона долара.

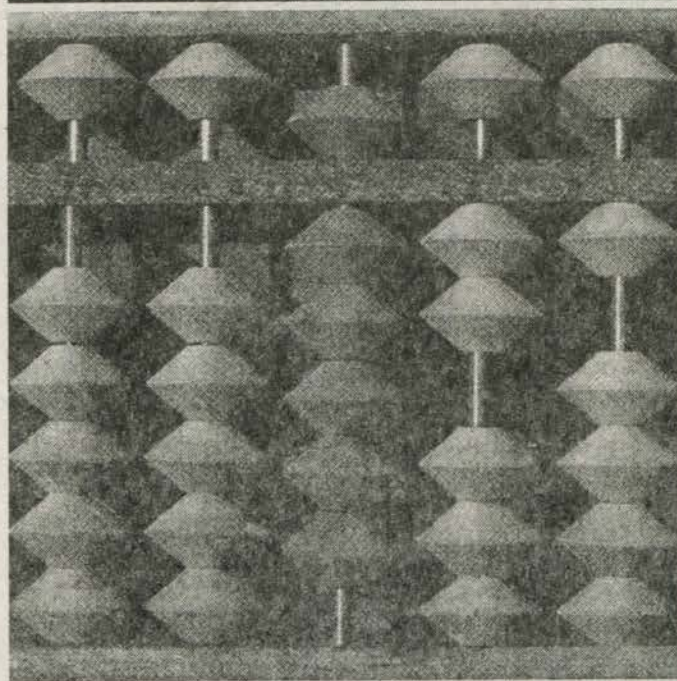
том од 17,3 одсто у размени пољопривредним производима. Да би било још горе овај дефицит је реално још већи и то пре свега, због неконтролисаног увоза хране и осталих пољопривредних производа преко Црне Горе. Преко ове републике уушло је 51 одсто роба од укупног увоза пољопривредних производа.

Шта то кочи извоз?

Непремостива препрека расту извоза, након скидања санкција и одобравања извесних трговинских олакшица, је цементирани пливајући девизни курс. Недавно су стручњаци из Института за тржишна истраживања поновили своју анкету међу привредницима са намером да на извору дођу до информација које би

омогућиле да се проблем огромног дефицита осветли из правог угла. Дошли су до сазнања сличног оном у мају. Наиме, основна препрека остваривању извоза наших привредника је дестимулативни девизни курс уз изостанак адекватне кредитне и фискалне подршке и извозних стимулација. Нема спора да ни застарела техничко-технолошка опремљеност предузећа уз висок степен демотивисаности економским миљеом који је прострла ДОС-овска влада са вишком запослених и уз високу цену коштања производа доприносе лошим резултатима. Међутим, све је то ДОС знао када је водио своју предизборну кампању, па ипак је обећавао куле и градове. Привредници су поверовали да ће

добити кредите, стране партнере са савременим технологијом и знањем, подршку извозним кредитима и друге повољности само ли дође транспарентна реформистичка власт. Код нас упркос лошим ДОС-овским прописима има производних фирми које би са својим програмима биле и те како конкурентне на иностраном тржишту, али пате од исте болке као и цела привреда - неликвидности. Неликвидност предузећа крајем прошле године се показала још грђе и горе него у августу. Подсетимо се да је ДОС-овска власт разглашавала пребијање дугова између дужника као изванредан учинак Програма за регулисање унутрашњих дугова и у том контексту неких "праштања" старих обавеза према појединим фирмама. Дobar програм нема шта. За само месец дана након ДОС-овске "санације" на рачунима 25.059 неликвидних фирми црвени салдо је премашио 74,4 милијарде динара што је за 40 милиона више него пре санације. Уствари дугови су не само дуплирани у односу на септембар већ је забележен и директан прираштај од пар милијарди динара у октобру. У овом месецу се показало да ДОС-овска власт није прекинула муке са беспари-

Спољнотрговински дефицит 2,4 милијарде долара

Спољнотрговински дефицит Југославије у октобру је био 215 милиона долара, док је у периоду до 30 октобра ове године износио 2,381 милијарде долара.

Према најновијим подацима Савезног завода за статистику, извоз је у октобру био вредан само 156 милиона долара што је једва за 14,1 одсто више него у истом месецу прошле године у време скидања санкција. Истовремено је вредност увоза повећана за 43,9 одсто на 371 милион долара.

цом као што је то представљала. Шта више према извештају Завода за обрачун и плаћање последњег дана октобра било је 61.021 правно лице неликвидно или у стечају са 1,28 милиона запослених. ДОС је, између осталих обећања, добио поверење гласача на изборима јер је обећавао повољне кредите и страна улагања домаћим предузећима. Наравно од тога сада нема ништа. Пардон биће ликвидација, стечаја и отказа. Шта ће бити са онима које од успеха на домаћем и страном тржишту дели обећани повољни кредит?

Око 55 одсто привредника сматра да има припремљене тржишно активне програме, а око 45 одсто не. Затим око 67 одсто сматра да да ови програми имају прођу на домаћем тржишту, а 41 одсто да су конкурентни на страном. При свему овоме привредници чекају да ДОС-овска власт престане да навија за увоз који је убитачно заиграо против домаће производње. Очекују да им се обезбеди повољнија кредитна подршка углавном за набавку опреме. Ово је нарочито битно ако се има у виду да је око 80 одсто производне опреме у индустрији отписано. При том наши привредници непрестано инсистирају да ДОС-овска власт смањи фискалне и царинске дажбине за увоз сировина и опреме намењених програмима који би имали прођу на иностраном али и домаћем тржишту. Чак 15 индустријских грана већ има спремне програме за производњу и међу њима су црна металургија, мини трактори, готов намештај, грађа, пластична амбалажа, млевено и равно стакло, ТА пећи, шпорети, текстилни производи... Сви ови производи би се успешно пласирали уз кредитну подршку.

Одустајање од тужбе против Словеније

Још један од услова који је ДОС-овска власт морала да прихвати да би евентуално нека добила зајам од Светске банке је и одустајање од финансијске тужбе уложене код Лондонског клуба против Народне банке Словеније и четири комерцијалне банке.

Курс кочи извоз који је у првих десет месеци прошле године остао на нивоу 2000. године иако су скинуле санкције. Шансе да извоз порасте и ове године су врло мале - сматра проф. др Млађан Ковачевић. Уколико се задржи садашњи курс ће у значајној мери по-давијати добар део привреде - мишљење је проф. др Љубомира Маџара. Увоз досиђао скоро половину друштвеног производа.

СТРУЧЊАЦИ ПРОТИВ ДИНКИЋА

Недавно је у организацији Научног друштва економиста Југославије и Економског факултета у Београду одржано "Саветовање економиста о економској 2002. години". Ни присутне ни јавност није зачуло то што су се чула два потпуно различита тумачења економских потеза ДОС-овске власти у 2001. години. Да ли је економска наука сама по себи толико флексибилна да дозвољава потпуно супротна схватања исте појаве односно проблема или се ради о незнању теорије, непризнавању праксе или нечем трећем?

Када би различита схватања својим, различитим решењима водила до истих резултата неке појаве могли бисмо говорити о могућности флексибилног схватања економских појава. Међутим, како то није случај већ се сукобљења економска мишљења залажу за различите облике и димензије економске политике која даје различите резултате

то флексибилност као објашњење можемо да заборавимо. Остаје нам да неко није у праву или гувернер НБЈ Млађан Динкић или економски експерти присутни на саветовању и уопште сви они који дижу глас и дају изјаве у медијима?

Мишљења су се разликовала како по том шта је и колико доброг урађено у 2001. години тако и како би се значајније поправило макроекономско стање у 2002. години.

Најважније би било да економска политика у 2002. години, пре свега оствари раст домаћих и страних инвестиција које би обезбедиле повећање производње. То би значило подстицање улагања на бази производње и услуга малих и средњих предузећа као и докапитализације и реструктурирања привреде и банака, закључено је на овом скупу.

Учесници скупа сматрају да је домет креатора економске политике у стварању повољније климе за развој и реструктурирање у идућој години - скроман.

Све скромније резултате, сматрају економисти, можемо очекивати у идућој години уколико се циљеви економске политике и надаље буду решавали уз помоћ донација и других видова екстерне подршке. Познаваоцима ове области је, наравно, јасно да донације страних влада воде низ странпутицу зато и ургирају да ДОС-овска власт нешто хитно измени. Неопходно је и хитно да се основне мере и инструменти економске политике усмере ка јачању конкурентности и тржишно привреде. Ову причу причају и представници ДОС-овских влада мада вероватно не мисле озбиљно, јер у пракси раде нешто сасвим друго.

Млађан Динкић бранећи и правдајући потезе које су владајући „реформисти“ повукли прошле године каже да циљ реформи и јесте реструктурирање домаће привреде па отуд и не треба субвенционисати оне који немају шансу. Домаћим предузећима и запосленима у њима се не пише добро судећи према речима гувернера. Уместо повољних кредита који би омогућили набавку нове технологије са којом би уз добре програме предузећа постала конкурентна на иностраном тржишту, што је обећавао ДОС у предизборној кампањи, наши привредници могу да очекују нешто савим друго. Динкић каже: „Прошло је време кад се подржавала домаћа производња ма каква да је била и због тога се спречавао увоз. Извозило се по сваку цену, а затим губитак надокнађивао на домаћем тржишту коришћењем монополског положаја. Сад је створен амбијент да не мора да се производи и оно што се не исплати и нема разлога да се жали ако се подаве предузећа која су неефикасна и не прилагођавају се тржишту.”

Дакле нека се даве неефикасна предузећа, (питамо се само колико је ефикасних процентуално посматрано), нико им неће помоћи, запослени ће остати без плата и посла. Нису овако причали на предизборним митинзима. Обећавали су оздрављење привреде и то брзо повољним кредитима и страним улагањима. Ко би гласао за ДОС да су му његови челници говорили онда као што говоре сада?

Сироти радници не могу да верују шта им се дешава и шта им сада говоре они којима су еуфорично аплаудирали након „лених речи“. Гласачи су преварени, сада када су обавили свој део посла и довели ДОС на власт, могу да ћуте и чекају да виде шта ће са њима бити. Нико им ни не обећава ништа лепо, а и у обећања, истина мало кас-

но, више не верују. Једино светло сада долази од нових избора и нових људи на садашњим позицијама власти.

Циљ је подстицање производње и извоза

По оцени економиста приоритет 2002. године требало би да буде подстицање производње и извоза, пре свега, тржишним мерама које би обарале инфлацију и водиле ка стабилизацији система у целини. Када је реч о фискалном систему (на који има много примедби и од домаћих и страних субјеката упркос Ђелићевом, Динкићевом и ставу осталих чланова ДОС-овске власти, да је закон добар), мора се смањити пореско оптерећење и привредних субјеката и грађана, уз рационализацију потрошње јавне управе и парадржавних органа, сматрају учесници скупа. Интересантно је да ово остарење виде у адекватним законским променама али и у доследној примени владавине права.

Даље примедбе ДОС-овској власти упућене су због тога што није успела да успостави континуирани социјални дијалог уз истовремено дефинисање минимума економски прихватљивог социјалног програма. Став учесника саветовања је да ДОС-овска власт није успела да оствари задовољавајући ниво социјалне кооперације и сматрају да је неопходно формирање Економско-социјалног савета владе.

Ефекти инфлације угрожавају

Релативно висока инфлација пратила је економску активност током целе 2001. године а наставиће се и у овој.

Ефекти овога, оцењују економисти, угрожавају и то веома озбиљно, одрживост паритета валутног курса и истовремено утичу на енорман раст увоза и висок спољнотрговински дефицит. Динкић сматра да није тако. „На вредност извоза не утиче девизни курс већ структура роба која се нуди иностраном тржишту.“ Потврдио је да померања курса неће бити ни у овој години, јер се очекује даљи раст девизних резерви, и како је оценио, драматичан пад инфлације.

Млађан против Млађана

Професор Млађан Ковачевић, један од виђенијих економиста на овом скупу је изразио своје неслагање са многим оценама гувернера НБЈ. Ковачевић је изнео негативне стране онога што је Динкић означио као поз-

Млађан Ковачевић: „Садашња политика девизног курса утицала је негативно на извоз који је за десет месеци 2001. године остао на нивоу 2000. године и то у далеко повољнијим условима повратка преференцијала и стимулација по основу либрелизације. Истовремено је увоз енормно порастао и достигао пет милијарди долара, што је готово половина друштвеног производа.”

итивне помаке. Тако: "Садашња политика девизног курса утицала је негативно на извоз који је за десет месеци 2001. године остао на нивоу лањског и то у далеко повољнијим условима повратка преференцијала и стимулација по основу либрелизације. Истовремено је увоз енормно порастао и достигао пет милијарди долара, што је готово половина друштвеног производа." У овом ставу Ковачевић ни најмање није остао усамљен на одржаном саветовању економиста. Он је и додао да је нарочито повећан увоз репроматеријала и то у условима у којима је смањена производња. Ово говори у прилог томе да се произвођачи све више оријентишу на јефтин увоз заобилазећи домаће тржиште. Оваквом, нездовољавајућем стању домаће привреде неће доћи крај. По мишљењу Ковачевића врло су мале шансе да извоз порасте и до године када се зна да су цене многих инпута вишеструко повећане и да курс није стимулативан за пласман наших роба на

„Уколико се задржи садашњи курс подавиће добар део наших извозника што је и најбољи део домаће производње. Ако је курс и био добар пре годину дана, не може бити такав и сада када су у међувремену цене порасле око 50 одсто, што значи да се погрешило или онда или сада. Садашњи курс није тржишни, јер на тржишту постоји један главни играч у виду НБЈ и низ малих лилипутанаца.“

страно тржиште. С друге стране, девизни курс утиче и на одлив девиза а могао би да дестимулише потенцијалне улагаче који би на ово тржиште дошли да би

извозили на околна. Девизне резерве "чедо" Млађана Динкића такође не види тако позитивно.

Девизне резерве су отимачина

Познато је, а ето чуло се и на овом скупу стручњака да девизне резерве не би биле оволике да грађани из голе нужде, само да би преживели не продају своју уштеђевину. Грађани много више продају него што купују девизе и за ту разлику се увећавају девизне резерве. Односно због малих плата ово је практично отимање

Девизни прилив као разлика између продатих и купљених девиза од стране грађана закључно са септембром прошле године према званичним подацима НБЈ су биле 700 милиона долара.

новца од грађана. Према званичним подацима НБЈ закључно са подацима за септембар прошле године, по овом основу у девизну касу слило се преко 700 милиона долара. Нема разлога да се неко хвали овако постигнутим девизним приливом.

Млађен Ковачевић је закључио да ће, уколико се настави с избегавањем клизања

курса, што је иначе неминовно, девалвација бити велика када до ње дође.

Наравно Динкић не сматра тако. Каже да је оптужба за статус кво у курсу у ствари залагање за статус кво у економији. Односно залагање да се одржи све и свашта уместо само производња која има перспективу. Онај ко не може да издржи конкуренцију не треба ни да производи, а то важи и за банке, сматра Динкић. Другим речима сви они који не мисле као он, а то је да је цементирање пливајућег курса и увећавање девизног прилива отимањем девиза од грађана исправно уствари се залажу за одржавање постојећих предузећа у животу. Сви они који сматрају да би требало дати кредите барем онима који имају добре програме за пласман на тржишту, али немају новац да купе опрему

греше по Динкићу. Сва наша предузећа су, дакле, препуштена сама себи па како им буде, а исто то важи и за послене у њима. Нека се снађу ако могу ако не ...

Курс дави извознике

„Уколико се задржи садашњи курс подавиће добар део наших извозника што је и најбољи део домаће производње. Ако је курс и био добар пре годину дана, не може бити такав и сада када су у међувремену цене порасле око 50 одсто, што значи да се погрешило или онда или сада. Садашњи курс није тржишни, јер на тржишту постоји један главни играч у виду НБЈ и низ малих лилипутанаца. Понуда и тражња девиза су ствар политике и манипулције економским инструментима, а не резултат реалне понуде и тражње новца на међубанкарском тржишту, реко је Љубомир Маџар и додао: „Понуда новца је обимнија у односу на тражњу, јер држава наставља са политиком својих претходника у вези са сервисирањем дуга по основу старе девизне штедње. Када би држава сервисирала своје обавезе према грађанима, тада би тражња новца била већа од понуде“, закључио је Маџар.

Интересантно је да Маџар каже да ће најбољи део наше привреде пропасти ако се овакав девизни курс задржи. Истовремено Динкић сматра да ће пропасти само они који немају перспективу. Ово су два потпуно супротна гле-

дишта на исту појаву. Једно становиште од ова два је потпуно погрешно. Да ли имамо времена да чекамо да се покаже које? Да чекамо да нам пропадну потпуно сва предузећа па да кажемо: „Е, сад је потпуно јасно да Динкић није био у праву?“ Превелика би била штета да само седимо и чекамо шта ће бити. На то упозорава и Маџар.

НБЈ фаворизује групу банака

Др Миодраг Банић из Београдске банке каже да му није познато да се нека централна банка у свету понашала као НБЈ. Наиме Банић каже: „У светском банкарству није забележен случај да централна банка фаворизује једну групу банака на рачун других. Улога НБЈ је да створи амбијент који даје једнаку шансу свим учесницима на финансијском тржишту које ће само одредити бонитет банака и осталих учесника на њему.“ Банић сматра да је монетарна политика била пасивна и да није била у функцији основних циљева монетарне политике, што показује, како каже, и однос цена, девизног курса и камата. „То је видљиво и по есконтној стопи НБЈ која се није битније мењала. Што се реструктурирања банкарског сектора тиче, које је неоспорно било потребно, објављивањем листе од десет „најбољих банака“ све друге банке доведене су у неповољан положај пошто ће их потенцијални комитенти заобилазити, а постојећи почети да напуштају“, сматра Банић.

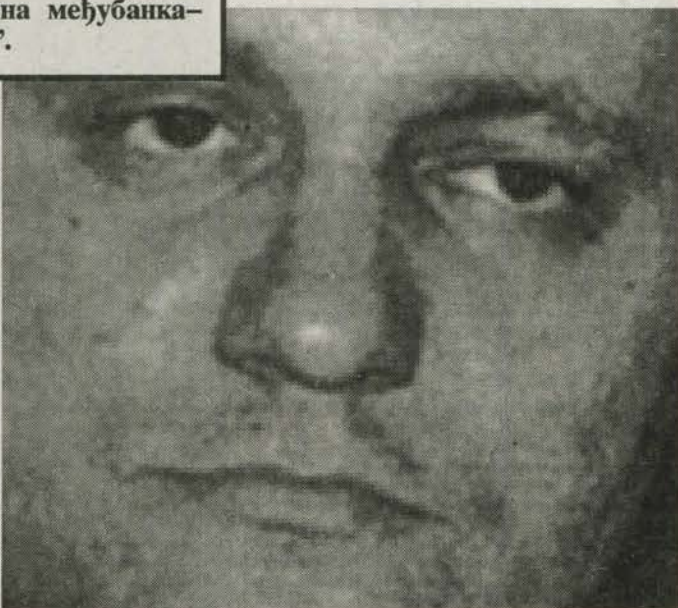
По његовом мишљењу велика је грешка што су четири највеће домаће банке послате у Агенцију за санацију у ситуацији када се тврди да нема пара за њихово оздрављење, јер је требало онда ове банке оставити да се саме снађу на тржишту.

Динкић је најављујући монетарну политику за 2002. годину рекао да ће приоритети бити очување стабилности курса, завршетак реконструкције банкарског система и озваничење динара као јединог платежног средства. Најавио је штампање новчанице од 5.000 динара и падање каматних стопа којем ће, како тврди, допринети најављено смањење пореза на финансијске трансакције.

По речима Динкића, тренутно (за месец дана се не зна) на територији СРЈ послују 52 банке, а од 83 које су пре годину дана биле регистроване 19 је изгубило дозволу за рад, а 18 је припојено другим банкама.

Динкић је остао глув за изговорене примедбе економских стручњака, учесника на саветовању.

... „Понуда и тражња девиза су ствар политике и манипулције економским инструментима, а не резултат реалне понуде и тражње новца на међубанкарском тржишту“.

НЕМАШТИНА НАДИРЕ

Најугроженије је градско становништво. Чак 40 одсто овог живља је испод линије сиромаштва, а више од 20 одсто живи у ајсолујној немаштини. Најтеже живе вишечлана домаћинства са децом. Више сиромашног становништва него данас било је једино 1993. године.

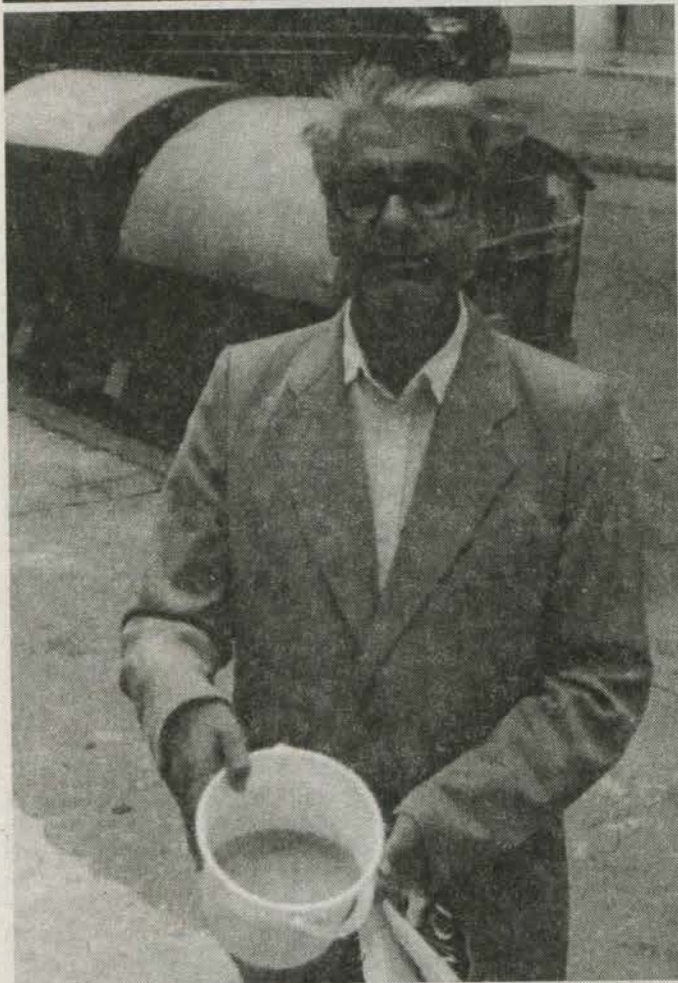
обавеза које проистичу из Закона о друштвеној бризи о деци. Ових захтева има све више па ће за њихову исплату ДОС-овска власт морати да обезбеди још више средстава у овој години. Питање је само, ако им страни донатори уопште и уделе толико колико им је потребно за исплату социјалних давања, шта се тиме заиста решава? Да ли ће деца која примају деџи додаток, на пример, моћи да се, пре свега, хране онако како би то одговарало њиховом узрасту или неће? Наравно да неће, биће добро ако нису гладни.

Незапослени предџаче

Међу корисницима права на материјално обезбеђење породице највише је незапослених. Чак је њихово учешће у овој категорији грађана и преко 50 одсто. Како ће се овде развијати ствари већ у 2002. години видећемо. Број незапослених повећаће се за десетине хиљада. Познато је да плату са бироа могу да примају само неколико месеци. Они који не успеју да се поново запосле, а биће их већина, пре свега, тражиће помоћ од државе која им је и одузела парче хлеба из руку. Познато је онима који прате ову проблематику, а и сам министар Ђелић је изјавио, барем тако су пренеле дневне новине, да ће хронични дефицит буџета бити решаван, ако ДОС-овска власт буде морала, на уштрб социјалног програма, пре свега оног дела који се односи на преквалификацију отпуштених радника као технолошког вишка. Несугласице, завађеност, непомирљивост погледа и интереса у ДОС-у је жестока и питање је да ли ће успети да "буду добри" да би добили и ово мало помоћи од ове или оне владе. Шта ако дође до кризе у ДОС-у која ће у потпуности блокирати рад ДОС-овске власти након што ће се запослени који су технолошки вишак у "ДОС-овским реформама" наћи на бироу. Пара неће бити ни из иностранства. О преквалификаци-

Премијер Ђинђић је у обраћању јавности поводом 100 дана ДОС-овске власти рекао да је само милион грађана сиромашно. Подаци показују нешто другог. Сиромаштво и беда у Србији су у порасту. Горе је било само 1993. године. На пример у првом полугођу 2000-те године у Србији је било сиромашно 2,8 милиона људи, односно више од трећине укупног становништва. У истом периоду број корисника социјалне заштите опао је за четвртину у односу на 1996. годину. Не би се могло рећи да је такав тренд настављен и у првих шест месеци прошле године. Напротив, број оних који су се обратили за неку врсту социјалне помоћи да би преживели је за 20 одсто већи у односу на број регистрованих захтева у истом периоду 2000-те године.

У буџету за 2001. годину предвиђено је 423 милиона марака. Укупно 87 одсто ових средстава, намењених социјалној заштити становништва намењено је за финансирање

јама које иначе не делују ни мало уверљиво, неће бити ни говора. Неће бити пара ни за исплату социјалних давања становништву. Шта преостаје "вишку"? Од чега ће живети и они и њихове породице?

Све више дечјих додатака

Највише корисника дечјег додатка има међу породицама које имају једно или двоје деце. У ову категорију социјалне заштите спада чак 88 одсто становника који су поднели захтеве за остваривање овог права. Перспектива ових родитеља, посматрано у већини, није да раде и зарађују боље и на тај начин превазиђу неимаштину, већ да остану без посла и западну у још тежу материјалну ситуацију.

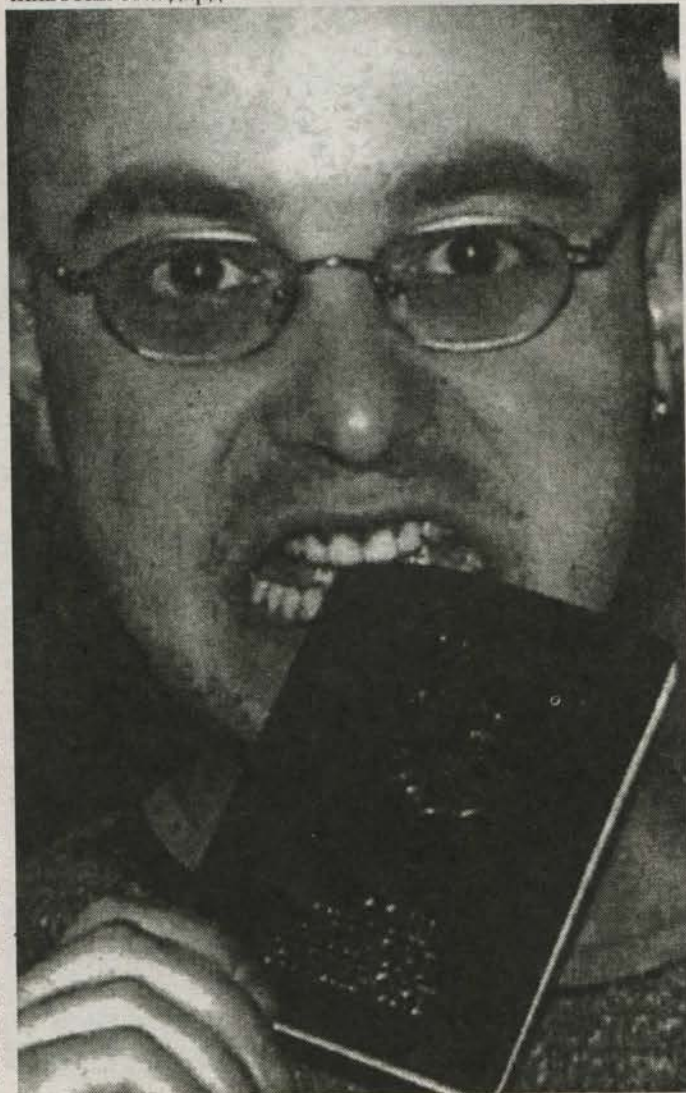
Тешко је прецизно предвидети какве ће обресе имати социјална криза становништва за који месец. Недавно је за рачун републичке власти ДОС-а управо рађена студија о сиромаштву у Србији. Резултати су наравно поражавајући. Према овој студији сада најтеже живе вишечлана градска домаћинства са децом. Наводи се да их је више од пола сиромашно, а 28 одсто припада категорији апсолутно сиромашних. Колико ће их тек бити ускоро? Ликвидирање банака ових дана тера запослене да протестују. Ко је следећи? Да би боље, како се наводи у изјави новинарима, законски уобличио проблематику Гордана Матковић, ресорни министар наводи да ће почетком 2002. године бити урађена свеобухватна анкета која би требало да пружи детаљну слику о сиромаштву у Србији. Лепо. Само колико ће, када буде завршена анкета (под претпоставком да буде тако конципирана и изведена да да валидне резултате) требати времена да се на основу тако добијених сазнања измене постојеће законске одредбе?

Гордана Матковић, републички министар за социјална питања најавила је да ће од помоћи коју ће холандска влада и Светска банка упутити Влади Србије после 15. јануара бити исплаћени трећи и четврти купон обвезница на име дечјих додатака. Наравно ову помоћ ДОС-овска власт добиће само ако је заслужи примерним понашањем, ако буду неваљали – онда ништа.

Како ће, у међувремену, живети најугроженији становници под ДОС-овском влашћу?

На недавно одржаном округлом столу о сиромаштву у Србији између осталих чуло се и мишљење да је економски раст најбољи лек против сиромаштва и да је економски напредак првенствено задатак државе. "При индексацији социјалних давања требало би укључити и трошкове живота, како би се сачувала њихова реална вредност, а требало би размишљати и о могућности временског ограничења коришћења социјалних давања од стране државе". Лепо је чути да трошкове живота треба узети код одређивања износа неког вида социјалне помоћи становништву. ДОС-овска власт то није у стању.

Интересантан је и један од закључака на овом скупу. То је да је велики број грађана обухваћен социјалном заштитом државе, а да извештајан број грађана у Србији има одличан животни стандард.

Разлика између стварног и обећаног

Индустријска производња у 2001. години била је на нултом нивоу. Друштвени производ захваљујући пољопривреди је око пет одсто већи. Стопа незапослености је око 30 одсто и то у ситуацији када се користи једва половина капацитета. Огроман сировинотрговински дефицит. Инфлација износи 50 одсто. Прошлогодишња економска политика била је под снажним диктандом политичких фактора. Запосленост ће наставити да опада. Влада ће морати да "скреше" сојствену администрацију. Политичке свађе прешле да инфлацију у овој години „попењу“ на 80 одсто.

Економски резултати које је ДОС-овска власт остварила за више од годину дана, од када су успели да преваром гласача дођу на власт, су више него поражавајући. Такву слику цртају депресивни економски подаци. Колико год неко био наклоњен ДОС-овској власти може да ублажи фијаско тако што ће да нађе овакве и онакве изговоре за неуспех. Али, не може да измени податке. Да становништво још грђе и горе прихвати већ трагичну ситуацију доприноси и то што су ДОС-овска обећања створила потпуно другачију, далеко лепшу представу о томе. Збиља је отрезнила занете главе. Оно што је ДОС-овска власт успела да уради је испод свих очекивања оних који су за њихову причу гласали.

Прошлогодишња индустријска производња је на нултом нивоу раста. Пољопривредна производња је једина успела

да оствари раст. Међутим, ДОС је успео и да од добрих резултата направи лоше. Родна година је постала проблем и неповољна ситуација из које се треба што пре извучити, при том неко мора да претрпи губитак. Парадокс : због родне године неко мора да претрпи губитак. Ово се објашњава тиме да Савезна и Републичка ДОС-ова влада су од почетка радиле једна мимо друге, па затим једна против друге, а ми треба да трпимо последице. Захваљујући пољопривреди друштвени производ је увећан за око пет одсто. Стопа незапослености је 30 одсто у ситуацији када се половина производних капацитета користи. Утешно је да инфлација није премашила 50 одсто.

Присетимо се само оних плата и животног стандарда који су нам обећавали челници ДОС-а док нису дошли на власт. Сам долазак на власт је остао препун јавних наступа са лепим причама за уво. Онда када је требало да почну да раде, након што су завршили отимање за кабинете и запослили кога су могли од својих рођака и пријатеља, морали су да почну да траже испирке за одсуство резултата. Па смо прво слушали да чекамо да се конституише ДОС-овска власт на свим нивоима, јер дотле су се жалили на опструкцију од стране опозиције. Када је то било готово онда су се досетили да кукају на све оно што су наследили након фамозних "десет година". Следећа фаза је била да нећемо добити помоћ од међународне заједнице и важних институција ако не урадимо ово и оно. Онда су донели у скупштину законе на усвајање који су толико неповољни по грађане зато што су такви и гори европски закони. Ми "морамо" да радимо све по узору на њих. И тако

смо завршили са економском катастрофом какву описују подаци. Општа констатација је да је остварено далеко мање од онога што је обећано и што се очекивало. Наклоњени ДОС-овској власти кажу да је урадила управо онолико колико је могла. У праву су да ова власт заиста није у стању да уради више.

ДОС опет прича успаванку

Немогуће је, а не забринуте се за оно што нас чека у идућој години. То што се представницима ДОС-овске власти "јавља" да почињу да цветају руже није вредно пажње. Навикли смо већ да они обећавају шта хоће. Логично је да и сада виде нагло побољшање у економској сфери у земљи зато што иду избори. Предстоји им тешка борба да убеди своје гласаче, бивше можемо слободно рећи, да су урадили све оно што је могло да се уради и ево сада стижу побољшања. Почињу приватизације и паре ће да пљуште. У целој њиховој причи Динкић са својим ставом дође као сироти Аврамовић када је ДОС тек добио изборе (не забравимо да нам је он махао са њихових митинга). Подсетимо се смешних ситуација из ТВ емисија одмах након 5. октобра када се челници из ДОС-а лепо договоре шта ће

и како да причају, а онда у неко доба зачује се Аврамовићев глас: „То није тако или ви то не знате или немате ви то појма!" Убрзо се више нигде није појављивао са њима и заборављен је. Тако док се министри за приватизацију, рад, финансије убише од муке да покажу да се одлично обавља посао и да су крупна побољшања ту, да се размишља како да се помогне сваком предузећу и запосленима у њима. Динкић као хладан туш саспе: "Прошло је време кад се подржавала домаћа производња... Сад је створен амбијент да не мора да се производи и оно што се не исплати и нема разлога да се жали ако се подаве предузећа која су неефикасна и не прилагођавају се тржишту."

Ко хоће да им опет верује нека им верује. Међутим, изгледа да су грађани овог пута прогутали горку пилулу и неће више поверовати ДОС-у.

Подбацила су очекивања

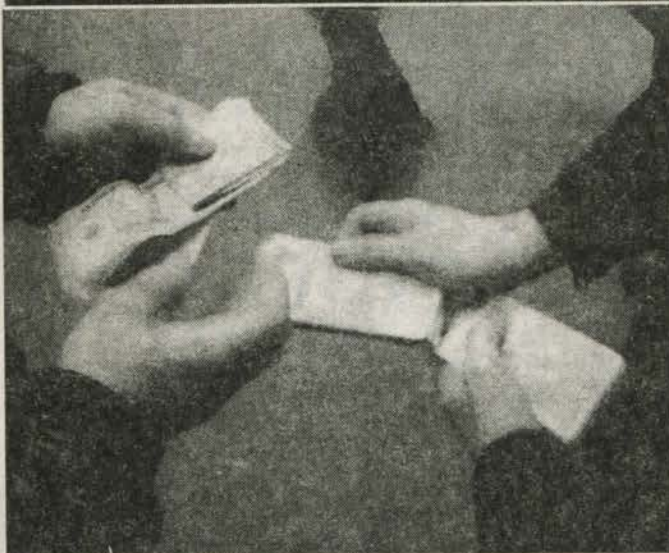
Стручњаци су за прошлу годину, управо на основу наслеђених проблема, дали своје прогнозе које су, нажалост, далеко изнад онога што су ДОС-овске владе уснеле да остваре. Тако је Институт економских наука прогнозирао за 2001. годину да ће раст извоза бити мање 18 одсто, а друштвеног производа 15 одсто као и да ће прилив бити око милијарду долара. Нису се обистиниле ове процене као ни прогнозе Савезног завода за развој који је, на пример, очекивао да ће реални раст извоза бити око 20 одсто колико ће расти и цене. Извоз је далеко испод очекивања. Неки кажу лоша му је структура. Неки да је узрок нереалан девизни курс онај чувени пливајуће-фиксни, Динкићев. Динкић, наравно тврди да није. Подбацила су и очекивања о приливу страних инвестиција у нашу земљу. Једва су достигле 80 милиона долара за десет месеци 2001. године.

Многи економисти као што је Млађен Ковачевић, сумњају да ће се ту нешто изменити и у овој години. Не верује да ће се приватизацијом "привући" знатно страни капитал. Ово образлаже тиме да имамо: „Чак 70 минуса наспрам 10 плусева када је реч о условима за његово повлачење. Већи доток се може очекивати тек кад се битно измене садашњи неповољни услови."

Почетак за иметак

Влада Републике Србије - Министарство за привреду и приватизацију

Дана Поповић сматра да није добро што се девизне резерве не пуне од извоза већ из других извора (разликом која се остварује између продаје и куповине девиза од стране грађана). Даље мишљења је да огроман спољнотрговински дефицит од две милијарде у 2001. години фаталан.

Када је реч о овој години економисти сматрају да ће бити тешка. У тој групи је и др Зоран Попов. Спада у оне који сматрају да је у економској области ДОС-овска влада остварила резултате испод очекивања. Разлог за такво стање види у томе што је, како каже економска политика била под диктатом политичких фактора. Сматра да је перспектива за постизање бољих резултата у 2002. години веома лоша ако се наставе политичке размирице и да ће у, у том случају, инфлација достићи и 80 одсто. Политичких размирица ће бити док је и ДОС-а, јер тако су почели да функционишу и задржали су сукобе, свађе и опструкцију сво време и нема никаквих изгледа да у томе престану до избора.

Попов као и многи други економисти сматра да у 2002. години остају велика ограничења. Наша привреда је остала иста као и раније ако се искључи слабашан и мали приватни сектор и "сива" економија. Односно остају ниско-ефикасна привреда са малим приватним власништвом, нејасним обимом "сиве" економије и друштвеним сектором који се навикао само да троши капитал. Наредних година стопе раста могу бити између нуле и четири одсто под условом да се обезбеди политичка стабилност. Затим, велико ограничење представља недостатак кредита. Онда, немамо добар извозни профил. Држава ће бити изложена великом притиску током ове године од стране ММФ-а и Светске банке, јер ће они тражити "кресање" преобимне јавне потрошње, цени Попов и додаје да очекује инфлацију између 30 и 50 одсто, јер ће и даље политика цена бити под

упливом политичких фактора. Када је реч о незапослености она ће и даље наставити да пада. Попова брине и стање у јавној потрошњи која је и у 2001. години била превелика. Очекује да ће до краја 2001. године око 100.000 људи отићи у пензију иако то нису баш планирали. Разлог за оваквим расположењем наших старијих суграђана да постану пензионери је у новом, ДОС-овском закону о пензионисању по коме се продужује радни век запосленима. То ће увећати терет на буџет са прошлогодишњих три и по милијарде динара месечно на четири до шест милијарди динара месечно у 2002. години.

Слично мишљење је и др Ивана Вујачића који каже да ће ове године влада морати да: „Спроведе радикалну рестрикцију јавне потрошње, али и сопствене администрације.“

Велики порези на мале плате

Експерти из Института економских наука упозоравају да ће опоравак домаће привреде зависити од нових улагања. Упозоравају Владу да је, супротно обећањима, повећано фискално оптерећење зарада и то највише код оних које су ниже од просека. То је последица административно прописаних основица за опорезивање које терају предузећа у губитке. Зато би што пре требало укинути или преиначити подзаконска акта којима су уведене овакве основице, сматрају у у институту.

Стручњаци овог института замерају Влади што одмах, у старту није донела општи социјални програм који би обухватио не само потпору вишковима запослених него и подршку њиховој преквалификацији и samozапосљавању.

Сумњи и замерки на прошли као и на будући рад ДОС-овске власти има на претек. Прогноза за идућу годину је економска неизвесност и страх од материјалног пропадања становништва.

Једна од првих изјава које су потврдиле да стране помоћи неће бити како је то ДОС-овска власт обећавала је била за немачки "Шпигл", случајно објављена и у нашим новинама.

Премијер Србије Ђинђић цвилео и тражио разумевање донатора, јер га притиска опасност од "добро посећених" социјалних немира који би, највероватније, значили крај његове Владе, али и владавине ДОС-а.

Међутим, Запад као Запад никада није ни имао слуха за Србију. Историјски посматрано на међународним конференцијама је увек нешто ускраћивао од српских захтева, ма колико били оправдани. Сада тврде да је за чињеницу што одобрена помоћ на донаторској конференцији одржаној 29. јуна у Бриселу, не стиже крива администрација. Па још додају да су тај проблем уочили и раније и да морају да нађу начина да га реше. И не полази им за руком да га реше ни до краја 2001. године. Одлично, али шта то решава премијеру Ђинђићу чија влада нема новац потребан за реализацију својих планова. На удару ће, пре свега, бити социјална давања и део дуга пензионерима, а потом и покретање јавних радова у саобраћајној инфраструктури (за шта су се залагали радикали). Њима требају паре одмах, јер ће како сам Ђинђић метафорично каже (у својој искреној изјави у "Шпиглу", у којој оштро осуђује западне земље наводећи да је "шокиран

Ђинђић: "Озбиљно упозоравам Запад. Ако моја влада падне то ће коштати међународну заједницу 10 милијарди долара. Не могу нашем становништву стално да причам о помоћи Запада коју не видимо да стиже. Губим кредибилитет и не могу више да стабилизујем земљу... Нама је потребна искрена помоћ, не празне изјаве да нас подржавају. Када сам био у опозицији Европска унија је обећала три милијарде марака за збацивање Милошевића. Где су оне сада?"

ИЗГОВОРИ УМЕСТО ОБЕЋАЊА

Уместо шарене лаже које је у предизборној кампањи нешћедимиче нудио ДОС незадовољни грађани добили су ошкळे, а неки министри ба- шине. ДОС-овска власт од грађна итражи шћедњу, али не у банкама, како су обећали већ "стћезање кашча". Помињу расћ живоћног стћандарда, али шћо је само на паћиру у збиљи драстћично расћу цене и број сиромашних. Сви ипројиси које је усвојила ДОС-овска власт смишљени су ићако да се ићуни бућет и из цейова граћана. Заузврат и извоза (изузев у Хаг) и стћраних кредитића нема док цементћирани курс "ићлива". Сћољо ићрговински дефићит ић велики, ипроизводња се гаси а незайосленост и разбукћива. Сћрана ићмоћ их је издала. Беда је све већа, а ДОС-овска власт се боју и бежи од избора. Неке изјава и сћћуација остћаће зайамћене.

фарсом од помоћи", иако уопште није намењена а и није било пожељно, пренета у домаћим медијима) ускоро бити мртваци (политички наравно). Мада се премијер у изјави коју је дао "Шпиглу" јада зато што нема стране помоћи и пита зашто он уопште излаже безбедност своје породице? Помиње и неке три милијарде марака које су му обећане, како каже, ако сруши Слободана Милошевића. Предстваници европске комисије и Светске банке кажу да ће помоћ од 1.25 милијарде долара, колико је према њиховој процени потребно југословенској влади за реформе у 2001. години, након одобравања и даље бити условљавања и политичких и економских.

Једино што ће можда стићи је макроекономска подршка ЕУ нашој земљи у износу од 300 милиона евра која је требало да стигне у августу. ДОС је, по систему дај шта даш, задовољно трљао руке, јер би тиме попунио платни биланс. Међутим, не може ни то. Један део ове суме у укупном износу од 225 милиона евра ће бити додељен као зајам којим ће СРЈ платити свој дуг Европској инвестиционој банци и то у септембру. Преосталих свега 75 милиона евра добиће влада као поклон, али у новембру најраније.

Ђинђићу остаје тежак задатак, а то је да објасни народу како му ММФ тражи повећање цена струје и телефона, тражи поштрвавање услова рада у новом закону, смањење ионако ниских плата...

ШОКАНТНИ РЕЗУЛТАТИ ПРВОГ ОКРУГЛОГ СТОЛА ВЛАДЕ СРБИЈЕ И СТРАНИХ ИНВЕСТИТОРА: УМЕСТО РЕФОРМИ ПРОМОВИСАНИ НЕУСПЕШНИ МИНИСТРИ

На скупу учествовало само неколико инвеститора високог ранга, док су остали учесници незајажени и у сопственим компанијама. Инвеститори ојрезни, а Влада неспособна да понуди подстицајан правни и економски амбијент.

У београдском хотелу "Хајат" 17. и 18. септембра одржан је први Округли сто Владе Србије и страних инвеститора на коме је било више од 150 учесника из иностранства и око 50 из Србије. Међу страним учесницима били су представници водећих инвестиционих кућа које су заинтересоване за улагања у нашој земљи као што су Банка Аустрије, Бритиш Америкен Тобако, Ернст и Јанг, Интербру, Мекдоналдс, Сименс... Када је реч о домаћим учесницима, ту су били представници великих предузећа којим је потребан стратешки партнер, као што су Петрохемија - Панчево, Новкабел - Нови Сад, Симпо - Врање, али и оних фирми које такође могу да инвестирају у друга предузећа - Делта Холдинг и Астра Група.

Скупу су се обратили највиши представници власти, премијер ДОС-ове републичке владе Зоран Ђинђић, потпредседник Савезне владе Мирољуб Лабус, те кључни министри "реформске владе" Божидар Ђелић, Горан Питић, Александар Влаховић и Драгослав Шумарац.

Ни криви ни дужни, експозе су поделили и Марија Рацета Вукосављевић и Горан Новаковић, министри за саобраћај и телекомуникације, односно енергетику. Они код страних учесника нису били запажени, уосталом као ни у својој струци и на радном месту у Влади Србије. Али, били су ту, ишчитали своје реферате или оно што им је неко други написао и отишли.

Наравно ту је био и незаобилазни гувернер Млађан Динкић, који је поновио своју стару причу о реформи банкарског система и доласку великих инвестиционих кућа на домаће финансијско тржиште.

Све је некако било на нивоу, чему је више допринео амбијент реномираног "Хајата" са прелепим хостесима на коктелу, него реноме самих учесника. Представници страних компанија су делили своје пропагандне проспекте, оловке и упалаће учесницима скупа (као огледалца и перлице домороцима у Америци својевремено) и објашњавали како се још увек нису стекли услови за њихово активније ангажовање на тржишту Србије. А, када је реч о реномеу самих учесника, осим неколико изузетака, остали су потпуно незапажени у компанијама и инвестиционим кућама.

На први поглед, могло се закључити да се ради о успелом скупу. Тако је само наизглед, јер је суштински ово фијаско ДОС-овске власти. О томе се не прича на све стране, јер су за навинаре биле организоване "представе" у три наврата, за остало о чему је било речи, врата су била затворена. "Занимљиво" је да је овај скуп био затворен за јавност. Новинари су могли да прате само излагања Зорана Ђинђића и Мирољуба Лабуса, као и завршну конференцију за штампу на којој је било више домаћих него страних учесника. Али, и то је било довољно да оцене ефекте овог скупа.

Премијер Ђинђић је у свом говору углавном причао о приоритетима ДОС-овске Владе и земље у наредним годинама. Као генерални приоритет навео је обавезу да се елиминишу некономски фактори који спречавају долазак страног капитала, мислећи на окружење у коме се налазимо. Није међутим, напоменуо да те некономске факторе који увећавају ризик производе или подстичу управо неке земље из којих долазе потенцијални инвеститори. Очигледан пример за то је Македонија у којој се сукоб проширио управо захваљујући мешању страног фактора, НАТО-а и представника САД и Европске уније. Сетимо се да је сличан сценарио био промењен и на Косову и Метохији, са далеко тежим последицама.

Забележено је такође да је Ђинђић рекао да је наш основни циљ да до 2004. године постанемо кандидати за чланство у Европској унији. Из овога међутим, нико није могао да зна да ли је оптимиста или песимиста, односно да ли је мислио да тек тада би требало да почну преговори о чланству у Унији, а то из искуства источноевропских земаља знамо да траје више од 10 година, односно, боље речено од 12 до 15 или је можда хтео да каже да ћемо тај пут прећи знатно брже од осталих.

Странци нису разумели Лабуса

Обраћајући се страним инвеститорима, Мирољуб Лабус је признао да се транзиција одвија веома споро, да плате неће расти оним темпом који је очекиван, боље речено само обећан на прошлим изборима. Он је рекао да се за осам месеци бележи пад индустријске производње

**"Сандеј тајмс" :
"Реализација
обећане финансијске
помоћи Југославији
би могла бити
условљена
изручењима
Хашком суду свих,
до сада оптужених за
ратне злочине".**

за око три одсто, али је изразио наду да ће у последњем тромесечју доћи до раста, па ће се у 2001. години ипак забележити повећање друштвеног бруто производа (тешко да је неко поверовао у ово, јер странци не разумеју језик али се разумеју у економију).

Лабус, такође, није био убедљив ни када је покушао да одговори на питање: "Откуда то да је курс динара у односу на немачку марку значајно флукутирајући, а у пракси се не помера скоро годину дана и то у ситуацији када још бележимо овакав спољнотрговински минус?". "Динар се не одржава вештачки, него толико вреди на тржишту", одговорио је Лабус, али су га странци сада посматрали са још већим неразумевашем (као што смо приметили, у економију се разумеју).

Оно што Лабус није рекао, а представљао би одговор на ово питање је чињеница да се курс динара одржава на истом нивоу, захваљујући томе што грађани још увек знатно више продају девизе у мењачницама, него што их купују. Прилив девиза у државну касу знатно је већи од одлива, а девизне резерве земље повећане су управо за ту разлику између продаје и куповине девиза од стране грађана. Шта то заправо значи?

То што се Лабус, Динкић и остали хвале са великим растом девизних резерви није никаква уметност, него отимање новца од грађана. Пошто су плате такве јесу, становништво је принуђено да муком стечену и сачувану уштеђевину мења за динаре да би се прехранили, а Народна банка Југославије тај новац скупља и хвали се како је направила добар посао. Поред тога она га умртвљује, јер га не користи за кредитирање привреде, преко пословних банака или надлежних државних органа.

То како је курс динара званично флукутирајући, а у пракси фиксни, страни учесници овога скупа нису могли да разумеју. То разуме само онај ко мора или жарко жели, јер се коси са здравим разумом. Потенцијални инвести-

Мирољуб Лабус:
"Донатори ће фантастично реаговати на екстремност Слободана Милошевића Хагу".

тори (једног лепог дана) су више питали, него што су давали неке сугестије и упутства, јер им је мало шта било прихватљиво објашњено. Инвеститори су, изгледа, више дошли да провере и допуне нека своја претходна сазнања, него да остваре контакт са нашим предузећима и ДОС-овском владом.

Прописи стварају хаос

Један од основних приговора страних инвеститора односи се на прописе који уопште не мотивишу стране улагаче. ДОС-ове тврдње да су макар у законодавству извршили "реформу" очигледно није тачан. У том погледу, кажу странци, да се скоро ништа није променило. Велики део послова које страни улагач мора да обави да би кренуо у посао, регулисан је и на локалном и на републичком и на савезном нивоу. Тако је за добијање неких обичних папира потребно више месеци, а ни један озбиљан партнер неће да губи толико времена. Он одлази тамо где је та процедура максимално поједностављена. Прописи су код нас толико компликовани као да су прављени да спрече долазак страног капитала. Нејасни су чак и нашим људима у иностранству - представницима дијаспоре, који желе да покрену неки посао у домовини. Очигледно им то ДОС-овска власт не дозвољава.

Земљиште скупље од инвестиције

Према незваничним подацима у свету има око три до четири милиона Срба и оних који су српског порекла. Најмање 100.000 њих су имућни пословни људи у сопственим или другим компанијама и они појединачно располажу значајним капиталом који се мери милионима долара. Познато је да су наши људи у иностранству веома везани за своју отаџбину и јавно су изјављивали да су спремни да се врате и баве неким послом од кога би користила имала и држава. Било је разних приговора да у време владавине Слободана Милошевића то није могуће, јер су компликовани и лоши прописи отежавали и онемогућавали инвестирање, није постојала пуна гаранција приватне својине и слично. Милошевић већ годину дана није на власти, а ДОС ништа није променио. Шта је није знао шта је камен спотицања страним улагањима? Наравно да је знао. Није у стању да агилно и зналачки ради и решава проблеме. ДОС-у је у интересу, да би остао на власти, да омогући улазак страног новца у земљу, али то није у стању ма колико то желео.

Наши људи у дијаспори се и даље жале на прописе и бирократску процедуру приликом покушаја да инвестирају у Србији. Шаљу их са једне на другу адресу и на крају не ураде ништа, јер се службеници позивају на различите законе који су, изгледа пречи од новца и општег националног интереса.

Уколико би пребродили све те административне препреке, Срби из дијаспоре суочили би се са новим проблемом. Уколико желе да изграде неку фабрику или погон, фарму или пословни објекат, земљиште је толико скупо да одустају и они најупорнији. Познато је међутим, да је земљиште изван градских подручја веома јефтино, али ако се појави неко ко би да нешто гради, ту се препрече папирни општински ценовници за инфраструктуру и ко зна шта још. Тако земљиште постаје скупље од саме инвестиције. У већини општина у Србији власт држи ДОС, а у неким је нека од странака ДОС-а на власти већ пет година.

Ако пет година није довољно да се овакве појаве отклоне и новинама стимулишу потенцијални инвеститори, онда је очигледно реч о неспособности ДОС-а и одсуству осећаја за бизнис.

ДИНКИЋ УКИДА БАНКЕ ПРЕКО "ЛЕБА" АКЦИОНАРА: КАПИТАЛ ПОЈЕЛА МАЦА

Укинуто 14 банака, за сада. Није испоштована законска процедура. Укидање банака мимо прописана, без давања могућности санације и стечаја. Неке банке укидане и по два пута. Код неких банака Савезни суд констатовао да нема неправилности, а ипак су укинуте. Четири банке, иако би им по резултатима требало одузети, ипак су добили дозволу за рад. Очекује се нови шалас укидања банака.

Млађан Динкић, ДОС-ов најстручнији кадар за банкарство увек прича о реформи банкарског система и као гувернеру Народне банке Југославије посрећило му се да може да "реформише" област банкарства како му душа жели или је он то тако схватио. Па кренуо у сечу наших банака као раја на дахије из познате народне песме.

Реализација његове замисли о томе како би требало да изгледа наше банкарство је у првом налету укинула 14 банака. Према грубим проценама овиме је погођено чак неколико десетина хиљада акционара на најгори могући начин, изгубили су свој капитал. Овим бритким потезом Динкића преко 10.000 запослених је остало без посла. Најављује и 18.000 незапослених. Било би интересантно да чујемо да ли ће им ДОС-овска власт омогућити преквалификацију, а ако буде изјашњавања да хоће било би још интересантније да знамо одакле им новац да то спроведу када је буџетски дефицит стално присутан, а управо су социјална давања и преквалификације на удару кад нема довољног прилива средстава (нема константно). Зато ДОС-овска власт јауче у својим сусретима по свету да јој уделе неку пару, да се не "дигне сиротиња раја".

То што је 18 банака у ликвидацији која траје и то што су се синдикати о јаду забавили да некако помогну незапосленима који су то постали "Динкићевим указом" у једном дану није крај приче. Млађани Динкић најављује да ће још банака остати без дозволе за рад. Да ли смо да претпоставимо да то значи да ће још десетине хиљада запослених

проклињати дан када су гласали за ДОС заједно са још неколико десетина акционара (бивших). Гувернер Народне банке Југославије се побринуо да то они више не буду. И док министри из ДОС-вске владе добијају и батине од радника у Крагујевцу, јер њима и њиховим породицама одузимају егзистенцију Динкић елегантно намерава да сличан број запослених, а можда и више, без пардона, остави без посла. Сада постаје јасно, како он каже, да је испуњавање политичких услова које је ДОС-у задала међународна заједница, споро и неефикасно у односу на рад домаћих задатака из економске сфере.

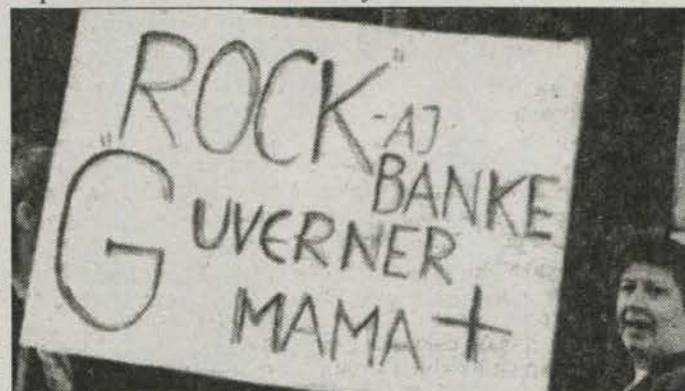
Мимо закона

Како тврде стручњаци и не треба да раде оне банке које лоше послују. Међутим, сматрају да је одузимање дозвола за рад уследило мимо поштовања законских одредаба. То поткрепљују тиме да су банке ликвидиране преко ноћи, а апсурд је да су неке биле ликвидиране и по два пута (шта је сигурно-сигурно). Овакву праксу са Динкићем је прошла УНИОН банка и Ресавска банка. Прве одлуке о њиховом укидању је поништавао Савезни суд, сматрајући да нема разлога за одузимање дозвола за рад. Међутим неумољиви Млађан Динкић је на рад Савезног суда одговорио да: "Народна банка Југославије прихвата правни аспект пресуде, али поново укида банку по финансијским аспектима." Обично се по правним аспектима, како наводи Динкић воде финансијска пословања и никако не би могли да буду у колизији. На овај начин Динкић Народну банку Југославије и себе као Гувернера ставља изнад закона.

Гувернеру замерају да је, мимо слова закона, осим што не поштује Савезни суд, прескочио фазе које претходе ликвидацији банака. Најпре би требало да уследи предсанациони поступак, који би попут лакмус - папира показао да ли је могуће банку вратити "на посао". Ако то није изводљиво онда следи проглашавање стечаја који опет не мора да значи гашење банке. Па тек након ових корака гувернер би требало да посегне за ликвидацијом.

Читави региони су због проглашене ликвидације остали без банака као на пример Пожаревачки, Шабачки, Пештерски...

На све ово Млађан Динкић на конференцији за штампу је изјавио да поступак ликвидације банака није завршен. Тек ће се знати које ће банке изгубити дозволу за рад. Гувернер тврди да и даље има искуше наших у односу на стране банке. За кога он навија?

ОЦЕНЕ СТРУЧЊАКА УПОЗОРАВАЈУ ДА СЕ СТРПЉЕЊЕ ГРАЂАНА ТОПИ: КРИВ ЈЕ ДОС

Материјална неједнакост слојева у друштву се повећала. У просеку лични доходак најсиромашнијих је чак за 12 пута мањи од најбољих плаћа и за четири пута од просечних примања. Чак 60 одсто грађана своју економску ситуацију оцењује као лошу (ужасну), трећина је оцењује као осредњу, а само седам одсто као добру или одличну. Чак 75 одсто грађана очекује да ће можда бити боље тек за две и више година. Губитницима се сматра 40 одсто грађана, а добитницима свега 10 одсто. Чак 15 одсто губитника, сматра да је за погоршање њиховог стањуса крива садашња власт, а 11 одсто криви преташњу власт. Грађани огорчени оним што су добили од "промена".

Откад је ДОС на власти живот је постао далеко скупљи и тежи. Чак је и Институт Г17 сачинио прву (Зашто тек сад или баш сад?) анализу ефеката ДОС-овске власти са становишта материјалног положаја грађана. Из истраживања се види да последице протеклих годину дана "промена" указују на погоршање живота грађана. Анкета показује да већ после шест месеци имамо доста сиромашног становништва и како се наво-

ди "топи се стрпљење грађана". Чекали су доста након што су ДОС-у дали шансу на изборима. Сада многим догорева до ноката.

Скоро 60 одсто анкетираних домаћинстава сматра да је њихова економска ситуација лоша (овако благ израз је употребљен у образцу на који су испитаници одговарали - иначе би животу већег дела нашег становништва одговарао много јачи израз - не би претерали кад би рекли - гладује), а у просеку лични доходак најсиромашнијих мањи је чак за 12 пута од најбољих плата и за четири пута од просечних примања. Тај коефицијент који показује неједнакост у примањима, код нас је за неколико поена већи него у Пољској и једнак оном у Бугарској. Такође, значајно је већи од онога који је израчунат за 2.000 годину у нашој земљи, а то практично значи да се неједнакост (пре свега материјална) повећала у друштву. Додајмо овде и то да многи ДОС-овске законе о порезима карактеришу као нешто што штети најбогатије, а највише ће захватити из ценова најсиромашнијих. Ако је тако њихов пун ефекат се још није показао, тек ћемо видети.

Дистанцирање Г17 од ДОС-а као да са њима нема ништа мало је смешно с обзиром да они ни мање ни више него учествују у власти, а морамо да приметимо да до сада ниједног свог члана из Владе нису повукли, нити би били представљени у њој да није било ДОС-а. Кад не би учествовали у власти вртоглаво би пали на маргину друштвеног живота у Србији. Око Г17 иначе није јасно много тога, изузев да су сами себе прогласили за експерте, отворили теби

Институт да би имали где да седе и дали улогу, за прво време, мирођије у свакој чорби, што им наравно не иде од руке.

70 центи од сиромаштва

Колике су плате и како се живи најбоље показује податак да је просечна дневна нето плата мало већа од границе сиромаштва. Граница сиромаштва креће се око 1,30 долара дневно, а просечна примања запослених код нас су око два долара дневно. Свега 70 центи нас дели од сиромаштва у просеку. Званична стопа незапослености у Србији у јулу била је око 29 одсто, што значи да је без посла 772,6 хиљада радно способног становништва. То је за 7 одсто више него у јулу 2.000. године. Значајан број незапослених нема никакву примања по том основу, а они који добијају накнаду налазе се на линији сиромаштва.

Анализа Економског института показује да је стање у привреди прилично алармантно. Привредници губе оптимизам, који је био заснован на предизборним лажима ДОС-а. Конкретни проблеми су им што им хвале кредити, које је ДОС пбећавао, а сада нема ништа од тога. Затим не могу да наплате потраживања и плаши их да ће доћи до повећања инфлације. Потпуно оправдано.

Привредници кажу лоше

Од 300 анкетираних предузећа, чак 80 одсто њих сматра да је стање у привреди лоше, а од осталих 20 свега 0,2 одсто да је добро (ово мора да су високи функционери у партијама које чине ДОС, па по партијској дужности дају лажне изјаве). Ако се овогодишња јулска индустријска производња упореди са месечним просеком у периоду 1996-1998. године који карактерише прво укидање санкција, онда је она мања чак за 20 одсто. ДОС увек своју неспособност правда чувеним периодом од протеклих 10 година. Чињеница да је прошла влада и после штете од санкција успела да организује производњу боље него ДОС сада који је отворен према свету и најављује паре са свих страна. Све су то лажи бораца за власт који нас воде у пропаст о чему су сада говорили и стручњаци.

Сличну тезу заступа и др Бошко Мијатовић, сарадник Економског института - "Привреда је сада у великој кризи, јер је политички елемент доминантан, а таква атмосфера

може подстаћи борбу за политички рејтинг на штету привреде".

Према његовим речима, овако велики пад индустријске производње у јулу, последица је тога што се привреда нашла у маказима велике фискалне пресије, нералног девизног курса динара и раста плата изнад производних могућности. Он сматра да је курс динара нералан и да гуши домаћу производњу, а подстиче увоз јефтине стране робе. Привреда уз то нема обртна средства за наставак пословања, па се излаз из овакве ситуације мора наћи што пре.

Оно у чему су стручњаци са Економског института јединствени је да просечна плата од 5.400 динара, колико је износила у јулу, показује да су примања ушла у зону коју не смеју да прекораче, јер производња то не може да издржи. Која нам је перспектива са непрекидним поскупљењима, а без раста зарада? Нема је.

Економисти не помињу никакве реформе о којима челници ДОС-а стално причају, јер не постоје. ДОС није урадио ништа да унапреди, већ је уназадио производњу. При том нема ни говора о транзиционој ретесији, већ о обичном пропадању једне привреде које се обично дешава услед дејства неког зла на њу, овога пута услед (не)дејства ДОС-а. Право каже да нечињење па макар и услед незнања и неспособности не ослобађа одговорности. Само немамо ми ништа од тога што ДОС не може бити ослобођен од одговорности за оно што нам се дешава, ако се ми не ослободимо ДОС-овске власти и то што пре.

Стање у привреди је погоршано у јулу, а то најбоље показује податак да је индустријска производња у том месецу опала за скоро 10 одсто у односу на јун. Неспособност ДОС-овске Владе навелико даје резултате, најалост нимало повољне за нас. Тонемо све дубље и дубље. Овако размишљају и привредници који сматрају да је стање горе него раније, што следи из анкете која је урађена, а не сматрају да има наговештаја да ће бити боље у наредним месецима. Ово су крајем августа оценили експерти Економског института из Београда, представљајући нови број конјуктурног барометра, посвећеног макроекономским кретањима у земљи.

Према речима доктора Небојше Савића, уредника Барометра пад индустријске производње само је додатно погоршао већ изразито неповољне трендове на економском плану. Тако да су креатори економске политике принуђени да изврше нове процене основних економских параметара. Иако су више него скромне, плате надмашују садашњи ниво производње (коју ДОС затире) па се не могу

Стручњаци сматрају да су кривци за овакво стање политичари у Влади. Ушли смо у фазу када доминирају политички фактори над економским, што може имати штетне последице.

даље повећавати, јер немају покриће у реалној упослености капацитета. Негативни тренд карактерише и август.

Стручњаци сматрају да су кривци за овакво стање политичари у Влади. "Ушли смо у фазу када доминирају политички фактори над економским, што може имати штетне последице. Нестабилна политичка ситуација ће се, даље, одразити на понашање међународних институција", рекао је Савић. Не да може имати негативне последице него их има одавно. О стабилизацији политичке ситуације у земљи нема ни говора, она је само вишеструко усложњена нетрпељивостима на различитим релацијама чија ескалација води до распада ДОС-а.

Савић је нагласио да ће се то директно одразити на привреду, која зависи од обећаних донација. (Такву релацију је успоставио ДОС и труди се да је продуби и прошири.) Сматра да наставак политичких неспоразума (благ израз за непомирљивост политичких интереса) може неповољно утицати и на најављени отпис наших дугова код страних поверилаца. То знају и челници ДОС-а, али им је борба за власт преча.

Анализа Економског института показује да је стање у привреди прилично алармантно.

Илустрације ради најниже просечне плате имају запослени у хотелима и ресторанима-3.590 динара, 3.988 динара имају они који се баве трговином на велико и мало. Нису ни много боље плате оних који раде у области пољопривреде, водопривреде и шумарства-4.621 динара. Сличан је просек плата и у грађевинским фирмама-4.659, па прерађивачкој индустрији-4.902. Затим следе са просечним зарадама од 4.977 динара просветари. Око 500 динара више имају запослени у државној управи и социјалном осигурању-5.478 динара. За запослене у области рибарства могло би се рећи да гледано по-просечним зарадама, заузимају место на горњој половини табеле са 5.863 динара. Следе саобраћај, складиштење и везе са 6.581 динар. Просечну плату у износу преко 7.000 динара имају запослени у области вађења руда и камена (7.637 динара) и највеће плате су код оних који нам уводе редукције у области производње електричне енергије, гаса и воде.

У односу на 2000. годину просечне плате су чак и пале у области здравства и социјалне заштите, а највећи раст од свега 1.700 динара остварили су "срећници" запослени у пољопривреди, шумарству и водопривреди. Тако мали раст плате, а колико нам је ДОС поскупео живот. Табела показу-

је раст трошкова живота у неким секторима." Сигурно" је да премијер Ђинђић није видео ове податке па нам стално прича да живимо боље.

Сузова старост

Пензију испод просека прима 700.000 пензионера или чак 60 одсто наших најстаријих суграђана што значи да немају довољно ни за преживљавање. Просечна пензија 4.500 динара што није довољно за трошкове струје, телефона и комуналија по новим, ДОС-овским ценама. За храну не остаје скоро ништа. Тешка старост уз глад у хладном и мраку.

Последња поскупљења основних намирница, телефона струје, комуналија и повећаних пореза на све и свашта, су уништили кућне буџете, а након што је премијер Ђинђић највио још скушљу струју, можемо да очекујемо нова поскупљења и још већу инфлацију уз потпуно обезвређену марку.

На оволике трошкове живота које нам је приредио ДОС већи део пензионера има и мање од просечне пензије на располагању за месец дана. Око 60 одсто наших пензионера има мање од 4.500 динара на оба чека.

Велики број ових најстаријих суграђана два пута месечно добија свега по 900 до 1.500 динара и скоро толико пензионера је мало бољих примања, али не достижу републички просек. Тако да од укупно 1.270 милиона пензионера у Србији око 700.000 прима пензију мању од просека.

Овај податак довољно говори о томе у каквом положају су наши најстарији суграђани. Они са таквим примањима могу да купе само хлеб и млеко. Хлеб, онај најјефтинији "народни хлеб" није лако купити. Морају да подране и чекају у реду колико год треба да би тако уштедели да некако плате бар део рачуна за комуналије. Најгоре је што у оваквој ситуацији нема изгледа да ће се материјални положај пензионера поправити у неком скоријем времену. Никакви су изгледи да плате могу да се повећају до краја године, а сигурно не значајније ни у првој половини идуће године. Уколико и дође до неког повећања оно ће бити скромно. Пензије, као што је познато, прате плате запослених, па као се оне не повећавају не расту н и примања пензионера.

Подсећамо да је ДОС-овска власт још једном слагала. Обећали су раст пензија и плата, а чак према најскромнијим изјавама просечна примања на крају ове године требало би да буду најмање 250 марака. Сада се види да од тога нема ништа.

КУДА ВОДЕ НОВИ ДОС-ОВСКИ ЗАКони ИЛИ БОГАТА ДРЖАВА СИРОМАШНИХ ГРАЂАНА

Буџет обезбеђује "праведнију" расподелу сиромаштва. Исплати стари девизне штедне из џепова грађана. Порези штеде богаше. Само четвртина становништва има довољно новца за храну. Трећина није у стању да издваја ни динар за обућу и одећу. Преко 330.000 породица у Србији живи испод социјално подношљивог нивоа. Још милион грађана је на ивици ове категорије. Посао тражи 1,5 милион радника, а нови Закон о приватизацији учиниће да још 600.000 радника остане без посла. Очекује се преко 45.000 захтева за доделу дечијег додатка. Домаћа привреда се гуши у губицима, производни и прометни капацитети су минимално искоришћени, курс динара је прецењен а извоз константно пада, претходна инфлација чак од 50 одсто на годишњем нивоу. Имамо свешке цене роба и најниже плаће и пензије.

Реформа јавних финансија, пореска реформа, санација банкарског система, суспензија лошег модела приватизације, ревитализација привреде, социјални програми за најсиромашније и много других лепих обећања дао је ДОС грађанима у предизборној кампањи.

Можда су они млађи или највнији ДОС-овци заиста и поверовали да је све то могуће реализовати чим се дође на власт уз огромну страну помоћ. Међутим, они лукавији, политички лисци, су можда глумили пред другима ентузијазам, а при том су знали да од свега тога нема ништа

поготву у скорије време. Али, знали су и да једино на крилима тих обећања могу да се вину до власти па шта их је коштало да обећавају и обећавају.

Сада они који су их бирали штрајкују и штрајкују, протестују и протестују. Премијер Ђинђић сматра да за то нема места, јер, како је рекао поводом коментара 100 дана ДОС-овске власти: "Сви грађани већ осећају да живе боље."?! Колико њих дели овакво мишљење? Колико их припада групи која каже: "Гласао сам за њих, али они ништа не раде за народ!"

Не треба бити на крај срца премијер републичке Владе Ђинђић је више пута изјавио да је циљ (само циљ ништа више од тога чак није смео ни да га унапреди у празно обећање) Владе да до краја године свака четворочлана породица може да плати потрошачку корпу која према последњим подацима Савезног завода за статистику, за јануар (тада је последњи пут објавио) за 20 одабраних (али, не и довољних) производа за живот по малопродајним ценама требало би да износи око 5.800 динара. Тешко да ће влада омогућити својим грађанима да плате и овако малу цифру за данашње услове живота, јер премијер Ђинђић каже да је за то потребно да се у буџет додатно уплати, ни мање ни више, него милијарда марака. На донаторској конференцији прикупљено је око 1.280.000 долара, међутим невероватно је да ће Ђинђић скоро половину добијене помоћи дати да би грађани могли да плате потрошачку корпу. Па није му то највећи проблем. А, и вероватно очекује да ће се до краја године десити нешто што ће можда створити новац за ову сврху, јер сада има важнијих ствари, штрајкова и протеста који би могли да постану незгодни ако постану навика.

Ако не буде тако увек остане спасоносни изговор како је претходна власт тако опустошила државу за претходних 10 година (овде не могу прецизно да се договоре, јер неки

чланови ДОС-а упорно наводе 12 година) да они, ДОС-вци сад чине све што могу, чине чак и немогуће мученици, али не вреди, све је тако упропаштено, па они јадни сад не могу да помогну свом народу. На ову причу се нико више не "пеца". ДОС ће хитно морати да смисли неки нови изговор, јер овај више "не пије воду" код оних којима су празни стомаци.

Према анализи Института за тржишна истраживања за покриће трошкова минимума егзистенције трочланог домаћинства потребно је између 2-2,5 месечне плате или 2,5-3,1 месечне пензије. Из овог института стижу упозорења да смо сада постали јединствена земља у свету по томе што нудимо светске цене роба а најниже плате и пензије. До овога је дошло, како кажу стручњаци овог Института због тога што се домаћа привреда гуши у губицима, производни и прометни капацитети су минимално искоришћени, курс динара је прецењен а извоз константно пада, а уз све то прети инфлација. Притисак на цене је повећан. Прати нас негативна динамика извоза и све теже налазимо пут до страних тржишта.

Милион грађана испод социјално подношљивог нивоа

Око 330.000 породица или око 1.000.000 грађана живи испод социјално подношљивог нивоа. Прети опасност да још толико становника има исте проблеме. За једне и друге фамозна потрошачка корпа од само 20 производа је недоступна. За минимум егзистенције је потребан и сапун и шампон, детерџент за веш и судове, наравно и неко поврће

за ручак, а и тешко да је 500 грама меса са коском сваког шестог дана довољно четворочлавној породици. Са оваквом исхраном деца не могу нормално да расту и да се развијају.

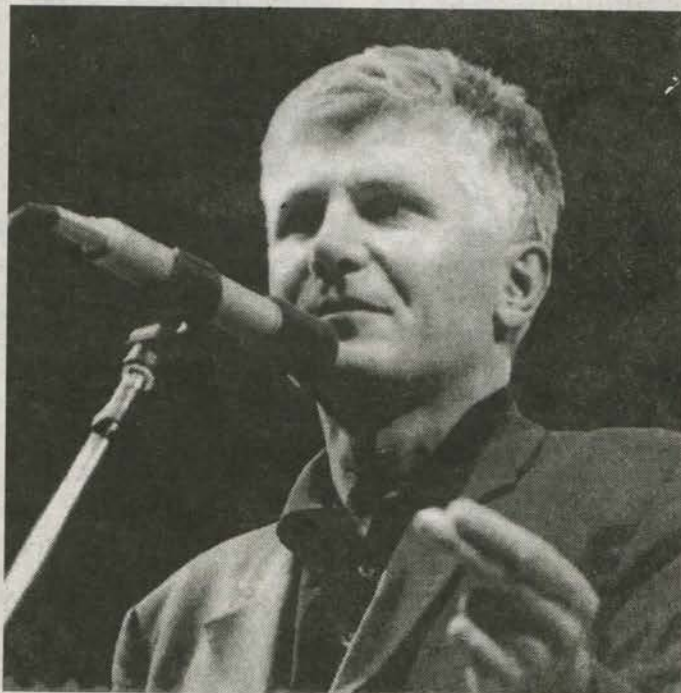
...никад се није десило да народ потера министре и почне да их млати по улици. Белића, Влаховића и оног лудака из синдиката, Миловановића радници из Крагујевца су одмах измлатили зато што су их безочно преварили." оквир: Бог зна како су их наватали. Представљали су нам те људе као такве стручњаке да је изгледало да ће Америка сада да пропадне, да нестане са лица земље зато што је отишао Белић. Тек касније сазнате да им је улаз у многе светске државе, посебно у Источној Европи, забрањен, јер су упропастили на исти начин многе државе и сада ће исто да ураде код нас. "

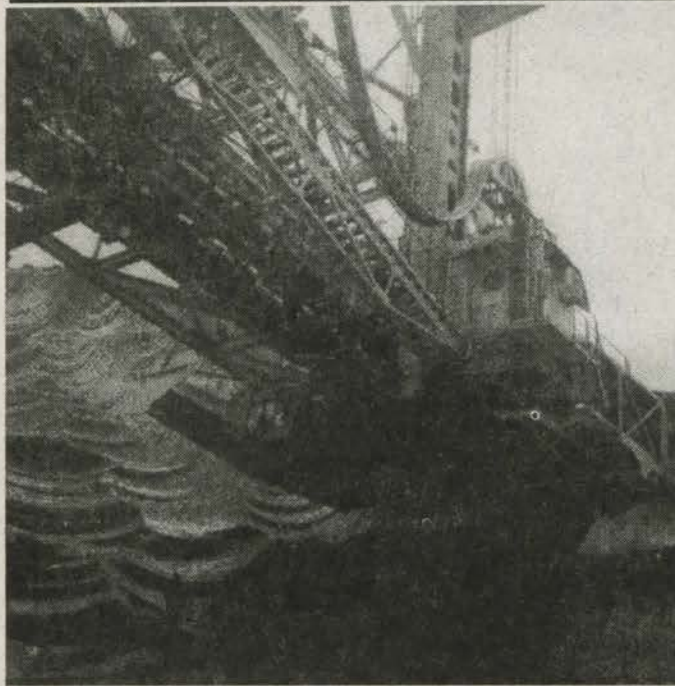
Владана Хамовић:
"Највећи терет промене система опорезивања поднеће средњи слој становништва што ће се видети по паду стандарда и смањеној куповној моћи."
Упркос свему премијер Ђинђић тражи још једно поскуљење. ЕПС увози струју током лета. Враћен само део позајмљене струје из суседних електроенергетских система. Враћање преосталих 500 милиона киловат сати је безнадежан случај.

ДОС-овска Влада која је за потребе победе на изборима скидала звезде са неба сада свом становништву не може да обезбеди чак ни јадну просечну корпу, а камоли више од тога.

Трговци најављују да ће, због потеза Владе, и та, таква, никаква потрошачка корпа поскупети упркос све слабијој куповној моћи потрошача, због пада промета у малопродаји и да ће се, где год је то могуће, преселити на сиво тржиште које не признаје ДОС-овске порезе.

Докле је то, онда, ДОС-овска политика довела ДОС? Влада је предложила парламенту да роба буде опорезована у промету по јединственој стопи од 17 одсто. Уместо пореза који поскупљује производ и смањује промет неће добити ништа али, становништво ће изгубити много. Стога не чуди ни што се "генијалним" креаторима економске политике у ДОС-у све више обраћају економски експерти као што је Томислав Миленковић из Института за тржишна истраживања који да се не би догодила богата држава сиромашних грађана предлаже преиспитивање чврсте монетарне политике, нетржишних и исхитрених потеза, а решење

види у смањењу порских стопа управо обратно од онога у шта се ДОС куне, али лако је њему, он може да се понаша ускладу са економским законима, њему не треба брдо пара у буџету из цепова грађана.

Томислав Николић "Нема државе у свету која ће на уштрб своје индустрије дозволити да неко продаје своје производе по дампинг ценама на њеном тржишту као што је то ДОС учинио у Србији"? Мене интересује зашто не улажу у производњу? Зашто само у трговину, шверц, криминалне радње? Зашто омогућавају разним бандама да перу новац и да се претварају у угледне привреднике? Зашто не помогну великим предузећима која имају производњу и која имају пласман на страном тржишту? Зашто не помогну да ту робу пласирају на страном тржиште?"

Ово је све већ виђено. Скоро свуда у Источној Европи је заустављена поизводња. То је основни задатак под паролом демократских промена и помоћи Запада. Помоћ сваке врсте чак и војне. Једног дана помагаће нам војно тако што ће црнци регулисати саобраћај на Теразијама.

Многа од укупно 7.000 предузећа у Србији биће ликвидирана. Влада намерава да покуша да изврши приватизацију само најбољих предузећа. Присутан је страх да и од њихове приватизације неће бити ништа. Страни капитал заобилази наше тржиште, сматрају економисти. Већина предузећа остаће непродата. Нови концепт приватизације не подстиче рад финансијског тржишта.

Предузећа ће остати непродата

Влаховић се нада да ће приватизација друштвених предузећа у Србији бити обављена у следеће четири године, али и да у том периоду не може бити обављена приватизација великих јавних и државних система, попут електропривреде. Влаховић је министар ДОС-овске Владе која покушава да изврши приватизацију и мора да изјављује да се нада да ће то што раде дати неке резултате.

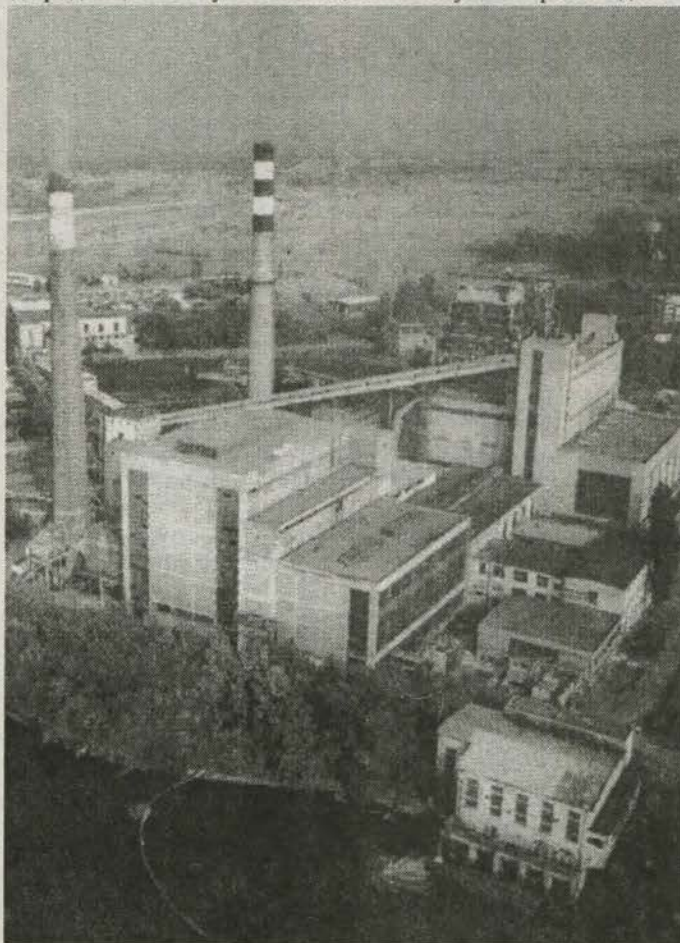
Међутим, мишљења стручњака који су учествовали скупу економиста, недавно одржаном у Милочеру, су другачија. Чуло се да су сви изгледи да ће и након истека четири године највећи број предузећа остати непродат или подржављен, јер не треба очекивати неку већу тражњу. Економисту су истакли да то што немамо финансијско тржиште које функционише као свуда у свету је последица заостајивања и промена концепта приватизације. Другим речима за ово је крива Влада.

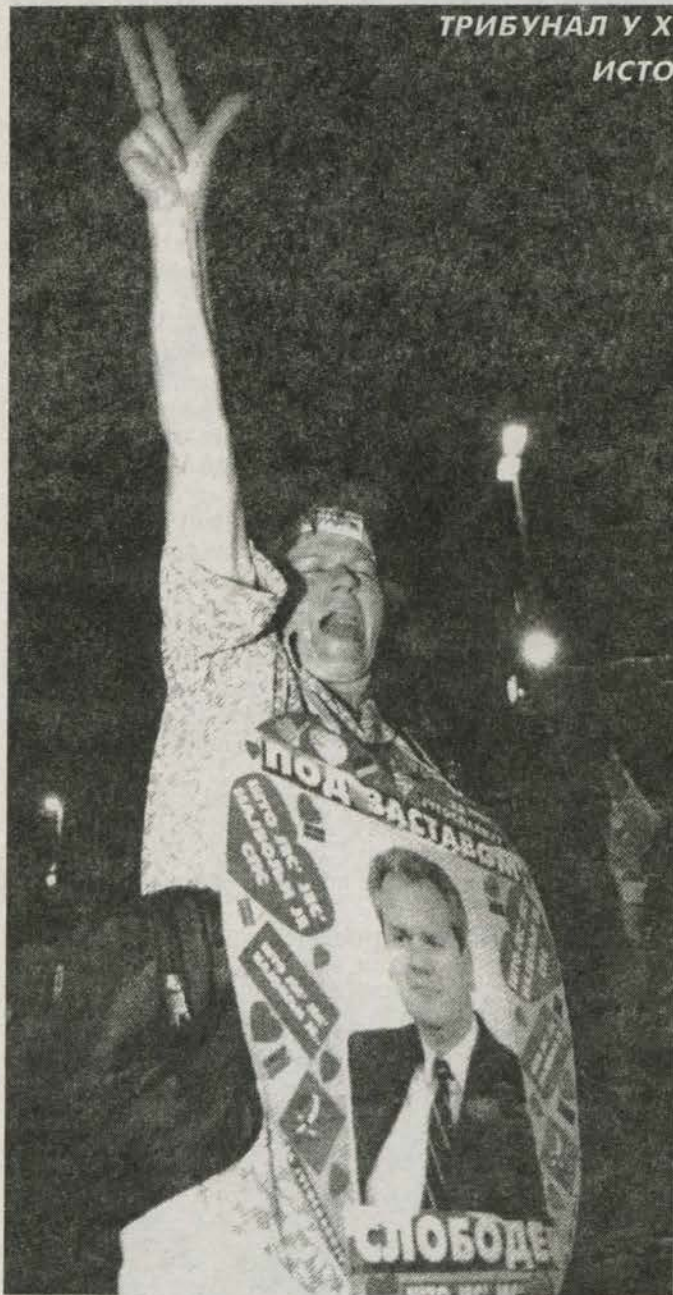
На конференцији за новинаре на којој је најављено саветовање у Милочеру, чуло се да нови концепт приватизације неће пратити понуда и тражња акција, будући да стратешки партнери (ако их буде) своје акције неће продавати, а да се ни тражња за њима не може очекивати због тога што нема довољно финансијске штедње, односно наше становништво је сиромашно.

Правна и политичка несигурност на коју је ДОС-овска власт додала недовршене па и проивуречне законске одредбе као и међусобне сукобе и супростављеност отераће и оно мало страног капитала чији су се власници замислили над куповином неког нашег предузећа. Према предвиђањима економиста, оваква клима не прија страном капиталу и потражиће пријатније крајеве. Сматра се да чак ни наши богати бизнисмени неће опредељивати за куповину предузећа, већ ће остати при досадашњој пракси - лон послова са нашим фирмама.

Када се добро размисли о могућностима и думетима приватизације коју ДОС-овска власт жели да изврши, можда је и боље да од ње нема ништа. То је одговоран посао од којег зависи будућност српске привреде односно будућност наше деце.

Боље је да нема приватизације него да се уради лоше, да радници остану без посла, економија без производње.

СУЂЕЊЕ НАРОДУ

Жак Вержес, познати француски адвокат и правни савешњик Слободана Милошевића: "Он (мисли на Слободана Милошевића, прим. аућ.) врло добро разуме да је овај суд ту да би га осудио, да би тиме ојравадали агресију НАТО на Југославију. Истовремено би допринели да се заборави овај рат који је највећи злочин после Другог светског рата. Имам ушисак да је свештан и своје огромне одговорности, да мора да се одује у овој опасној ситуацији, не мислећи само на своју земљу већ и на све друге земље које би могле да буду најадније... Ја мислим да он има једну вишу улогу, а то је да светској јавности укаже на агресију на Југославију и да све људе ујозори на закон џунгле који се НАТО спрема да намешне целом свету".

поверовати у свакодневне пласиране лажи, чак се и полуистине данас врло добро препознају.

Дакле, сада се свачији траг препознаје али је нажалост мали маневарски простор за конкретну и успешну друштвену акцију. Првенствено због тога што је борба за голи опстанак заменила било какво деловање у смеру заштите националних интереса. Народ се нашао у раљама ДОС-а, и сурео са правим лицем оних који су обећали "бољи живот у европској Србији". Уместо унапређеног стандарда добили су отказе, високе рачуне за струју, редовно поскупљене цена основних животних намирница...

Међутим, можда се сада више него икада размишља на тему "заштите националних интереса". Најгледанији су преноси заседања Скупштина и преноси из Хага. Још само ту може да се чује са каквим "дружинама" имамо посла. Ова чињеница би требало да буде опасан сигнал за "придошле на власти". Поготово када се зна да је мисао претеча акције. Из овог угла посматрања, сасвим је сигурно да је бивши југословенски и српски председник грешио у једном - што није више комуницирао са својим народом. Да је народу презентована реалност можда би ток догађаја био сасвим другачији. Али ко зна. Можда се сад тек Срби присете својих приоритета и можда тек сада дође до консензуса око тога шта су српски национални интереси и како их заштити.

У свеопштој хистерији да домаћој политичкој сцени, скоро свакодневно се уводи још по један нови термин у "демократском" речнику погрда, којима се слика претходна деценија под Милошевићем. Накнадну памет су добили сви доскорашњи "сакривачи по мрачним угловима" српске заједнице. Утркују се, (како би тако стекли још по неки поен у очима поштоваоца Англосаксонских "демократских" трендова) у еруптивним наступима којима желе пластично да презентују популацији колико су пропатили под "Диктатором".

Међутим, не знају они да се у овој српској земљи врло брзо све сазна захваљујући добро очуваној народној традицији усменог предања. Односно, захваљујући постојању паралелних канала информисања који се активирају сваки пут када народ престане да верује електронским кутијама и штампаним медијима. Тако се полако српска популација решава својих дилема које су постојале до петог октобра 2000. а везивале су се за српску опозицију, за намере међународне заједнице; за појединачне а и колективне улоге свих актера који на неки начин одређују и уређују правила по којима би требало живети. Чини се, да (бар како сада ствари стоје) ретко ко може да помисли да ће популација

Овде већ долазимо до историјске фарсе која је смештена у Краљевини Холандији где се одиграва највећа поруга Талији. Суди се "непослушном" државнику који се у једном тренутку одметнуо од воље "моћних и похлепних" да би заштитио свој народ од катастрофе. Да се разумемо не би се он нашао у ситуацији у којој је да је за своју борбу имао реалну и конкретну подршку, осим ту и тамо тапшања по рамену.

Основ ове кафкијанске мелодраматике, лоциране у ден Хагу, јесте манифестација моћи и како пролазе они који нису "на курсу"; Друго, не мање важно је да се оправда (па тако и скине кривица) највећи злочин после Другог светског рата а то је агресија на Југославију. Како ствари стоје, Тужилаштво у Хагу ће имати много више проблема него што је могло да претпостави! Зашто је то тако?

„Крив је, а супротно се не може доказати”

Покушај тужилаштва у Хагу да се оптужница против Милошевића обједини, те да му се суди за све што постоји

"Сабирањем три лажи не добија се истина, него се само увећава лаж!... Ово овде је очигледно једна велика злоупотреба моћи да би се произвела једна историјска превара у којој ће они који су се залагали за очување Југославије бити оптужени за њено разбијање, они који су бранили земљу бити оптужени за злочине..."
Слободан Милошевић, среда 30. јануар 2002. године Хашки трибунал.

на списку "арсенала за утеривање правде" Трибунала у Хагу, је ништа друго него куповина времена да се "невољни" сведоци (некадашњи високи државни функционери) приведу Талији пред

ноге. Једино тако Трибунал може да прибави доказе за инкриминисање Милошевића. Да будемо прецизнији, једино тако пресуда која је већ одавно донета "Крив је по свим наводима оптужнице. Супротно је недоказиво", може да буде употпуњена. За сада Тужилаштво располаже подацима енглеске обавештајне службе, и наглабањима која ниједан суд у свету (па чак и онај у Конгу) не може да прихвати као релевантне. Материјалних доказа Хаг нема! Ствар могу да "изваде" изјаве "невољних сведока" који би директно довели Милошевића у

везу са злочинима којима се терети.

"Невољни" сведоци, за сада, неће да сарађују са Трибуналом, а како време одмиче врло је могуће да се обистине претња Карле дел Понте ДОС-у: "Вратићу вам Милошевића"!

Дакле, нервоза влада на све стране. Тужилаштво се на

који је свој народ инструисао у том смеру. Србија је та која је била нападнута и која је морала да се брани а Милошевић је тај који свој народ није могао да препусти на милост и немилост. И то је истина, и то ће се кад-тад доказати! Зна то Милошевић, зна то Трибунал, зна то ДОС! Ова последња два фактора не маре много за оно што ће једнога дана доћи јер ће се потрудити да истину што више пролонгирају. Њих интересује "овде и сада", а историчарима препуштају остали део посла. Уосталом, ваљда рачунају да ће свет тада бити уређен тако да никога неће ни у Србији, ни у свету бити брига за истину о злочину који је направљен само зато што се "неко нашао на путу". Видећемо...

Међутим, шта ако све крене у неочекиваном смеру; шта ако у једном трену дветрећине светске популације која је у дужничком ропству крене у процес ослобађања. Шта онда?! Историја показује на мноштво примера (не)очекиваних обрта! Уосталом, уколико погледамо Блиски Исток, или Индију и Пакистан или било где су некада пројектовани сукоби и бретоубилачки ратови видимо да пуно тога указује да се креће у смеру (не)очекиваних обрта!

Уосталом, сигурни смо да ће бивши југословенски и српски председник одбранити себе и свој народ, без обзира на пресуду, пред Трибуналом. И не само то више смо него сигурни да ће бити и "угаони камен" сасвим другачијег поимања светских трендова и односа за све оне који се налазе у ситуацију у којој је и народ Србије и који ће се наћи напуто неоколонијалиста!

На крају, можемо се у потпуности сложити са Жак Вержесом да Милошевић "има једну вишу улогу, а то је да светској јавности укаже на агресију на Југославију и да све људе упозори на закон џунгле који се НАТО спрема да наметне целом свету" (Блиц њуз, број 107; 23. јануар 2002. године из интервјуа са Жак Вержесом)!

Полако али сигурно, свет увиђа истину и окреће леђа "америчком сну"! Све су гласније критике упућене Сједињеним државама и свим "интеграцијама и институцијама" које су под њиховим утицајем. Пре или касније, бићемо сведоци суђења судијама који како суде данас такве процесе могу очекивати за себе!

све могуће начине довија да да "тежину инсајдерима" како би они дали кредитет Трибуналу; Трибунал опет мучи временски рок и финансијска средства која су све тања. ДОС не може да се оријентише на коју страну треба да гледа како би видели Караџића и Младића, а суочен са притисцима међународне заједнице чији представници иза затворених врата "транспарентно" покушавају да предоче шта може да се деси уколико се "не десе" докази против Милошевића., губи тоталну контролу над разумом. Ту су наравно агенти страних обавештајних служби, амерички ренџери ... и ко зна ко још. Тако у круг!

За сво време, Милошевић је више него икад одлучан да истера истину на видело користећи ситуацију у којој је како би целој светској јавности послао поруку о "лицу и наличју глобализатора" који ће према закону Дивљег запада прегазити све што им се налази напути, а да се притом не осврну. С друге стране чини се да Милошевић својим чврстим и одлучним ставом (који узгред, а видљиво је, доводи судије и тужиоце до лудила) покушава да да смисао политици коју је водио, и борби која се чинила личном. И то му полази за руком! Све више се назире смисленост грчевите борбе за очувањем атрибута државности, односно борбе за поштовањем принципа неповредивости граница и немешања у унутрашње ствари једне земље. Дакле, за поштовањем свега онога што је некада уређивало међународну заједницу а јесу оквир међународно правних норми и институције које су осмишљене како би контролисале ово претходно. Милошевић хоће да пробуду јавност света и покаже му шта се дешава око њега; да у свету постоји једна сила која кроји правила понашања према својим личним интересима и да је његова Србија због опирања том хегемону платила високу цену. Није Србија та која је погазила све норме међународног права и кренула да својим освајачким поривима дестабилизује цео регион; није Милошевић тај

„Он врло добро разуме да је тај суд ту да би га осудио, да би тиме оправдали агресију НАТО на Југославију. Истовремено би допринели да се заборави тај рат који је највећи злочин после Другог светског рата. Имам утисак да је свестан и своје огромне одговорности, да мора да се одупре у тој опасној ситуацији, не мислећи само на своју земљу већ и на све друге земље које би сутра могле да буду нападнуте.”
Жак Вержес, правни саветник Слободана Милошевића

Страна подршка сепаратизму и тероризму

"Злочин против човечности" починен на Косову и Метохији, био је основ захтева за хапшење Милошевића и његово испоручивање Трибуналу. У смислу утврђивања истине пред целокупном светском јавношћу и "лечења амнезије" код домаће (погодна квалификоване) јавности, настао је и овај фељтон који ће, верујемо даћи скромни допринос српском слободарском духу а, богати и целокупном слободарском свету

Значајна компонента збивања на Косову и Метохији јесте однос најутицајнијих међународних фактора и чинилаца према могућим правцима решења овог питања. Генерално, тај однос у овом тренутку не доприноси брзом и трајном решењу које би респектовало политичке реалности, историјске факте, уставни поредак Србије и Југославије и међународне стандарде о положају и правима националних мањина. Нажалост, неки међународни фактори не успевају да адекватно валоризују спремност Владе Републике Србије да одмах отпочне безуслован дијалог са релевантним представницима албанске националне мањине на Косову и Метохији. Посебно забрињава одсуство енергичне и безусловне међународне осуде тероризма албанских сепаратиста на Косову и Метохији, који би морао да доживи категоричку осуду свих конструктивних међународних чинилаца.

Поједине државе које, често у грубој форми, желе да се инволвирају у решавање" проблема на Косову и Метохији, прећуткују, или минимализују, отворени сепаратизам неких албанских партија, иако је он у последње време ескалирао и попримио све одлике тероризма и посебно је усмерен према при-

падницима полиције, војске, Албанаца лојалних држави Србији и Срба избеглица из Хрватске и Босне и Херцеговине, који су нашли уточиште на Косову и Метохији. Штавише, албанским сепаратистичким лидерима се "гледа кроз прсте" што до сада ни у индиректној форми нису осудили тероризам, као најтеже зло, које руши саме основне стабилних међународних односа.

Нарочито су неприхватљива настојања неких страних "ментора", који директно, или посредно, сугеришу могућност конституисања Косова и Метохије као посебне федералне јединице у оквиру СР Југославије, што имплицира његово издвајање из Републике Србије. Тиме се јасно иде у сусрет екстремним и радикалним захтевима албанских сепаратиста, подгревају њихове нереалне тежње и циљеви, усмерени ка редефинисању уставног положаја Косова и Метохије. Беневољентним ставом према сецесионистичким циљевима и захтевима лидера косовско-метохијских Албанаца, поједини међународни фактори крајње неприципијелно доводе у питање темељно начело ОЕБС о неповредивости граница. Такође, оваквим држањем се подстиче стварање нових, етнички чистих, државица у срцу Европе, што, по свему, представља крајње опасан процес.

Колико далеко поједине земље иду у овој подршци, сведочи и чињеница да се организација косовских Албанаца у Немачкој нашла у званичном полицијском извештају о заштити уставног поретка за 1997. годину, као једна од оних које угрожавају немачку безбедност. "Народни покрет Косова", како себе називају њени припадници, нашао се у овом извештају међу другим сличним екстремистичким организацијама странаца у Немачкој, уз констатацију да се преко ње финансирају терористичке активности на Косову и Метохији. У извештају се подвлачи да је такозвана Ослободилачка војска Косова од фебруара 1996. више пута преузела одговорност за терористичке акције на Косову и Метохији, које су биле усмерене против Срба и српских интереса, као и против Албанаца који сарађују с властима. У извештају се, међутим, ништа не говори о евентуалним мерама немачких власти према тој организацији.

Посебно забрињава чињеница да и највиши

функционери Албаније подржавају оружане акције албанских терориста, омогућавају илегално дотурање оружја и муниције из Албаније и помажу специјалну војну обуку терориста на својој територији. У том смислу карактеристична је изјава премијера Фатоса Наноа на седници Владе, 23. априла 1998. године, да "оружане акције које предузимају косовски Албанци представљају самоодбрамбену реакцију и да се ради о акцијама самоодбране против патолошког и традиционалног српског насиља".

Албански министар иностраних послова, Паскал Миљо, одбацио је у интервјуу листа "Газете Скуиптаре" српска саопштења о сукобима на граници, називајући их "фалсификатима" сачињеним у пропагандне сврхе. Миљо је оптужио Србе да су поткупили новинаре, ради пласирања непостојећих вести.

Министар иностраних послова Албаније је у својој Декларацији, донетој након протеста СР Југославије Албанији поводом граничних инцидената, оценио да су све акције које су током последње недеље предузеле власти у Београду, лажни кораци у правцу дијалога са Албанцима (организовање провокативног референдума и инциденти у порасту на албанско-југословенској граници), јер треба да заварују међународну заједницу, односно да припреме терен за реализовање њихове стратегије "етничког чишћења".

Сабри Годо, председник Комисије Парламента за спољну политику, у вези са стањем на Косову изјавио је: "Мислим да ће се стање погоршавати. Ја не видим ничег доброг у ономе што се догађа, с обзиром на то да се ситуација креће у правцу рата, о чему сведоче и последње акције које је предузела Србија. У случају рата, Албанија ће деловати као свака друга земља, браниће се. Ми нисмо за на-

паде на друге земље, али нећемо седети и гледати док масакрирају нашу браћу".

Владимир Прела, директор Кабинета и политички саветник премијера Фатоса Наноа (изјава за "Газете Скуиптаре"): "Ми желимо и чинимо напоре да рата не буде. У случају да будемо њиме захваћени, ми ћемо извршити обавезу која нам припада".

Сали Бериша, председник ДПА (изјава за "Газете Скуиптаре"): "Сукоб на Косову је започео. Међународна заједница треба да учини напоре како би заштитила не-наоружани народ у време када Милошевићу треба да покаже више батину, него шаргарепу".

Албански председник Р. Мејдани на конференцији "Демократске институције и цивилно друштво у ЈИЕ" у организацији СЕ и Грчке, одржаној у Стразбуру (5. мај) у свом излагању оптужио је СР Југославију за геноцид, репресију, повреде права човека, претњу миру, угроженост региона и Европе у целини, фашизам, итд. Мејдани је поновио захтеве за директном интервенцијом међународне заједнице, у форми војног присуства и ангажмана, као и за изолацијом СР Југославије.

Најновији догађаји на Косову и Метохији, ескалација тероризма, насиља и читава серија тешких оружаних граничних инцидената, које перманентно изазивају албански терористи, у најдиректнијој су несразмери са испољеном спремношћу српске стране за дијалог. Стога, искључиво одговорност за наставак и даљу ескалацију тероризма носе они који одбијају да учествују у дијалогу, али и део међународне заједнице који их у томе подржава и који би морао водити рачуна да је подршка сепаратизму у исто време подстицај тероризму и затварање врата дијалогу.

Инциденти на граници са Албанијом

Државна граница са Албанијом дугачка је 310 км, што чини 11 процената укупне државне границе између СРЈ и суседних земаља.

Током јануара, фебруара, марта и априла (27. април), гранични органи Војске Југославије (ВЈ) су спречили 157 покушаја илегалних прелазака државне границе (12 из СРЈ, 145 из Републике Албаније у СРЈ).

У истом периоду, почињено је 19 (деветнаест) тешких повреда државне границе СРЈ, који по тежини представљају најгрубљу повреду суверенитета и интегритета СР Југославије. Све повреде државне границе и граничне инциденте су починила наоружана лица (појединачно или у групама) из Републике Албаније.

Хронолошки су наведене повреде граничног режима - гранични инциденти:

- Дана 22. јануара 1998, у рејону карауле "Д. Јауковић", 72 грб Подгорица, једно лице је илегално ушло 100 м у дубину територије СР Југославије. Када је заустављено, побегло је према граници Републике Албаније успут бацивши торбу у којој се налазила аутоматска пушка и 910 метака.

- Дана 16. фебруара 1998, на Скадарском језеру (пловак 16), чамац са три лица илегално је упловио из Републике Албаније у југословенске воде у дубини од 150 м.

- Дана 16. фебруара 1998, у 6.00 часова, са територије Републике Албаније, непозната лица су испалила неколико рафала (5) на територију СР Југославије у правцу карауле Дејан Радановић" 53 грб Баковица. Неколико зрна је пало на кров карауле. Није било последица.

- Дана 7. марта 1998, у 13.35 часова, у рејону карауле "Морина", грб Баковица, три наоружана лица су прешла са територије Републике Албаније на територију СР Југославије. Док је за лицима која су илегално прешла границу трајала потера и претраживан терен, у 17.00 часова група наоружаних лица (20) је са територије Републике Албаније отворила ватру у правцу граничне патроле ВЈ. На ватру је одговорено и наоружана лица су се повукла у дубину територије Републике Албаније. Није било последица.

- Дана 12. марта 1998, у 11.30 часова гранични камен Ц-4 је срушен (53 грб Баковица). Ознака СРЈ је била потпуно уништена, а ознака Републике Албанија је окренута у правцу СР Југославије. Ознаке су уништиле три маскирана лица. Након интервенције органа ВЈ, лица су се повукла у дубину територије Републике Албаније.

- Дана 15. марта 1998, у 1.30 часова, непозната лица су повредила територијалне воде реке Бојане, 300 м низводно од карауле "Бојана", 10 грб Зогањ. Лица су се примакла марини карауле и покушала да украду пластични чамац. Након упозорења граничних органа који су обезбеђивали караулу, из чамца и са територије Републике Албаније отворена је ватра у правцу марине и карауле. Чамац је отпловио у територијалне воде реке Бојане Републике Албаније. Није било последица.

- Дана 25. марта 1998, око 9.15 часова са територије Републике Албаније отворена је ватра на граничне органе ВЈ и територију СР Југославије из правца граничног камена Ц-10/13 (рејон карауле "Митар Војиновић"/грб 53 Баковица). Гранични органи Војске Југославије су одговорили на ватру након чега су се лица повукла на територију

Републике Албаније. Није било последица.

- Дана 2. и 3. априла 1998, повређен је ваздушни простор СРЈ од стране непознате летилице из Републике Албаније на потезу: Баковица - Сува река - Приштина - Врање - Лесковац - Дољевац - Баковица - Вучитрн - Подујево - Лесковац - Власотинце.

- Дана 1. априла 1998. група држављана из Републике Албаније извршила је повреду територије СРЈ у рејону карауле "Крстач" 55 грб Призрен. После интервенције граничних органа, група се повукла на територију Републике Албаније.

- Дана 7. априла 1998, држављанин Републике Албаније ушао је на територију СРЈ Југославије у рејону карауле "Данило Јауковић", 72 грб Подгорица. Када су интервенисали југословенски гранични органи, лице је бацило торбу и побегло у Републику албанију. У торби су пронађени аутомат и три оквира са муницијом.

- Дана 16. и 19. априла 1998, десиле су се две повреде државне границе - улазак наоружаних лица на територију СРЈ Југославије у рејону карауле "Морина". У оба случаја, наоружане групе су отвориле ватру на граничне органе ВЈ пошто су их зауставили органи безбедности. Уз ватрену подршку са албанске територије, лица су се повукла ка граници Републике Албаније. На месту инцидента пронађено је: 159 аутоматских пушака калибра 7.62 мм, 63 полуаутоматске пушке калибра 7.62 мм, 23 ручне бомбе, 17 оквира за полуаутоматске пушке, 10.822 метка калибра 7.62 мм и друга војна опрема.

- Дана 22. априла 1998, у 20.05 часова, група непознате јачине отворила је ватру из стрелачког наоружања на граничне органе ВЈ на караули "Горожуп" 55 грб Призрен (рејон Паштрика) са територије Албаније.

- Дана 23. априла 1998, око 5.45 часова, у рејону карауле "Кошаре"/53 грб Баковица, већа група наоружаних лица покушала је да са територије Републике Албаније уђе на територију СРЈ Југославије (око 200 лица која је предводио Маљоки Наим, бивши официр ЈНА). Пошто су заустављена, лица су отворила ватру на југословенске граничне органе. На ватру је узвраћено и група је разбијена на мање групе. Двадесет два лица су ликвидирани и два ухаћена. Приликом претреса терена, пронађена је већа количина оружја и војне опреме. У граничној јединици није било повређених.

- Дана 23. априла 1998, у 8.45 часова, у рејону карауле "Маја чобани" и "Митар Војновић", обе 53 грб Баковица, наоружана група је покушала да се убади из Албаније у СРЈ Југославију. Када су заустављени, отворили су ватру на југословенске органе. Југословенски органи су одговорили

на ватру и група се повукла на територију Албаније. Међу југословенским органима није било повређених.

- Дана 26. априла 1998, у 9.45 часова, у рејону карауле "Горожуп" 55 грб Призрен, у близини граничног камена Д-5/1, наоружана група се илегално убадила (10-15 лица) са територије Албаније на територију СРЈ Југославије, носећи муницију за пешадијско наоружање калибра 7.62 мм (6 сандука), ручне бомбе (6 сандука), мине за ручен бацаче и две подлоге за минобацаче 82 мм. Органи безбедности ВЈ су отворили ватру на ову групу, разбили је и под окриљем густе магле натерали у бекство на територију Албаније. Међу граничним органима није било повређених.

- Дана 27. априла у 4.30 часова, у рејону карауле "Честак", 55 грб Призрен (у близини граничног камена Д-16/4), диверзантско-терористичка група је покушала да се илегално убади на територију СРЈ из Албаније. Пошто је заустављена од стране граничних органа ВЈ, група је одбацила опрему и

под окриљем магле повукла се на територију Албаније. На лицу места су пронађена три ранца, у којима се налазила расклопљена пушка, муниција и друга опрема. Међу граничним органима није било повређених.

- Дана 27. априла 1998, у 9.30 часова у рејону карауле "Горожуп" 55 грб Призрен (гранични камен Д-5/1), наоружана група је ушла на територију СРЈ испаливши 6 рафала на територију СРЈ Југославије. Приликом повлачења, бацили су три ручне бомбе у правцу југословенских органа. Група се повукла на територију Републике Албаније.

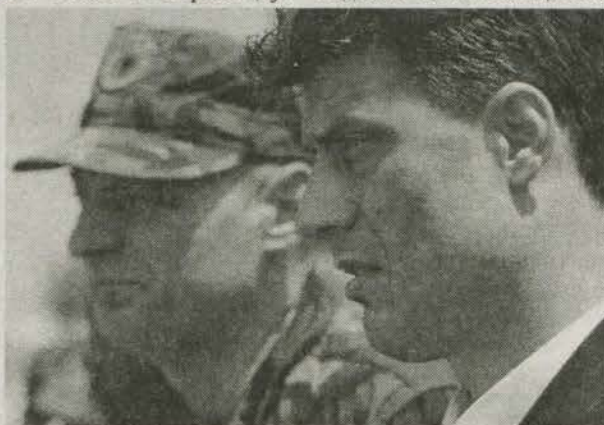
- Око 10.45 часова гранични органи ВЈ су уочили како у рејон албанске карауле "Погај" долазе два моторна возила са 14 лица и две тв камере, вероватно ради снимања ситуације у граничном посају.

Компанија "Мак-Албанија" је 22. априла 1998. допремила у луку Драч неколико десетина сандука оружја, муниције и војне опреме који су транспортовани у Тирану. Истог дана, део пошिल्ке је отпремљен у Вицидол (3-4 км југоисточно од Тропоје) где је лоцирано око 50 терориста ОВК. Када им се придружи група исте јачине, терористи са пошљком оружја и војне опреме треба да се убаде на Косово и Метохију, село Поношевац, 15 км западно од Баковице.

Група терориста "Ослободилачке војске Косова" од 22-26. априла прешла је из ло-

гора за обуку из Албаније у северозападни део Македоније који надгледа УНПРЕДЕП-а и током наредних дана спрема се за убацавање на територију СРЈ.

Према информацијама које досад нису могле бити потврђене, на страни македонске граничне територије коју надгледа шведска јединица УНПРЕДЕП, налази се ло-

Песимисти подсећају да "на Косову мирише пролеће 1991. године". Роберт Гелбард је уочи сукоба на Косову изговорио исту реченицу као и амерички државни секретар Џејмс Бејкер 1991. године, непосредно пре сукоба у Словенији: "Подржавамо територијални интегритет Југославије, али се противимо употреби силе". Слободан Милошевић је и 1991. године одлучно одбио свако спољње мешање у унутрашње ствари Југославије. Спас се поново очекује с оне стране с које је прошли пут изостао – од Русије и Кине.

Иста је и згранутост представника власти: „Резолуција Савета безбедности је рутинска“. (Владислав Јовановић, тадашњи министар спољних послова Југославије, после увођења санкција 1992. године); "Приче о санкцијама су глупост". (Ивица Дачић, портпарол СПС, неколико дана пре лондонског састанка Контакт-групе).

Једина разлика између Словеније 1991. и Космета 1998. јесте у томе што ће се казнена политика Запада према Југославији, која је стекла статус "повратника у преступу", овога пута, изгледа, примењивати много брже.

гор за пријем и обуку албанских терориста који долазе из Албаније, или из европских земаља, преко Албаније и Македоније.

Било је неколико извештаја о томе да у мањим групама пристижу Албанци из разних земаља Европске уније ваздушним путем до Тиране и одатле у терористичке логоре за обуку и наоружавање који се налазе у близини југословенске границе (Кукеш и Алинот).

Албански премијер Фатос Нано је отворено подржао (у својој изјави немачкој новинској агенцији ДПА, 26. априла 1998), војне акције Албанаца на Косову и Метохији, на тај начин потврђујући да Тирана стоји иза војних провокација на граници и сноси одговорност за обуку, наоружавање и убацивање терориста на југословенску територију.

Судећи по његовој изјави, министар за иностране послове, Паскал Мило, учинио је исто након састанка са господином Џејмсом Чепелом, замеником шефа посматрачке мисије ОЕБС, 26. априла 1998. Саопштење за јавност Војске Југославије.

Лажно извештавање

Постоји тенденција ка лажном извештавању о ситуацији на Косову и Метохији која се заснива на изворима албанских сепаратиста. Такве лажне вести повремено стижу до дипломата акредитованих у Београду који их понекад без претходне провере преносе својим претпостављенима.

Неколико примера:

- Дана 13. фебруара 1998, према извештају албанских сепаратистичких извора, наводно је дошло до покрета трупа ВЈ према Косову и Метохији. Ово је била основа за званичну реакцију Стејт Департамента у Вашингтону. Касније, увече истог дана, амерички извори су потврдили да је у питању лажни извештај. И поред демантија, последице су биле штетне.

- Дана 24. априла 1998, албански извори су тврдили да је југословенска летилица повредила њихов ваздушни простор. Овај лажни извештај је одмах демантован као апсолутно нетачан.

- Дана 26. априла 1998, према извештају из Албаније, тврдило се да југословенска протестна нота због убацивања 200 терориста из Албаније и низа других граничних инцидената садржи претњу о нападу на Албанију. Ово је био још један лажни извештај који је изазвао велики неспоразум и непотребно ширење дезинформација пре него што је коначно потпуно демантован.

- Слично извештавање о повреди албанског ваздушног простора десило се 27. априла, што је такође без основа и имало је за циљ, као и увек, да скрене пажњу са очигледног и сталног убацивања терориста, оружја, експлозива и друге терористичке опреме из Албаније на територију

Југославије. Такође је имало за циљ стварање напетости и повода за нападе на Југославију уочи састанка Контакт групе у Риму, 29. априла.

Напомене

Број и обим инцидената изазваних са територије Албаније показује тенденцију раста. Ово је често праћено изјавама званичних представника Албаније у смислу јавне подршке сепаратизму и тероризму неких представника албанске мањине у Србији (у региону Косова и Метохије).

Оружје одузето од починилаца граничних инцидената је исто као оно које користи албанска војска, у оригиналном паковању, некоришћено.

Изјаве починилаца граничних инцидената званичним истражним органима указују да су они били обучавани и наоружавани у центрима за терористичку обуку на територији Албаније. (29. априла 1998)

Оружане провокације на граничне органе и јединице ВЈ на Космету

У среду, 22. априла, око 9,30 часова, у региону Радовићког језера (општина Баковица) група од 20-30 терориста отворила је ватру из аутоматског оружја на јединицу ВЈ која је извршавала редовне и планске активности извођења обуке у теренским условима. Припадници ВЈ одговорили су ватром, после чега су се терористи повукли.

Оружана дејства поновљена су и јуче, 23. априла у 6,45 часова од стране више група албанских терориста, јачине 60 до 70 људи. Припадници ВЈ су узвратили ватром и том приликом је ликвидирано седам терориста.

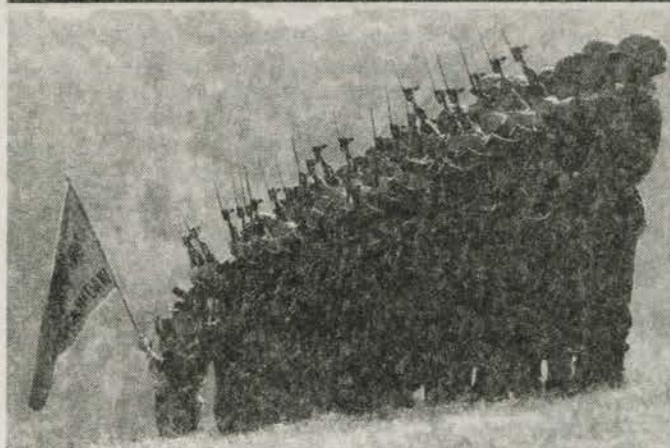
Истог дана, око 10.00 часова, припадници ВЈ, при извршавању редовног задатка, крећући се моторним возилом према караули "Г. П. Илић", наишли су на барикаду код села Бабалоћ (општина Баковица), након чега су терористи отворили ватру са 2-3 рафала. Људство је напустило возило и узвратило ватром, после чега су нападачи престали са дејством.

Истог дана увече, око 20.00 часова, у региону карауле "Горожуп" (општина Баковица) код граничног камена Д5/1, на граничне органе обезбеђења државне границе са територије Албаније отворена је јака ватра из аутоматског оружја.

Јуче око 5,45 часова, у региону карауле "Кошаре", гранични органи ВЈ открили су и спречили убацивање око 200 наоружаних терориста из Албаније на територију СР Југославије.

По откривању, терористи су отворили ватру на коју су југословенски граничари одговорили, разбили терористе на мање групе и натерали их у бекство, делом према територији Албаније, а делом према селима око Дечана. У овом инциденту ликвидирано је 16 терориста, два су ухваћена, а заплена је већа количина оружја, муниције и војне опреме. Међу погинулим терористима налази се и официр

бивше ЈНА Наим Маљоку.

Будући да је убачена група разбијена на ширем простору у граничном појасу, потрага за терористима се наставља, а у току је и истражни поступак надлежних војно-судских органа.

Према изјавама ухваћених терориста, ова и друге групе сличне јачине и састава (држављани СРЈ) прешле су у Албанију у циљу краће борбене обуке у руковању наоружањем, преузимања истог и убацивања на територију СРЈ ради извођења диверзанско-терористичких акција.

Истог дана, на простору караула "Маја чобан" и "Митар Војиновић", у 8.45 часова, откривена је и спречена у покушају убацивања на територију СРЈ група наоружаних терориста из Албаније. Југословенски граничари одговорили су на ватру терориста и натерали их у бекство на територију Албаније. Упућени су захтеви албанској страни за излазак локалне мешовите комисије ради увиђаја, на које ни до данас није одговорено.

У овим инцидентима међу припадницима граничних јединица ВЈ није било погинулих ни рањених. При томе је потврђена висока борбена готовост и оспособљеност команди и јединица за извршавање наменских задатака.

Јединице и састави ВЈ извршавају своје редовне и планске активности борбене обуке и појачано обезбеђују државну границу према Албанији. У појачаном режиму обезбеђења су и сви војни објекти на простору Косова и Метохије.

Војска Југославије ће и убудуће, у складу с правилима, у сваком случају провокације и отварања ватре, у циљу заштите живота својих припадника, објеката и војне имовине, предузети све потребне мере. (23. априла 1998). Сапштење Војске Југославије.

Саопштење Треће армије Војске Југославије

Јутрос око 3.00 часа извршен је терористички напад на јединицу Војске Југославије која обезбеђује државну границу између караула "Кошаре" и "Генерал Павле Илић".

Терористички напад је изведен из околних села и био је синхронизован с покушајем убацивања нове групе терориста и оружја из Албаније. Граничари су узвратили на ватру и том приликом убили тројицу и заробили четворицу терориста.

У сукобу је заплењено 12 аутоматских пушака, већа количина муниције, минско-експлозивних средстава и друга војна опрема. Претрагом терена је откривено више уређених објеката прилагођених за базирање терориста и складиштење оружја и војне опреме.

Данас, у 04.30 часова, у рејону карауле "Честак", код граничног камена ДС-16/4, мања терористичка група са територије Албаније извршила је упад на југословенску територију.

Припадници граничне јединице Војске Југославије су, поступајући по правилу граничне службе, захтевали да се зауставе, али су терористи отворили ватру из аутоматског оружја. Припадници Војске Југославије су на ватру узвратили, што је терористе нагнало на бег у дубину албанске територије. Претрагом терена нађена је једна аутоматска пушка и већа количина муниције.

Данас, око 09.30 часова, у рејону карауле "Горожуп", група терориста је отворила ватру на припаднике Војске Југославије који су претраживали терен и прикупљали материјал, оружје и минско-експлозивна средства одбачена од стране терориста у граничном инциденту који се догодио 26. априла. Терористи су том приликом отворили рафалну ватру и бацили три бомбе. Граничари Војске Југославије на ватру су узвратили, после чега су се терористи повукли у дубину албанске територије.

На простору Косова и Метохије заштиту државне границе према Албанији и Македонији, заштиту објеката и припадника Војске Југославије врше јединице Приштинског корпуса.

У свим досадашњим инцидентима Војска Југославије није била њихов узрочник, а ни убудуће то неће чинити. У случају угрожавања државне границе, напада на објекте и припаднике Војске Југославије, јединице Војске Југославије ће поступати по

правилима борбене употребе. (27. априла 1998)

Хронологија протеста СР Југославије уручених Републици Албанији

5. март - Приликом разговора у Савезном министарству за иностране послове Флоријану Нови, отправнику послова амбасаде Албаније у СР Југославији, указано је да СР Југославија са великом забринутошћу и неслагањем прати изјаве албанских званичника којима се, на неприхватљив

начин, уз искривљавање истине, осуђује српска страна за nerede на Косову и Метохији и избегава јасна осуда тероризма, општег зла са којим је и сама Албанија била недавно суочена.

6. март - Албанском отправнику послова, Флоријану Нови, учињен је у СМИП демарш поводом захтева министра иностраних послова Албаније, Паскала Миља, Савету безбедности за одржавање састанка посвећеног ситуацији на Косову и Метохији. Осуђен је такав поступак Албаније као подршка сепаратизму и тероризму и изражена забринутост због бесомучне антијугословенске и антисрпске кампање у албанским средствима јавног информисања.

18. март - Флоријану Нови, отправнику послова амбасе Албаније, у СМИП је упућен демарш поводом граничног инцидента од 15. априла у рејону карауле "Бојана", када је група непознатих лица са територије Албаније илегално прешла на територију СР Југославије и приликом покушаја крађе чамца, отворила ватру на југословенске пограничне органе.

23. март - Отправнику послова амбасе Албаније, у СМИП је уложен протест поводом конференције за штампу "Народног савеза Косова", одржане у Тирани 21. марта. Представници "Народног савеза Косова" на овом јавном наступу декларисали су се као политички покровите-

љи "Ослободилачке армије Косова" и истакли да на Косову није време за политичке активности, већ за деловање "Ослободилачке војске Косова".

6. април - У Савезном министарству за иностране послове отправнику послова амбасе Албаније уручена је протестна нота поводом инцидента на југословенско-албанској граници од 25. марта, када је у више наврата са територије Албаније отворена ватра на граничне органе Војске Југославије. Албанском дипломати је указано да ови инциденти представљају најгрубљи облик нарушавања суверенитета и интегритета СР Југославије. Албанска влада је поново позвана да предузме све мере за стриктно поштовање граничног режима.

15. април - Отправнику послова амбасе Албаније, у СМИП је пренет најоштрији протест Савезног министарства за иностране послове поводом напада на амбасу СР Југославије у Тирани, када је непознато лице са суседне зграде скочило на терасу амбасе, ишчупало јарбол са заставом и бацило га на улицу.

16. април - Флоријану Нови, отправнику послова амбасе Албаније, у СМИП је уручен протест поводом инцидента изазваног истог дана када је група наоружаних терориста са већом количином оружја и муниције покушала да из Албаније пређе на територију СР Југославије, при чему је отворила ватру на југословенске граничне органе. Подвучено је да албанска страна сноси пуну одговорност за овај инцидент, премда је више пута упозоравана да овакви и слични инциденти могу изазвати несагледиве последице.

23. април - Савезно министарство за иностране послове упутило је Ноту амбаси Албаније у СР Југославији којом улаже најоштрији протест због више озбиљних граничних инцидента, који су се догодили 22. и 23. априла, као и више покушаја убацивања терористичких група, обучаваних у Албанији на територију СР Југославије и отварања ватре

на југословенске граничне органе том приликом. Савезно министарство за иностране послове је са највећом забринутошћу констатовало да је до ових инцидента дошло после низа упозорења и протеста због грубог нарушавања граничног режима и угрожавања безбедности и територијалног интегритета СР Југославије, којима влада Албаније није поклонила дужну пажњу.

Амерички "Њујорк тајмс" је 1990. године објавио чланак Дејвида Бајндера у којем се предвиђао грађански рат и распад тадашње Југославије у наредних осамнаест месеци. Иако је рат одиста избио наредне године, што се није догодило, како се очекивало, на сиромашном и национално подељеном Косову, него у најбогатијој и јединој етнички хомогеној републици бивше Југославије.

РАТНЕ ИГРЕ

За разлику од западних југословенских република, косовски Албанци определили су се за стратегију пасивног отпора у нади да ће крај југословенског сукоба донети интернационализацију косовског проблема и да ће међународна заједница испунити њихова очекивања.

Крајем 1995. године политички догађаји на југословенским и балканским просторима кренули су другим током. Косово се није нашло на дневном реду Мировне конференције у Дејтону, а непуних годину дана доцније Албанију је погодио политички земљотрес који је почетком 1997. године однео са сцене националистички режим Салија Берише.

Већ у том тренутку могло се претпоставити да албански национални покрет неповратно губи подршку међународне заједнице, неспремне за нову балканску авантуру. На српско-албанским разговорима, у пролеће прошле године у Њујорку амерички учесници нису се устезали да албанским представницима поруче да Запад неће подржати стварање нове албанске државе на Балкану пошто је већ постојећа за длаку избегла грађански рат.

У прилог таквом расположењу међународне заједнице говориле су и прогнозе да би отцепљење Косова вероватно изазвало нови балкански сукоб у који би најпре биле увучене Албанија и Македонија, а потом и друге балканске земље, што би се завршило општим ратним пожаром на јужном Балкану и, вероватно, распадом читавог јужног крила Северноатлантског пакта. За нешто такво ни Сједињене Државе ни Европска унија очигледно нису спремне.

У таквим околностима албански национални покрет на Косову суочио се са својеврсним "часом истине" у

коме је читава дотадашња политичка стратегија доведена у питање. Први такав изазов Демократском савезу Косова и њеном до тада неспорном лидеру Ибрахиму Ругови упутили су сами Албанци. Убрзо после Дејтона на косовској политичкој сцени огласила се опозиција која је захтевала радикални заокрет, а њени главни противници постали су Адем Демаћи, Бујар Букоши, Хидајет Хисени и многи други. Највећа промена на косовској политичкој сцени, међутим, десила се када се у пролеће 1996. први пут појавила мистериозна Ослободилачка војска Косова са серијом терористичких напада који су представљали поуздан сигнал да се део косовских Албанаца одлучио да насиљем покрене догађаје с мртве тачке.

Политичке поруке акција ОВК биле су недвосмислене и вишеструке. Пре свега, требало је спречити расцеп у властитим редовима атентатима на Албанце који су прихватили сарадњу с влашћу, и то како на оне који су пришли српским странкама, тако и на обичне државне службенике. Друго, ОВК је систематским нападима на Србе на Косову, и нарочито на избеглице из Крајине, очигледно настојала да изазове немир међу неалбанским становништвом, онемогући измену етничке структуре у покрајини и доврши процес етничког чишћења. Треће, порука српским властима гласила је да косовски Албанци не зазиру од оружаных сукоба и да не одустају од својих политичких циљева.

Четврто, порука упућена новој влади Фатоса Наноса у Тирани била је да одустане од зближавања с Београдом и агресивније подржи косовске Албанце или да се суочи с опозицијом у властитом народу. У прилог томе говори и податак да је свега недељу дана пре догађаја у Дреници влада у Тирани била принуђена да

силом угуши побуну присталица Салија Берише и заведе ванредно стање у Скадру, одакле долази најјача подршка ОВК.

Коначни циљ је, несумњиво, било изазивање кризе која би уз подршку албанске дијаспоре и проалбанских кругова на Западу у једном тренутку наметнула интернационализацију косовског питања и активирање мера из 7. главе Повеље УН које предвиђају мандаторну акцију Савета безбедности у случајевима претње међународном миру и безбедности.

По свему судећи, радикални косовски Албанци своју последњу шансу потражили су у покушају да се на Косову понови нешто слично догађајима у Словенији, Хрватској и Босни из 1991/92. године, када су оружани сукоби покренули ланац догађаја који се завршио међународним признањем независности ових бивших југословенских република. Хаотична збивања на Косову током прва три месеца ове године само су потхрањивала такав утисак, а сукоб српске полиције с групом Адема Јашарија у Преказу многи су протумачили као почетак "другог дреничког устанка". Иако су америчке и западноевропске реакције на догађаје у Дреници у првом тренутку наговештавале да би се на Косову могло поновити оно што је већ виђено у западним југословенским републикама, убрзо се показало да ни Балкан ни свет 1998. године нису исто што су били 1991. године.

За разлику од 1991. године, када је југословенска криза ипак затекла међународну заједницу неспремну, за косовску кризу су се и локални и међународни актери припремали барем од 1991, ако не и од 1981. године, па и пре тога. Отуда су реакције чланица Контакт-групе наликовале на брзопотезно шаховско отварање у партији међу искусним играчима. Непосредно после сукоба у Дреници, у Лондону је одржан састанак Међународне контакт-групе, формиране још 1994. године у склопу међународног бављења кризом у Босни и Херцеговини, када су у њу ушле САД, Русија, Француска, Велика Британија и Немачка (њима се у међувремену придружила и Италија). Осуђујући истовремено и албански тероризам и прекомерно насиље српске полиције, Контакт-група је без много околишања читав инструментаријум за управљање балканском кризом разрађен у Босни "преселила" на Косово и, истовремено, ставила до знања какве награде и какве санкције има у виду у случају да се испуне, односно не испуне њени захтеви.

Пажљиви посматрачи већ су у том тренутку приметили да су сви основни параметри кризе постављени тако да Косово остане у саставу Југославије и/или Србије, и да је албански национални покрет дефинитивно изгубио подршку за отцепљење. Албански политичари су при томе заузели став: "Никада више са Србијом - никада више под Србијом", водећи рачуна да не помену Југославију и пажљиво ослушкујући поруке које су долазиле из пет земаља

Контакт-групе које су углавном гласиле: "Ништа изван Југославије".

Укратко, распон очекиваних решења је негде између намерно неодређеног "специјалног статуса" и Косова као треће републике СР Југославије. Иако је тиме и косовским Албанцима и властима у Србији и Југославији сужен маневарски простор за очекиване преговоре, упадљива недореченост ставова о томе какав статус међународна заједница заправо жели за Косово указује на две ствари.

Као што се могло претпоставити, Вашингтон косовску кризу види у светлу својих настојања да прошири границе НАТО и свој утицај на исток, Москва се томе супротставља колико може, Париз се на време придружио Бону и његовим иницијативама за Косово и тиме спречио сукоб попут оног из августа-септембра 1991. године, Лондон врши своју функцију председавајућег ЕУ, али при томе води рачуна о својим интересима на Балкану и партнерству са САД, док Италија следи политику коју је започела још пре неколико година најпре хуманитарном, а затим и веома успешном мировном интервенцијом у Албанији.

То указује да ће "управљање" косовском кризом по свему судећи имати много општије циљеве од српско-албанског етничког спора (који је ионако готово нерешив) и да се управо на Косову крије одговор на питање да ли ће се НАТО и ЕУ у догледно време проширити и на последњи део Европе који још није обухваћен европским и евроатлантским интеграцијама.

За сада је извесно да ће УНПРЕДЕП и амерички војници остати барем још неколико година у Македонији (због чега су политичари у Скопљу вероватно коначно могли да одахну), Струоб Талбот је обишао Бугарску, Македонију и Албанију нудећи брже повезивање с НАТО, Контакт-група је

заказала састанак с пет суседних балканских земаља, Београд су посетили најпре руски министар Јевгениј Примаков, а затим и тандем Кинкел-Ведрин, после чега је монсињор Виченцо Паља из ватиканског колегијума Свети Еђидио коначно могао да приведе крају српско-албански споразум о образовању на Косову. Укратко, косовска криза је узбуркала јужни Балкан и покренула догађаје чији ће се коначни смер и ефекти видети тек наредних неколико месеци, ако не и година. При томе, улог и за локалне и спољне актере је велики.

За Србију то је ход по жици између нових санкција и повратка у међународну заједницу, за Албанце то је прилика да се спасе оно што се још може спасти од националног програма, за суседне земље, пре свега за Македонију и Албанију, то је питање да ли ће бити увучене у нови балкански сукоб који би могао превазићи све оно што је до сада виђено у претходној Југославији, док је за "међународну заједницу", прецизније речено за чланице Међународне контакт-групе, то питање како ће коначно Балкан изгледати у новом распореду моћи и утицаја у Европи (Др Предраг Симић)

Србију треба убити

НА ПУТУ ДО СВЕТСКОГ ТРОНА СЈЕДИЊЕНЕ АМЕРИЧКЕ ДРЖАВЕ НИСУ БИРАЛЕ СРЕДСТВА

Испраживачки тим ВВС тврди (у емисији од 12. марта 2000) да је америчко савезништво с терористима "ОВК" из осветљубивих разлога (!) иницирала и предводила лично Мадлен Олбрајт. Први је то савезништво видљиво демонстрирао амерички изасланик за Балкан Ричард Холбрук, када је у јулу 1998. године посетио косовско село Јуник и тамо се, у фамилијарној пози, фотографисао са вођама "ОВК". Тим чином је, фактички, Америка јавно признала ову паравојну, екстремно терористичку организацију.

Приближавање Запада албанском тероризму и стављање НАТО у службу албанских сепаратиста потврдио је и сам Холбрук. Услуга за услугу, јер су и они послужили америчким стратешким циљевима.

Сви документи из тог периода упућују на закључак да у агресији САД и НАТО на Југославију није реч о "проблеми Косова", него о стратегији ширења америчке хегемоније према истоку и југу. На том путу су Србија и Југославија, српски и црногорски народ, били камен спотицања, вирус који прети да "зарази" и друге земље.

У очима новог империјализма који обележава односе у данашњем свету, и коме печат дају САД, Југославија је крива зато што измиче спољној доминацији. СР Југославија је сасвим отворена за све облике сарадње са свима, али испољава тежњу ка самосталном развоју, те не прихвата туторство, Беле куће и Пентагона над својом државном управом, војском и концептом развоја у коме нема места за туђе војне базе. На њеном тлу никако не могу да ухвате упориште и да се домогну власти политичари који су у вазалном односу према америчкој, или некој другој страни ад-

министрацији. Југославија гради систем демократских односа, али према својој историји, традицији, потребама и степеном развоја. Она није погодан канал за трговину оружјем и дрогом (као што је то суседна Албанија), а нема ни освајачких намера због којих би молила помоћ од НАТО. И не пристаје да интереси америчких инвеститора и транснационалних корпорација буду важнији од њених сопствених мерила. А увек је била отворенија за сарадњу и са Истоком и са Западом, него многи данашњи сателити НАТО.

Професор Њујоршког универзитета, Џејмс Петрас, изричит је: он глобализацију на амерички начин сматра империјализмом који негира људске слободе и појам суверенитета. "Нова доктрина глобализације третира суверенитет као анахронизам и дисквалификује и демонизује оне државе које желе да саме одлучују о својој судбини. То право Сједињене Државе резервишу само за себе" - каже амерички професор.

Америчка НАТО агресија притив Југославије заснива се, објашњава и оправдава тезом да је спречавање етничког чишћења Албанаца с Косова важније од државног суверенитета Југославије. На страну чињеница да таквог етничког чишћења на Косову није било. Али, чак и да је тако, може се поставити принципијелно питање - зашто се онда Америка, НАТО, читава светска заједница нису супротставили највећем етничком чишћењу у Европи, 1995. године, када је у операцији "Олуја", под патронатом америчких генерала, 400 хиљада Срба заувек очишћено из Хрватске. Зашто нису интервенисали? Зашто је суверенитет државе (Хрватске) био важнији од сувереног хуманитарног права српског народа да живи на својој земљи, у домовима у којима се вековима рађао.

"Шта радите кад имате вирус" - пита Ноам Чомски. - "Прво га уништите, а затим пелцујете потенцијално заражене, да се болест не шири. То је, у најкраћем, страте-

гија америчке политике у неразвијеним земљама". Са Југославијом се дешавало исто што и са земљама које су пре ње доживеле амерички третман дисциплиновања и кажњавања (Чиле, Индонезија, Салвадор, Никарагва, Гватемала, Панама, Вијетнам, Ирак...), само је редослед потеза сада унеколико измењен. Најпре су убрзано "пелцовани потенцијално заражени" (Мађарска, Пољска, Чешка, Словачка, Румунија, Бугарска, Словенија, Хрватска, БиХ, Албанија... авај, изгледа и Црна Гора), а онда се пристуило застрашујућем примеру - убијању Србије.

Рамбује: време политичког бешчашћа

Јануар, фебруар и март 1999. године били су судбоносни период у немирној хроници косовске кризе. Била је то етапа лукавих и подмуклих дипломатских игара, раздобље у коме је охола сила парадирала Паризом, баш као освајачка Немачка пре 60 година.

Почело је са састанком такозване Контакт групе у лондону, 29. јануара. Контакт група, или контактна група, или група за контакте међу земљама-чланицама сила Осовине НАТО, новијег је датума и није је формирала Генерална скупштина Уједињених нација. Њој је придодата и Русија, више као партнер с којим за сада треба бити у подношљивим односима, него као члан тима. Контакт група одиграла је значајну деструктивну улогу у последњој сцени предигре агресије на Југославију. Сви су изгледи да је то била и њена последња већа улога јер задатке које Вашингтон поставља све више преузима група седам најразвијених земаља, плус Русија, тзв. Г-8.

У закључцима, чланови Контакт групе, министри иностраних послова САД, Велике Британије, Немачке, Француске, Италије и Русије, најпре понављају флоскулу о хуманитарној катастрофи, а одмах затим безрезервно осуђују масакр косовских Албанаца у Рачку (нове Маркале!), за који су, а ко би други, одговорне београдске

снаге безбедности, које врше "репресију над цивилима", та пресуда донета је без иједног доказа, на реч Вилијема Вокера, а у духу чувене досетке Мадлен Олбрајт: "Не знамо чињенице, али сигурно је да су Срби криви" (!)

У овим закључцима Контакт група даје и своје виђење "високог степена аутономије" на Косову. Под "високом аутономијом" се, у тумачењу Контакт групе подразумева да Косово има свој став, свог председника, свој независни законодавни, судски и извршни систем, своју владу и надлежност над порезом, финансијама, полицијом, образо-

"Ако су две земље у спору, будите сигурни да ће портпарол Стејт Департамента имати нешто да каже о томе. Ако постоји нека "неваљала држава", америчка војна сила ће се побринути за њу. А ако извештај о поштовању људских права у некој земљи није Вашингтону по вољи, онда ће неки конгресмен одржати лекцију о значају људског достојанства. Ову улогу (светског полицајца) увек прати узвишена реторика о томе како Америка уопште не жели да се меша, али да нема другог избора пошто жели праведно, стабилно, глобално друштво. Или, како то кажу у холивудским каубојцима из четрдесетих и педесетих година, то је прљав посао, али неко мора да га обави".

Најпрљавији део посла почео је само неколико сати пре задатог рока за завршетак састанка у Рамбујеу (23. фебруар 1999). Учињен је покушај да се делегацији Владе Србије уруче документи (анекси) о којима Контакт група званично уопште није расправљала, или, бар, неки њени чланови с њима нису били упознати. На помолу је била велика превара у режији САД.

вањем, здравством, културом, комуникацијама... С тимом вези, сматра Контакт група, потребно је да се одмах српски и савезни правни оквир усагласе с покрајинским инапомње да је у случају промене граница или проглашењ аванредног стања неопходна и обавезна сагласност Косова!

Кратко речено, Контакт група види будуће Косово као државу у држави. Њена решења су заоштрена варијанта Устава из 1974. године, правна основа за нове блокаде у републичким и савезним пословима, стални повод за нове, много јаче међунационалне несугласице, припремање терена за поновно надвлашће Албанаца у тој национално мешовитој српској покрајини.

Контакт група, међутим, на истом састанку прецизира и неке опште елементе за решавање косовске кризе (10 принципа), од којих поменути пројекат управљања на Косову драстично одудара. У принципима се категорички заступа став о територијалном интегритету СР Југославије, док одредбе о "високој аутономији" практично изводе Косово из Србије и Југославије.

То је нов моменат у стратегији Запада према земљама нанишањеним за одстрел. И данас се Америка и њени савезници декларативно изјашњавају за очување југословенског територијалног интегритета, док истовремено чине све да тај интегритет раздробе и регионализују до мере која поништава Југославију као државу.

У Приштини су тог дана, 29. јануара, албански терористи убацили бомбу у кафић "Галерија" у самом центру града, ранили шесторо младића и девојака и оставили претеће писмо на албанском језику.

У таквој, претњама и инцидентима зачињеној атмос-

фери, заказани су преговори између албанске и српске "стране" о привременом политичком решењу косовске кризе. Иако је тада свима у Југославији било јасно да је реч о новој политичко-дипломатској смицалици, Народна скупштина Републике Србије донела је одлуку да се иде у Рамбује. Означавајући албанске терористе као преговарачку страну, Вашингтон је целом свету ставио до знања да признаје тероризам као легитимно средство борбе - свуда, осим у својој средини.

Шестог фебруара, у замку Рамбује крај Париза, отворен је скуп о Косову, а у Приштини, истог дана, дошло је до новог злочина албанских терориста: испред продавнице прехранбене робе подметнута је експлозивна направа велике разорне моћи. Погинуле су три особе.

Дијалог у Рамбујеу води се посредно, преко "путујућих" међународних посредника. Преговарачи нису они који би требало да седну за исти сто да би преговарали, него амбасадорска тројка у саставу: Кристофер Хил (САД), Волфганг Петрич (Европска унија) и Борис Мајорски (Руска Федерација). Делегацију Владе Србије предводи проф. Ратко Марковић, а чланови су представници свих националних заједница са Косова. Састав "делегације Косова", како је себе назвала шарена скупина људи из сепаратистичко-терористичког албанског тabora, креће се од уморног али још увек амбициозног лидера ДСК Ибрахима Ругове, до младог и дрчног Хашима Тачија, првоборца тероризма са илегалним именом "Змија", вође "ОВК", миљеника Мадлен Олбрај, кога су као главног партнера у ту игру увели аранжери представе у Рамбујеу. Учесници "дијалога" нису никад у истим просторијама. Сваки ближи контакт међу њима је забрањен. О томе строго води рачуна "преговарачка тројка", јер постоји опасност да се "стране", не дај боже, о нечему стварно договоре. На делу је још један облик деструкције могућих позитивних решења. Делегација Владе Србије тражи да се најпре прихвате принципи

"Ми смо јавно говорили да желимо споразум, али је наш циљ био да Срби одбију споразум, а да га Албанци прихвате" – јавној е признао Џејмс Рубин у разговору за ВВС. Тако су, констатује "Сандеј телеграф", једна мала група Албанаца и Стејт Департамент увукли НАТО у рат на Косову.

Контакт групе, полазећи од тога да се кућа гради од темеља, делегација албанских терориста тражи размештање НАТО трупа на терену и референдум који би потврдио независност Косова. У условима такве "шатл-дипломатије", уз свакојака мешетарења и додавања папирића испод стола, састанак траје до 23. фебруара. У Рамбујеу стиже и председник Србије Милан Милутиновић, који на конференцијама за штампу непобитно разобличује позадину скупа и апсурде ко-

ји се на њему дешавају. "Доласком у Рамбује ми смо и на делу доказали да смо за дијалог и разговоре", каже председник Милутиновић. "Овде, у Рамбујеу, нажалост, нема дијалога. Није одржан ниједан састанак између две делегације, јер то, скоро ултимативно, не дозвољавају представници међународне заједнице. Поставља се природно питање - зашто се уопште и долазило у Рамбује? Наша делегација је усмено и писмено неколико пута тражила да се сретне с представницима албанских политичких партија, јер тзв. шатл-дипломатија која је, као што је познато, трајала већ месецима, није дала никакве резултате. Ако се то хтело, могло је да се остане у Србији и да све буде као и до сада, само у далеко комфорнијим условима. Тражимо састанак са делегацијом косовских Албанаца, хоћемо да чујемо њихов став и тражимо њихов потпис испод неспорних принципа. Дошли смо у Француску да разговарамо с њима, и они с нама, и с представницима других ентитичких заједница. Ако организатори овог састанка нису у стању да "приведу" албанску делегацију за преговарачки сто, онда то треба и да признају, односно да нису добро ни организовали, ни замислили овај састанак. Или, можда имају друге циљеве које желе да постигну, за које ми не знамо, па зато не можемо ни да сносимо никакву одговорност.

Није довољно да само наша делегација потврди да прихвата принципе Контакт групе. Не видимо ниједан разлог да исте те принципе не потпише и албанска делегација, ако су сви, како нам кажу представници међународне заједнице, наводно с њима сагласни. У разговорима с министрима Ведрином и Куком, као и са амбасадором Хилом, нисам чуо ниједан ваљан и убедљив разлог зашто нема потписа и зашто нема састанка две делегације. Оваквим ставом, представници међународне заједнице обмањују светску јавност и избегавају да кажу праве разлоге за овакво своје понашање.

Нама остаје једино да тумачимо да представницима албанских политичких партија ови принципи, заправо, не одговарају и да хоће

Професор Њујоршког универзитета, Џејмс Петрас, изричит је: он глобализацију на амерички начин сматра империјализмом који негира људске слободе и појам суверенитета. "Нова доктрина глобализације третира суверенитет као анахронизам и дисквалификује и демонизује оне државе које желе да саме одлучују о својој судбини. То право Сједињене Државе резервишу само за себе" - каже амерички професор.

да воде разговоре на другим основама, а пре свега на основама сепаратизма."

Неколико дана касније, у изјави од 15. фебруара, председник Србије Милан Милутиновић упозорава да су од почетка разговора у Рамбујеу албански терористи наставили злочине на Косову. Рањено је 13 недужних грађана, срушено више објеката, отета су два полицајца и убијено је девет Албанаца који су били за заједнички живот у оквиру Србије. За то време, албанска делегација је избегавала да осуди тероризам и да приступи директним преговорима.

Занимљиво је да је тих дана који су непосредно претходили агресији на Југославију (март 1999), амерички конгресмен Флој Спенс, говорећи у Представничком дому, на исти начин као и председник Србије Милутиновић, поставио питање оправданости ангажовања међународних војних снага на Косову. Он је, такође, уочио противречност у ставу администрације која тврди да ће амерички војници и НАТО трупе бити послати на Косово само ако се постигне споразумо решењу кризе! Спенс је указао на нелогичност и неодрживост таквих планова: "Зашто би Американци и НАТО уопште ишли на Косово ако би се пре тога постигао споразум? О каквом је то покушају спречавања сукоба реч у тренутку када је постигнут договор?" - разложно пита Спенс.

До стварног политичког споразума за који се залагала делегација Владе Србије, у Рамбујеу, нажалост, није дошло. Између дијалога и политичких средстава, с једне, и силе, с друге стране, НАТО се није двоумио. Самит у Рамбујеу је и био орагнизован зато да би се на њему испословао повод за рат, када то већ није пошло за руком у ранијим покушајима, чак ни чувеном конфликт-мајстору Вилијему Вокеру. Американци и НАТО био је потребан Рамбује јер се таква представа није могла одиграти у Савету безбедности Уједињених нација због сасвим извесног руског вета.

Сваки гест добре воље, политичке толеранције и кооперативности с југословенске стране изазивао је нервозу у

редовима НАТО, јер му је представљао препреку да се лати оружја и да уведе своје трупе на југословенску територију у било ком случају - и ако се наметнути "споразум" прихвати, и ако га државна делегација Србије одбије. Тиме се објашњава и Спенсова зачуђеност због намере Вашингтона да шаље војску на Косово.

Та намера је нарочито дошла до изражаја у Рамбујеу. Текст под насловом "Основни елементи суштинске самоуправе на Космету", који је делегација Владе Србије доставила копредседницима скупа с предлогом да се он угради у политички споразум о Косову, уопште није узет у обзир. Преко њега се прешло као да не постоји. Вашингтон се побринуо да му његова службеница у медијима ускрати публицитет, тако да јавност на Западу уопште није упозната с његовим садржајем.

Било је то време потпуне медијске блокаде за све друго осим за званичне НАТО верзије и за организовано јавно хорско лагање о Србији и Југославији. Годину дана касније, медијима је за одрађен посао захвалност узвраћена тако што их је први лажљивац у служби Алијансе, прворазредни ратни хушкач Џејми Шеј оптужио за сензационализам, а себе и НАТО представио као жртве медијских манипулација!

У писму упућеном копредседницима састанка у Рамбујеу, Иберу Ведрину и Робину Куку, 18. марта 1999. године, ови људи који представљају 600.000 припадника неалбанског и дела албанског живља на Косову моле двојицу државника да се заложу за демократска решења која обезбеђују равноправност и једнакост, мир и слободу, развој и напредак Косова. "Ради се о нашим правима", кажу они, "ради се о томе да ли ћемо моћи да останемо и са својим породицама живимо у миру, да се запошљавамо и радимо, да сачувамо своју имовину; ради се о томе да ли ћемо имати институције кроз које ћемо остваривати своја права..."

Аналитичари који буду истраживали "Хумани карактер" мисије НАТО на Косову мораће да одговоре на питање зашто су се лидери "новог светског поретка" оглушили о овај вапај и приклонили варварским решењима?!

"Било је могуће другачије решење од оног које је у Рамбујеу наметнула Алијанса" - уочава и Ноам Чомски, овде више пута цитирани амерички интелектуалац светског гласа и неумољиви критичар спољне политике САД. Што до њега није дошло, Чомски оптужује НАТО који је одбацио могућност политичког, односно дипломатског решења, и уместо њега, у фамозном Анексу Б, испоставио Београду

план окупације Југославије. Другачије решење и другачији исход Чомски види у прихватању предлога који је у Рамбујеу поднела Влада Србије ("Основни елементи суштинске самоуправе на Косову").

Чињеница је да је у Рамбујеу игнорисан једини документ који је представљао озбиљну основу за разговоре између две делегације и за какав-такав договор. Уместо њега, сервиран је "споразум" коалиције НАТО-"ОВК", сачињен у Вашингтону, а не за преговарачким столом у Рамбујеу, и темпиран с намером да га српска страна не прихвати. По тону и садржају, он је више ултиматум са запрећеном казном, него политичко-правни акт. Начин на који је убачен у игру и како је употребљен представља школски пример недипломатског понашања, ако о дипломатији у Рамбујеу уопште може бити речи, с обзиром на то да Вашингтон, истини за вољу, никад није ни желео да се проблем Косова решава политичким и дипломатским средствима. То што су изасланици Вашингтона и Брисела чинили у Рамбујеу и уочи тог скупа, пре би се могло назвати дипломатским хоштаплерајом или лупешком квазидипломатском игром против Југославије.

Рамбује сјајно илуструје стил америчке дипломатије и, уопште, понашање Америке у улози светског полицајца. "Хиндустан Тајмс" који излази у Њу Делхију, у једном свом коментару (јануар 2000), овако описује ту улогу:

"Ако су две земље у спору, будите сигурни да ће портпарол Стејт Департамента имати нешто да каже о томе. Ако постоји нека "неваљала држава", америчка војна сила ће се побринути за њу. А ако извештај о поштовању људских права у некој земљи није Вашингтону по вољи, онда ће неки конгресмен одржати лекцију о значају људског достојанства. Ову улогу (светског поли-

У очима новог империјализма који обележава односе у данашњем свету, и коме печат дају САД, Југославија је крива зато што измиче спољној доминацији. СР Југославија је сасвим отворена за све облике сарадње са свима, али испољава тежњу ка самосталном развоју, те не прихвата тугорство Беле куће и Пентагона над својом државном управом, војском и концептом развоја у коме нема места за туђе војне базе.

цајца) увек прати узвишена реторика о томе како Америка уопште не жели да се меша, али да нема другог избора пошто жели праведно, стабилно, глобално друштво. Или, како то кажу у холивудским каубојцима из четрдесетих и педесетих година, то је прљав посао, али неко мора да га обави".

Најпрљавији део посла почео је само неколико сати пре задатог рока за завршетак састанка у Рамбуеју (23. фебруар 1999). Учињен је покушај да се делегацији Владе Србије уруче документи (анекси) о којима Контакт група званично уопште није расправљала, или, бар, неки њени чланови с њима нису били упознати. На помолу је била велика превара у режији САД. Од представника Србије тражило се да потпишу споразум који у свом највећем делу (преко 56 страница) до тада није био предмет разговора. Захтевало се да Србија стави потпис на НАТО окупацију целе СР Југославије (на сагласност руководства Црне Горе у круговима Алијансе рачунало се као на нешто извесно), затим да пристане да на Косову нема пуне једнакости и равноправности за друге националне заједнице осим за Албанце и да прихвати постојање посебне државе на свом тлу.

Појаву овог папира, који је у Рамбуеју проглашен за споразум, неки независни коментари назвали су провокацијом и намештаљком. Према тврдњама очевидаца, у стари француски замак унела га је лично прва дама америчке дипломатије Мадлен Олбрајт и тутнула га Ведрину и Куку у руке.

Због једностраног информисања које је НАТО захтевао од медија, западна гласила закаснило "откривају" позадину агресије на Југославију. Тако лондонски "Сандеј телеграф" (27. фебруар 2000) тек сада сазнаје да су агресија и уплитање НАТО на Косову резултат заједничке завере америчког Стејт Департамента и албанских лидера тзв. ОВК, у којој су директно учествовали Олбрајтова, Рубин, Вокер и Тачи. Лист открива западној јавности да је завера почела догађајем у косовском селу Рачак, децембра 1998. Тамо су, по Тачијевом признању у емисији ВВС, намерно убијена четири српска полицајца јер се знало да ће после тога доћи до суко-

ба. У сукобима је погинуло 45 Албанаца, обичних грађана, које су, опет према Тачијевом признању, терористи намерно потурили и жртвовали их да би придобили међународно јавно мњење против Срба. Посао придобијања јавног мњења одрадили су Вилијем Вокер и споуксмен Беле куће Џејмс Рубин, а Олбрајтова је кренула у жестоку "дипломатску офанзиву" на европске савезнике да прихвате употребу силе на Косову. Тако је дошло до Рамбуеја, у коме је требало да се озваничи агресија.

Да цинизам и превара прљавог посла у Рамбуеју буду већи, редитељи представе су Мадленин папир ставили на потпис и лидерима албанског сепаратистичког покрета и терориста "ОВК" - оним истим људима који су годинама тражили да се на Косову догоди управо то што папир нуди: формалну албанску независност под контролом савезника из НАТО. Истраживачки тим британског ВВС тврди да је лидер терористичке "ОВК" Хашим Тачи најпре одбио било какав споразум који не предвиђа апсолутну независност Косова, па је Мадлен Олбрајт уложила доста труда да га приволи на ову "прелазну" варијанту. Истовремено, пуштена је у оптицај теза да ће се сматрати да је Србија против политичког решења уколико не потпише тај и такав "споразум", тј. ултиматум о државној капитулацији.

Неприхватљива је у "споразуму" дискриминација свих других националних заједница осим албанске. Њиме су широм отворена врата регионалној (покрајинској) мајоризацији, чије је својство да рангира грађане на оне који су пуноправни и на оне који су обесправљени. За вишенационалну област каква је Косово прихватљиво је само оно решење које искључује фаворизовање било већинске, албанске националне заједнице, или било које друге. Повлашћивање етничких Албанаца под Уставом из 1974. године довело је Косово до где се сада налази. Најпоузданији пут етничког чишћења Косова управо је мајоризација. У "споразуму" се користи термин "народ Косова", као да такав народ ("косовари") стварно постоји. Реалност Косова је да на њему живе припадници различитих националности, оријентисаних према етничком, а не политичком основу.

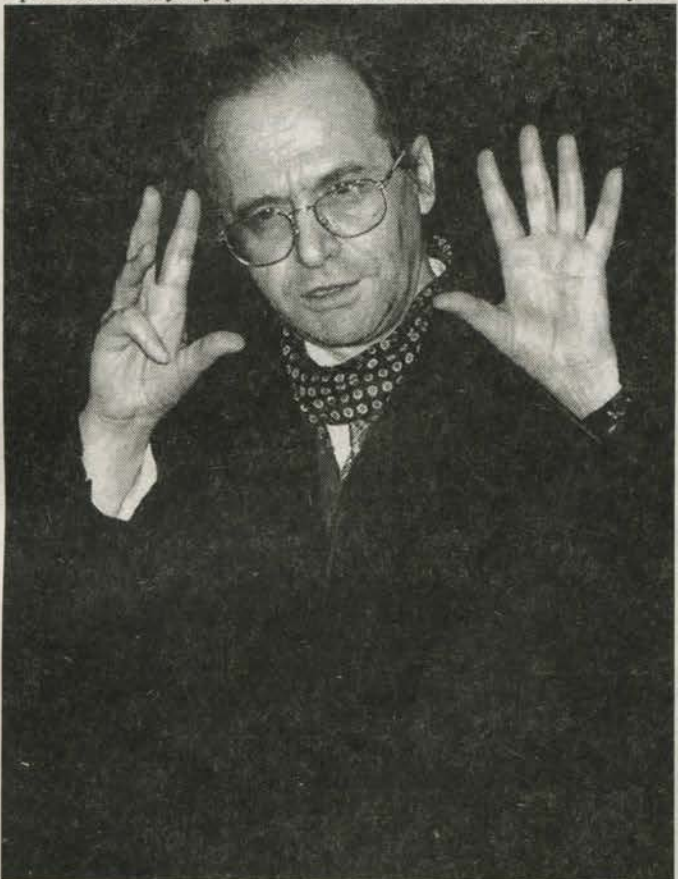
Сводећи резултате прве рунде у Француској, државна делегација указала је на неприхватљивост документа који су јој тамо били сервирани. У извештају се каже:

"Од нас је тражено да прихватимо:

а) председника Космета, Устав Космета и законодавна овлашћења Скупштине Космета;

б) посебан судски систем с уставним и врховним судом Космета;

ц) усаглашавање са споразумом, односно промену Устава Србије и СР Југославије;

д) неопходност сагласности Космета, између осталог, када је у питању промена граница Космета и проглашење ванредног стања;

е) да се за три године организује нови међународни сас-танак на коме би се узела у обзир воља народа Косова."

Не треба бити правник да би се разумело шта је стварни циљ ових захтева. Нарочито је провидна намера НАТО да преда Косово Албанцима у руке путем референдума ("воље народа") упркос зарицању међународне заједнице да су државне границе неприкосновене, те да никада неће прихватити референдум на Косову и Метохији о отцепљењу, нити признати независност тог дела Србије.

Сила о којој говори извештај државне делегације нарочито је била изражена у захтеву да се и пре постизања политичког решења прихвати тзв. међународно војно присуство, тј. стране трупе, иако је обим и карактер међународног посматрачког присуства већ раније био утврђен споразумом СРЈ-ОЕБС (16. октобар 1999). Тражило се да на територији СР Југославије дође 28.000 војника НАТО, који би, наводно, требало да разоружају "ОВК". Довођење толике војске за такву, унапред сумњиву сврху, нелогично је ако се има у виду да је у исто време тражено да се с Косова повукунеупоредиво мање југословенске снаге које би, уз међународну сагласност и посматрачку контролу, тај посао обавиле с већом ефикасношћу. Као што је апсурдно и објашњење да су стране трупе потребне на Косову да би обезбедиле примену споразума. Међутим, насилничка политика никад није била у добрим односима с логиком.

"Суштина целе ове игре преговорима", каже шеф делегације, професор др Ратко Марковић, "биле су трупе и само трупе. Притисак око трупа открива праве циљеве - покушај да се стане чизмом на стратешки важан део европског континента под провидним изговором да се намеће мир, иако сви врло добро знају да на Косову нема, нити је било, икакве војне конфронтације. Цео сценарио је ишао за тим да се у једном моменту вештачки створе услови да се прогласи независност дела територије Републике Србије".

Апел упућен Западу да престану војне претње Југославији остао је, као и многи ранији, без одјека. Као да су сви заборавили да политичко решење искључује примену силе која је, уосталом, забрањена и Повельом Уједињених нација. Скоро да је изгледало као да је кривица Југославије у томе што неће рати и тражи праведно и мирно политичко решење!

За разумевање онога што се фебруара и марта дешавало у Француској, занимљиво је запажање Роберта Фиска у "Индипенденту" од 26. новембра 1999. године: "Последњих дана одржавања мировних преговора догодило се нешто невероватно. Српској делегацији, након што је пристала на политички обрт ситуације на Косову, презентован је војни анекс који је, практично, захтевао НАТО окупацију

читаве Југославије. Срби то нису прихватили и НАТО је ушао у рат. Који је био прави разлог да НАТО прошири захтев у последњем тренутку? Да ли је била реч о тројанском коњу? Да ли је то учињено да се сачува мир или, можда, да се мир саборита?"

РАТ - тако је НАТО одлучио. "Тај рат није избио, него је донет за столом" - луцидно је приметио Ђерђ Конкрад. На скупу на коме је о политичким питањима одлучивао један војни савез који предводи милитантни амерички хегемонизам пресуда и није могла бити другачија.

Два дана уочи агресије, 22. марта 1999. године, Клинтон шање у Београд свог потрчка Ричарда Холбрука да "уразуми" Милошевића да прихвати "споразум" из Рамбујеа. Вашингтон је ту Холбрукову "мисију" представио свету као "последњи дипломатски напор међународне заједнице да се проблеми на Косову реше мирним путем". Холбрук, наравно, није донео у Београд никакав нов предлог, него онај исти Мадленин план за сецесију Косова и окупацију Југославије.

Захтевом да стави потпис на тај план, од југословенског председника се, практично, тражило да суспендује Устав своје земље, јер свака држава има уставну обавезу да чува и брани своју територијалну целовитост. Истовремено је то значило да се, без овлашћења Владе и Скупштине Србије, дезавуишу ставови државне делегације и председника Србије Милана Милутиновића у Рамбујеу и Паризу. Председник Милошевић је Клинтеновом изасланику скренуо пажњу на те околности, а посебно на чињеницу да је српски народ плебисцитарно опредељен да се проблеми на Косову и Метохији решавају мирним, политичким средствима, а не силом, диктатом и наметањем решења без уважавања државе о чијим се интересима ради.

Овај Холбруков "последњи дипломатски напор" био је, у ствари, покушај да се одговорност за планирани рат свали на једну личност - на председника СР Југославије Слободана Милошевића. То би, према проценама Вашингтона, кад бомбе почну да падају, створило у најширој југословенској јавности нерасположење према свом председнику, праћено унутрашњим политичким деобама, жестоцим сукобљавањима, можда и превратом.

Када је 23. марта 1999. године Народна скупштина Србије одбила да прихвати присуство страних војних трупа у земљи, у Белој кући се наздрављало због успеха планираног тока припрема за агресију. Неуспех "разговора" у Рамбујеу је, у ствари, био успех Мадлен Олбрајт. "Ми смо јавно говорили да желимо споразум, али је наш циљ био да Срби одбију споразум, а да га Албанци прихвате" - јавно призна Џејмс Рубин у разговору за ВВС. Тако су, констатује "Сандеј телеграф", једна мала група Албанаца и Стејт Департамент увукли НАТО у рат на Косову.

НАПОМЕНА: Овај и претходна три текста приређена су на основу архиве и документације српске радикалне странке и на основу материјала господина Косте Краинчанића "Југословенски антибарбарус".

Убиство с предумишљајем

У емисији "научни форум" Телевизије Београд (РТС), професор др Радован Радиновић, генерал у пензији и војноисторијски стручњак, овако је анализирао америчку стратегију изазивања криза и управљања кризама: "Најпре се, у складу са историјским америчким интересима, одређује политички кризно жариште, које се по потреби може активирати. Затим се изучава политичка ситуација, некада су то чиниле само обавештајне службе, а сада чини низ владиних и невладиних организација, најчешће чак и хуманитарне организације".

Др Радиновић подсећа да је Бжежински 1978. године на једном конгресу у Упсали изложио основне контуре америчке политике према Балкану. Угаони камен те политике јесте прекомпоновање балканског политичког простора у складу са западним вредностима. Затим, да се на Балкану инсталира одлучујући утицај Америке и да се у том смислу сарађује с Немачком, али и с Турском, односно с исламским фактором уопште, а пре свега да се Албанија истакне као чинилац који ће имати запажену улогу у контроли Балкана.

"Разбили су претходну Југославију тако што су као кризни моменат послужили међунационални сукоби и извесни развојни проблеми који су већ било врло видљиви у нашем систему", каже др Радиновић. "Међутим, није се сасвим остварило оно што су разбијачи очекивали. Од Србије и Црне Горе створена је Савезна Република

Југославија. Знали су да је та држава превелика за њихове амбиције, па се потпуно исти сценарио разбијања претходне Југославије сада примењује и на СР Југославију, с тим што се сада уводи нови моменат у игру, а то је тероризам као метод у изазивању кризе".

Генерал Радиновић примећује да се после наметања решења војном силом, сценарио стално продужава, с намером да се Југославија дестабилизује, да се изазову унутрашњи политички сукоби, да се земља изнутра изнури санкцијама, како би јој опала одбрамбена и заштитна моћ, те да у перспективи дође до унутрашњег преврата и да се у Југославији инсталира марионетски режим који ће бити подобан за све врсте прекомпоновања садашњег југословенског простора.

Сходно сценарију који описује професор Радован Радиновић, чим су југословенске снаге реда први пут озбиљније одговориле на оружане нападе терориста, Вашингтон и западноевропске владе, које су дотле ћутећи посматрале националистичко дивљање Албанаца, редом су почеле да "изражавају забринутост" и да опомињу Београд на "прекомерну употребу силе". То је био почетак следеће фазе (управљање кризом). Од тог тренутка до првих пројектила и крстарећих ракета бачених на Југославију, прошло је само годину дана. У међувремену је вођена дипломатска, економска, диверзантско-обавештајна и медијска агресија против Југославије - предигра оружане агресије која је, са становишта истинитих сведочења о последицама сукоба с албанским терористима на Косову, била лишена стварних разлога и повода, понајмање. ("Масовне гробнице", каже вођа шпанског експертског тима Пухол, "то је семантичка пируета коју су измислиле ратне пропагандне машинерије јер ја нисам нашао ниједну, али баш ниједну масовну гробницу").

Патрик Бјукенен заступа тезу да САД могу да ратују само ако су нападнуте, или ако су заиста амерички интереси најгрубље нарушени, што се, сматра он, никако не може рећи ни за једну интервенцију коју су Клинтонова администрација, и оне пре ње, покретале под најразличитијим изговорима. Бјукенен, који је међу америчким политичарима био један од најгласнијих противника агресије на Југославију, упозорава да САД немају шта да траже на Балкану и да такозвана хуманитарна криза представља пуки изговор за војну интервенцију против суверене Југославије.

Без обзира на то што је оваква Бјукененова критика Клинтонове спољне политике била део његове предизборне кампање, неке његове оцене трајније су важности и прецизно изражавају суштину америчке власти. Ја се кандидирао за председника САД, а не за председника света" - каже Бјукенен и примећује да у Вашингтону делују најразличитији лобији и корпорације и да Америка већ дуго клизи у неморал и пропаст.

Оштре критике америчкој спољној политици већ дуже време упућује још један амерички грађанин, научни радник и најпознатији дисидент, Ноам Чомски.

"Једина светска велесила решава све у име свих. Други више или мање ћутке прихватају и спроводе одлуке и задатке које им Вашингтон поставља у савременој подели рада, у оквиру такозваног новог светског поретка. Сваки покушај да се не игра како Вашингтон свира осуђен је на неуспех, јер се одмах предузимају акције дисциплиновања и кажњавања. У историји незабележена доминација једне силе над целим светом и даље се правда наводно хуманом мисијом - ширењем демократије и заштитом права човека. Међутим, и најближи савезници САД, чији су економски интереси све чешће у сукобу с америчким, увиђају да се иза наводне демократске и хумане мисије крију голи неоимперијални циљеви у тежњи да се над целим светом заведе доларски, политички, економски и културни протекторат" - пише Чомски.

Његова књига се зове "Шта то, у ствари, хоће Америка" и штампа се у библијским тиражима широм света. Њена основна порука је изразито хуманистичка. Амерички научник пише да методи којима се Вашингтон служи у кажњеничким акцијама нису нимало лепо. И наводи примере:

"То што су чинили амерички терористички намесници у Никарагви, Гренади, Салвадору и другим земљама у којима су САД интервенисале, није само обично убијање. Један од главних метода било је животињско, садистичко мучење. Новорођенчад су убијали тако што су их хватали за ножице и зрабијали о стене. Жене, којима су претходно одсецали дојке и драли кожу с лица, вешали су за стопала да тако искрваре и умру, а мушкарцима су секли главе или их набијали на коље..."

Колико сличности с методима којима су босански муслиманци, хрватске усташе и албански терористи некада, и у време Другог светског рата, а и у најновије време, масакрирали српске жртве!

Аналитичари на Западу указују да намера НАТО никад није била оно што је стално истицао као основни разлог због којег је уопште започео рат против Југославије, тј. "заштита косовских Албанаца", него утемељење једне нове доктрине којом ће се усмеравати војне операције у времену после хладног рата. Та, такозвана Клинтонова доктрина, легализује употребу силе и војно уплитање у унутрашње послове суверених држава, чак и када не постоје могући разлози за интервенцију, као што је, на пример, агресија на неку суседну или било коју другу државу. Ни по том основу Југославија није смела бити нападнута. Југославија није запретила никоме изван својих граница, нити је на било који начин испољила претензију на туђе територије. "Бомбардовањем Србије", каже се у једном коментару Форин Аферса (септембар/октобар 1999), "настављена је ружна пракса која је, према "Клинтонској доктрини", већ примењена на Хаити и Ирак - пракса кажњавања невиних због америчког незадовољства појединим лидерима или политиком у појединим земљама.

Иако се "косово у западним медијима обично описивало као изоловано планинско подручје, сиромашно и без природних богатстава" (Сара Флаундерс у анализи "Рат и рудници", 1998), експерти НАТО за економска питања нису Косово третирали само као терен који треба прокрчити за "зелену трансферзалу" до баснословних изворишта кавкаске нафте. Очигледно је да се иза упорног политичког притиска Запада у вези с Косовом крило нешто много крупније од "хуманитарне бриге" за Албанце.

Крис Хедис, дописник "Њујорк тајмса" са Балкана, обишао је 1998. године рудни комплекс олова и цинка "Стари град" и описао га као "највредније парче земље на Балкану". Сара Флаундерс наводи овај Хедисов напис као готово једино медијско сведочење о рудном богатству Косова за које су се кроз историју отимали разни освајачи, па и нацистички у Другом светском рату. Тврдити да је Косово у погледу привредне експлоатације безвредно, "било би исто као када би се за Кувајт и нафтом богате заливске земље рекло да су пука пустиња и ништа више" - примећује Сара Флаундерс, једна од директора највећег америчког антиратног покрета, "Међународног акционог центра", на чијем се челу налази бивши врховни тужилац САД и бескомпромисни борац за правду Ремзи Кларк.

Наравно, теорија Косова и целе Југославије има за САД превасходно стратешки значај због утицаја на судбину Балкана, за контролу Европе и Блиског истока, али ни ову микроекономску димензију јужне српске покрајине не треба занемаривати.

У ВАШИНГТОНСКОМ ПАКОВАЊУ

Од 13. октобра 1998. године, када је потписан споразум Милошевић-Холбрук, до 30. новембра, дакле за само месец и по дана, албански терористички извршили су 310 напада и провокација, из заседе су убили девет полицајаца, шездесет је задобило теже повреде. Киднаповали су шест полицајаца, од којих су двојицу мучили, а затим свирепо убили. Извршено је 87 напада на грађане-цивиле (43 на Србе, 42 на Албанце, шест припаднике ромске и муслиманске етничке заједнице). При томе, терористички су убили шест цивила (једног Србина, четвори Албанца и једног муслимана), а 14 цивила је теже и лакше рањено. У истом периоду терористички су киднаповали 11 цивила (шест Срба, шест Албанца, једног Рома и једног муслимана) и извршили 13 оружаних напада на села у којима живе Срби и Црногорци, да би их застрашили и прогнани с Косова.

Био је то одговор сепаратиста на конструктиван споразум председника СР Југославије Милошевића с америчким изаслаником Ричардом Холбруком. "Будућност Косова је у миру, равноправности, интеграцији, економском просперитету и у слободном и заједничком животу, а не у етничким, верским, културним или било каквим другим подлама и изолацији" - сложили су се Милошевић и Холбрук. Они су се тада договорили о успостављању Мисије ОЕБС-а за верификацију прилика на Косову и о потреби да се сачини темељни документ који би садржао политички оквир статуса Косова. Са своје стране, Југославија је обе преузете обавезе у потпуности испунила.

Већ 16. октобра, председавајући ОЕБС-а Бронислав Геремек и министар иностраних послова Југославије Живадин Јовановић потписали су споразум о успостављању, улози и задацима Косовске верификационе мисије (КВМ), а 20. новембра био је припремљен и предлог споразума о политичким оквирима самоуправе на Косову, који су заједнички сачинили представници свих националних заједница. У састављању тог предлога нису учествовали само Албанци окупљени око тврдог сепаратистичко-терористичког крила.

Влада СР Југославије и државни органи испунили су све одредбе Споразума о КВМ у духу сарадње и међусобног уважавања. За све време боравка Мисије на Косову,

државни органи СР Југославије штитили су безбедност њених чланова и пружали им сваку врсту помоћи, често упорно видљивој пристрасности коју су неки чланови Мисије, пре свих њен шеф, амерички експерт за свргавање непожељних режима, Вилијем Вокером показивали према албанским сепаратистима и терористима. Гостопримство које је на Косову указано члановима Мисије узвраћено је тако што су верификатори уочи бомбардовања Југославије спаковали кофере и побегли из Покрајине, дајући тиме знак да убијање народа може да почне.

Са своје стране, посматрачи ОЕБС-а нису ништа предузели према такозваној ОВК, која је време боравка Мисијен а Косову искористила за додатно наоружавање, прегруписавање и за нове нападе на полицију и војску. Због тога се у емисији британске телевизије ВВС (март 2000) закључује да је верификациона мисија ОЕБС-а пре свега имала задатак да помогне тзв. ОВК и да створи услове за каснији рат који је НАТО водио у име албанских сепаратиста.

Нема сумње да Мисија ОЕБС-а није планирана из искрених побуда да се установи право стање ствари на

Косову, него као део предигре агресије. Варварству на нивоу великих држава увек је потребан сценарио.

Да би оправдао бесправност бруталног насртаја на Југославију, Вашингтон је морао да пронађе неки јак повод или неки још јачи изговор. Када Вокерова "жаока" ("Стинг") с масовним гробницама није сасвим успела, појачана је кампања о "хуманитарној катастрофи" Албанаца које на Косову, наводно, гласи Милошевић-како то у Америци воле да кажу фабриканти јавног мње-

ња о добрим и лошим момцима. Стављена је у погон раторборна медијска машина која је даноноћно сугерисала неупућеној јавности свакојаке грозоте које Срби раде на Косову. Сачињен је, односно допуњен каталог стереотипа о Србији и српском народу. Срби су остали "агресори" (као што су били и за време ратова у Хрватској и Босни), они су "угњетачи, убице, наказе, примитивци, фашисти...", док су албански терористи представљени као "устаници" који се боре за слободу, а "косовари" као народ који има легитимно право на независност и сецесију. Холивудска бајка у вашигтонском паковању. Или: вашигтонска бајка у холивудски начин. Паклена поморанџа ("Clockwork orange") која се у сласт гута. Нова верзија филма "Ратом против истине". До исцрпљивања гледалишта експлоатишу се фингиране сторије о "патњама албанских избеглица", о "холокаусту", о "свирелости српских прогонитеља". Чак и личности које су на Косову дошле са мандатом да верификују спровођење резолуције Савета безбедности Уједињених нација режирају хорор сцене у којима су, разуме се, Срби главни

негативци ("Случај Рачак" редитеља Вилијема Вокера). Неки француски репортери с лица места разобличавају представу. Узалуд.

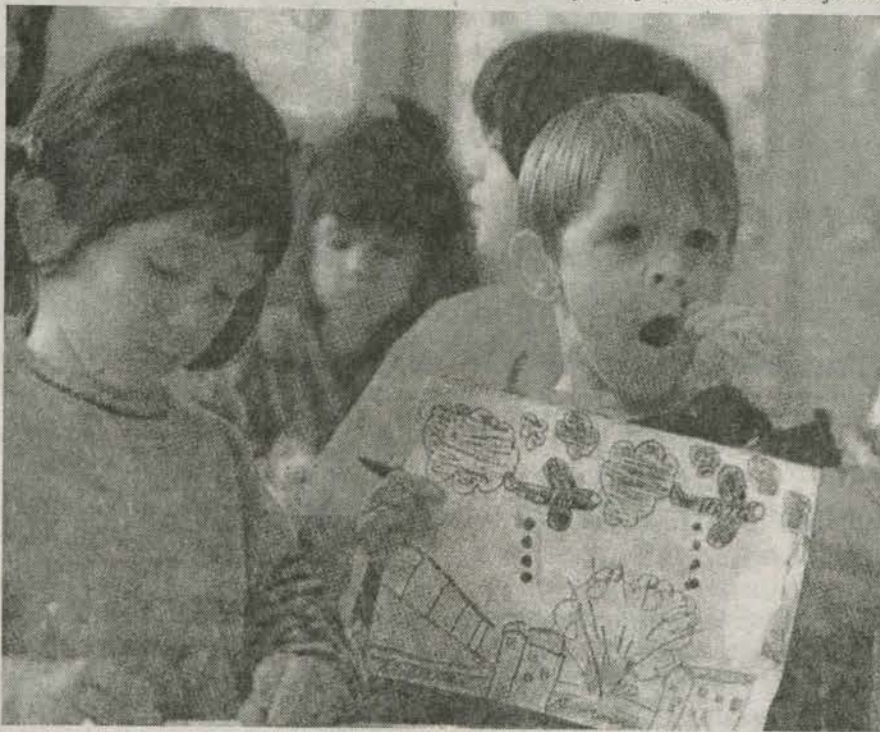
"Као много пута до сада када је посреди било супротстављање хегемонији Америке, покренута је демонизација као алиби за агресију на СР Југославију. Креирање мита о геноциду над Албанцима, представљање терориста "ОВК" као ослободилачке снаге, само су део лажних којима је требало оправдати војну силу која ће се обрушити на СР Југославију" (с међународног скупа интелектуалаца у Мадриду, 13. фебруар 2000).

"Само незнање или идиотизам данас могу веровати у западњачке демонизације Слободана Милошевића, који заправо персонификује херојску српску одбрану не само Југославије, већ и Европе и света од најезде најгоре империјалистичке силе која се појавила у историји" (Алдо Бернардини, професор Универзитета у Тераму, један од најугледнијих европских стручњака за међународно право, на међународном скупу о ратним злочинима НАТО, Рим, 2. новембар 1999).

Манипулацијама подложном јавном мњењу Америке ни-

је било тешко наметнути тезу о "кривици Срба" за немир на Балкану, посебно за судбину косовских Албанаца, којима, наводно, прети хуманитарна катастрофа. Теза је смишљена у америчком естаблишменту као оправдање за илегалну терористичку интервенцију против Србије и Југославије. Подвала је очигледна за сваког ко бар мало познаје, или лично прати прилике на Балкану. Но, пошто је најшира јавност у Америци недовољно заинтересована, а још мање упозната с међунационалним односима и стварним збивањима на Балкану, само ретки појединци усуђују се да дижу глас против милитантне, неимперијалистичке америчке спољне политике. они су у тој земљи и једини који наслућују да ће се неразумна авантура америчке хипермоћи завршити великим злом у целом свету, које ни Америку и њен народ не може мимоићи.

"Историја је показала", каже се у једном коментару "Вашигтон поста" (14. новембар 1999), "да ниједна хегемонистичка сила није успела да се одржи". Набрајају се затим примери: Хабзбуршка монархија, Француска под Лујем XIV и Наполеоном, викторијанска Велика Британија, Немачка под Хитлером... "Узрок пада свих претходних хегемонија јасан је - када једна држава постане превише моћна, друге државе се уједињују како би створиле бааланс против моћника" - коментарише "Вашигтон пост" америчку стратегију суперсиле која, према оцени овог дневника, "већ показује јасне знаке слабљења и цепања, што потврђује историјску истину да је свака хегемонија - самоуништавајућа".

Свет је ових месеци у великој дилеми. Скоро да нема озбиљног аналитичара међународних односа који себи не поставља питање ко, заправо, стоји иза терористичког напада септембра прошле године који је заувек променио слику света и односа у њему.

С једне стране врло је наивно поверовати у тезу да је терористичка организација Ал-каида самостално извршила и савршено организовала напад на најмоћнији ентитет у свету који је по степењу обезбеђења социјалног и економског интегритета без премоца; С друге стране, у јавности су се, убрзо после напада, појавиле информације да су америчке надлежне службе безбедности биле обавештене (посебно са руске стране) да постоји могућност терористичког напада.

На крају, по принципу "убичајено сумњивих" први на листи је био сада већ одмештени амерички партизер у очувању националних интереса где год је то требало "Осама бин Ладен. Кренуло се, (само на основу прелиминарних и основаних сумње), у акцију "Америка узвраћа ударац"...

Дакле, без иједног конкретних материјалних доказа Сједињене Америчке Државе су разориле Авганистан, срушиле талибански режим, успоставиле (њиховим интересима) лојалну владу и коначно, нису привеле њиховом поимању правди бин Ладена који је био, да подсетимо, моћив агресије на Авганистан.

Признавање да је дилема с почетка оправдана и да след догађаја упућује на једини логичан закључак - да је некоме био потребан само повод да уведе свет у нову епизоду филма "Нови светски поредак" који жанровски по свему судећи можемо да смислимо у хорор продукцију.

Заштита људских права, нажалост је постала опасна флоскула "демократски" устројеног света. Као никада до сад свет не памти тако перфидно упаковану вољу колонизатора која прети да доведе до краха свих цивилизацијских тековина. Још почетком деведесетих година прошлог века сусрели смо се са почецима оквира новог поретка ствари у свету: урушен је (скоро шаблонски) цео Источни блок, обезглављен је наикадашњи Совјетски Савез, и уместо биполарне равнотеже снага у свету успостављен је монополаризам у корист Сједињених Америчких Држава; уједињена је Немачка; направљен је нови концепт Уједињене Европе; ратни вихор је одувао бивше југословенске републике и коначно успостављен механизам који ће десет година касније довести свет у

ситуацију дужничког ропства. Тај механизам је последње деценије прошлог века разрађиван кроз специјалне НАТО снаге за брза дејства које би правиле а потом контролисале "перманентно присутне кризе". Тако је савремени свет полако али сигурно клизао ка давно осмишљеном уређењу света: једна влада, један суд и један светски полицајац. Не треба бити претерано маштовит па одговорити на питање КО УПРАВЉА СВЕТОМ?!

Кризе на стратешким тачкама светских региона почињале би терористичким акцијама које би проузроковале општи сукоб скоро нерешив без посредовања увек исте "интернационалне екипе". Наставак знате... Међутим, оно што је мање познато јесте да су терористи имали јаке пословно - техничке везе са светским силама међу којима

КАМПАЊА АНТИТЕРОРИЗМА

НЕОКОЛОНИЈАЛИЗАМ
ИЛИ НОВИ СВЕТСКИ
ПОРЕДАК ЈЕ ПОСЛЕ
ТЕРОРИСТИЧКОГ
НАПАДА НА АМЕРИЧКЕ
СИМБОЛЕ ЕКОНОМСКЕ,
ВОЈНЕ И ПОЛИТИЧКЕ
МОЋИ) ДОБИО СВОЈЕ
НОВО ЛИЦЕ...

предњачи Америка. Добијали су финансијска средства, обуку у специјалним камповима као и наоружање. Тако да би се сада могла да повуче паралела између трговца оружјем, наркотицима, касније терористима. Примера је много, али да поменемо неке: Генерал Норијега (до инвазије на Панаму) био је на платном списку ЦИА дуги низ година па чак и у периоду када је отац садашњег америчког председника био шеф ове обавештајне агенције. Коришћен је за контролу пута шверца наркотика и оружја у Латинској Америци. Када је доведен на власту Панамом имао је кључну улогу у обарању "непослушних" режима у осталим земљама Латинске Америке и успостављању поданичких фигура у шверцском ланцу. Када је посао завршен, а Норијега постао "потенцијално опасан" десила се инвазија на Панаму 1989. године.

Следећи еклатантан пример Америчког освајања света је и сада озлоглашени "светски непријатељ број један" Осам бин Ладен. Овај Саудијски бизнисмен пореклом из веома богате па самим тим и угледне породице је Американцима послужио у више наврата, да поменемо рат у Авганистану и рат на територији бивших југословенских република а посебно на тлу некадашње Босне и Херцеговине и Косова и Метохије. Каква је данас судбина бин Ладена чини се да сви знају. Преко ноћи је постао светски "непријатељ број један".

Завршни ударац помахниталих хегемона

Прича о бин Ладену можда и не би била толико популарна да није смештена у оквир терористичког напада на америчке па тако и светске симболе моћи 11. септембра прошле године. Од тог момента па надаље суочавамо се са новом и последњом фазом успостављања новог светског поретка односно са антитерористичком кампањом. Тероризму су Сједињене Америчке Државе објавиле рат и свако ко се не приклони овој кампањи на страни је терориста па самим тим и њихов саучесник па тако и будућа мета напада "светске армије".

У покушају да ухвате бин Ладена Сједињене Америчке

Државе и Велика Британија су заједничким снагама "збрисале" талибански режим и добар део географије Авганистана; учиниле владарима лојалне авганистанце а мали број заробљених талибана депортовали у своју базу на Куби.

Дакле, без иједног конкретног материјалног доказа о умешаности Ал-каиде у напад на Њујорк и Вашингтон Америка је извршила још једну агресију на суверену земљу није ухватила потенцијалног кривца али је зато направила праву хуманитарну катастрофу народа који је иначе изумирао због нељудских услова живота. Да се којим случајем не би неко досетио да тенденциозно тумачи овај текст, да разјаснимо... ни у ком случају нико нормалан не може да стане у одбрану злочина ма у којој форми он био а посебно на страну терора којег смо посебно ми на овом поднебљу свакодневне жртве.

Међутим, баш поучени сопственим искуством да видимо шта све може да се сматра терором: зар може да се у цивилизованом свету (како сви желимо да видимо себе) деси да се на основу сумње изврши агресија на једну суверену земљу којој су свим међународним конвенцијама, повељама и институцијама, гарантована неповредивост граница и сувереност па тако и самостално решавање унутрашњих спорних питања. Свима би нам било лакше да је пред светску јавност изнет макар један чврст доказ о умешаности бин Ладена у терористички акт на зграде Светског Трговинског Центра и на Пентагон. Али као и у нашем случају то није урађено. Напротив, полетели су авиони који су бомбардовањем тражили бин Ладена и доказе. Бин Ладен није пронађен а уместо доказа имали смо прилику да гледамо видео касету у чији садржај је ретко ко поверовао. Да зло буде још веће, покренута је кампања против тероризма која има за циљ кажњавање свих земаља које се успротиве провођењу воље Америке и Велике Британије. Дакле, сви они који нису на страни Англо-Саксонаца сматраће се њиховим непријатељем! Управо је ова чињеница била "окидач" сада већ забрињавајућег пораста насиља у региону блиског Истока између Израела и Палестине, као и између Индије и Пакистана. Уместо да кампања да наговештаје смиривању криза, поруке које примамо су изузетно узнемиравајуће и наговештавају сукобе глобалних размера. Овде посебно тре-

б а

имати у виду да се ради о традиционалним весрским сукобима који чини се полако али сигурно муслимански свет воде на "ратну стазу". У том смислу нема те земље која се у перспективи не суочава са осветом исламских фундаменталиста. Вероватно из тих разлога Америка нема консензус за своју кампању међу земљама Европске Уније и осталим својим "природним савезницима". Чак и Британци све гласније размисљају на тему да ли су изабрали прави пут бранећи се својим излизаним легализмом. Скорашњи протест хуманитарца и међународне организације за заштиту људских права да поводом статуса талибанских затвореника у америчкој бази Гватанамо беј, на Куби рефлектује премишљање британске јавности да ли је мудро следити

камењем". Дакле, садашњи трендови високе светске политике која прикрива ниске побуде неколицине у владајућој олигархији света приближавају нас остварењу ноћних мора и страхова велики научника чији су доприноси развоју науке злоупотребљени у освајачке сврхе.

Крв и терор свакако јесу слике света које свакодневно гледамо и које нам из дана у дан троше наду у боље сутра. Заиста је сада јасно да је неко одлучио да овлада целом планетом тако што ће сејати страх, беду, болести и смрт, притом дајући примере како пролазе они који се нађу на овом путу. Тако се сетите ратова на овим просторима, Хага, Ирака, Авганистана... треба ли још примера. Скоро да нема дела света у којем се не воде бра-тоубилачки вишедеценијски ра-

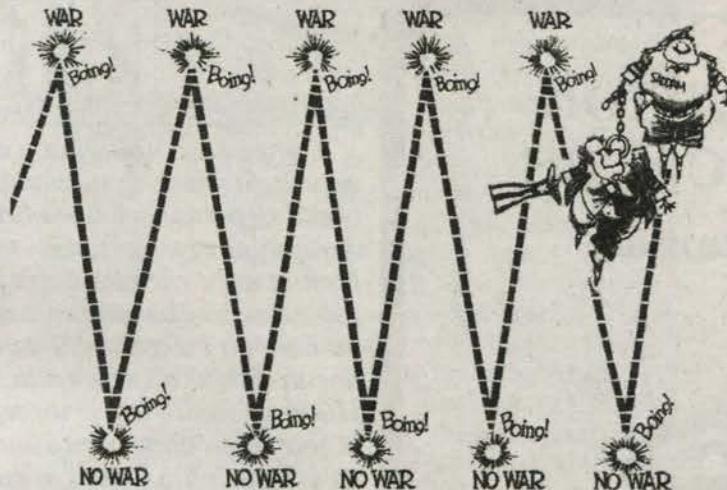
Америку када данас-сутра и Британија може да доживи 11. септембар. Велики медијски простор који се поклања полемикама на ову тему рефлектује очигледну забринутост Острвљања за будућност. Наравно ретко када ћете имати прилике да тако нешто прочитате, видите или чујете на домаћем медијском простору, просто то није у тренду актуелних политикантских наглабања.

Како год да се узме уместо да се свет ближи рационалном смирењању конфликта ближи је апокалипси и Армагедону који у име човечанства осмишљава некојина болесних умова чија је шизофрe-

на и накупела воља за моћи одлучила да потезом оловке направи слику планете која ће удовољити само њиховим интересима без обзира на цену. Кад човек мало боље размисли све ово није ништа ново. Напротив, толико се пута често дешавало да је утврдило правилности у понављању. Е, то је оно што плаши јер нам историја даје примере наставка оваквих ситуација које су се завршавале крахом цивилизације и религије... крахом свега постојећег. у ситуацији када добар део света у сукобу поседује нуклерано оружје као и одређени број терористичких организација сетим се оне Ајнштајнове изреке: "Не знам којим ће се оружјем водити Трећи светски рат, али ће се Четврти светски рат водити дрвљем и

тови који су постали део крвавог наслеђа које се преноси са генерацију на генерацију; скоро да у свакој земљи постоји онај источни део у којем људи умиру од глади и експерименталних лекова; скоро да не постоји изговорена мисао која више пута уз помоћ глобалним информационим мрежама није преслушана. Скоро да не постоји особа на овом свету која се не плаши и од самог страха... о моралним, религијским и осталим вредностима да и не причамо. То су стандарди новог поретка ствари у свету. Вероватно да и има позитивних ствари, међутим тешко их се сетити. Поготово када смо свакодневе "жртве" изјава властодржаца типа "Оперисемо без анестезије. Ко сарађује преживеће"! Па

то су нацисти радили у логорима смрти са крајње зверским епилогом израженим у милионима жртава помахнитале идеологије. Разлика је очигледно у томе што смо сви слепи па не видимо жице и не препознајемо капое. Али се мора признати да народ свакодневно индентификује цукеле. И то је нешто. Ваљда ћемо у скороје време бистра ока видети и остале делове орнаментике "Треблинке" или "Аушвица"! А онда следи исто оно што се и десило у годинама после Другог светског рата. Треба још мало сачекати, темељи неког новог Нирнберга се назиру!

ХАПШЕЊЕ ГЕНЕРАЛА НОРИЈЕГЕ И УВОЂЕЊЕ ДЕМОКРАТИЈЕ БИО ЈЕ ЗВАНИЧАН ПОВОД АДМИНИСТРАЦИЈИ ЏОРѢА БУША ДА " ПОЗВОНИ" НА УЗБУНУ

ИНВАЗИЈА НА ПАНАМУ - НОВИ МОДЕЛ РАТОВАЊА

OPERATION JUST CAUSE

Panama

Joint History Office

Office of the Chairman of the Joint Chiefs of Staff

Савремена доктрина окупације светла своди се на избегавање глобалних сукоба (у смислу два светска рата), већ на вођење "мини ратова" или фабрикацију "сукоба ниског интензитета". Прича која следи ствара је скоро штринаест година али је веома важна и зашло вероватно свесно бачена у заједњак. Разлог за то је веома једноставан и сада кристално јасан - инвазија на Панаму званично је почетњак новог модела ратовања на тако и решавања спорних питања између великих сила, а у том смеру и почетњак рекомпозиције интересних сфера или успостављање новог светског поретка.

Званични повод инвазије на Панаму био је хапшење генерала Нориеге и рестаурирање демократских институција. Неколико година касније појавиле су се различите теорије око америчке инвазије на Панаму, које су сводиле на то да је прави повод инвазије био уништење панамских одбрамбених снага и редефинисање споразума (које је панамска страна одбијала) на основу којег је Америка требало да се повуче до 2000. године са територије Панаме!

Испало је да је јавност била обманута не само од стране америчке администрације већ и од водећих медијских кућа.

Инвазија је почела 19. децембра 1989. године у поноћ када су становници једино размишљали како да обрадују своје најближе за божићне празнике. Сједињене Америчке Државе су у тајности мобилисали 26 000 припадника трупа за поноћни удар на Панаму. Призори те ноћи сликали су страву и ужас. Људи нису знали шта се дешава. У првом удару рањено је и убијено 1000 људи. Агонија је трајала наредна три дана.

Годину дана касније се показало да је инвазија била „пробни балон“ за напад на Ирак. У правом смислу речи би-

Истини за вољу, појам Нови светски поредак није изум савременог доба већ датира од момента када је прва држава осетила "укус" моћи, па тако дошла порив да влада и поробљује остале како би удовољила својој вољи - вољи за моћи. Они који су најпре осетили "на кожи" тај порив биле су земље у окружењу, а убрзо затим континент па цео свет. Временом се само усавршавала методологија и технологија поробљавања или диктатура моћних. Тако смо данас ту где јесмо; а ево како је то изгледало на почетку манифестације претпоследње фазе успостављања новог светског портека...

ла је индикатор нове стратегије америчких интервенција у годинама које су долазиле.

Међутим остало је велико питање: Шта се, заправо, десило током инвазије?

(Не)познате чињенице панамске трагедије

Инвазија на Панаму била је замишљена као заједничка акција америчке администрације и медија. Свет никако није смео да добије праву слику већ само пројекције из Беле куће које би одредиле правац јавног мњења које је требало да једногласно подржи Сједињене Америчке Државе. Тако је и било.

На неки начин инвазија Сједињених Америчких Држава на Панаму није била изненађење узимајући у обзир историју билатералних односа Сједињених Америчких Држава и Панаме. Заправо, Америка никада није хтела да призна пориве Панамљана за независношћу. Тако кроз историју односа ове две државе у кратким цртама би то изгледало овако:

1903. године Сједињене Америчке Државе граде канал обезбеђујући суверену контролу над "зоном канала". Споразум су потписале Америка и Француска без учешћа Панаме. Америка је увозила јефтину радну снагу са Кариба, из Индије и Азије мењајући тако расну структуру Панаме.

Године 1913. завршен је канал. Сједињене Америчке Државе шире своју војну моћ, долази до сукоба Панамских и Америчких трупа;

1968. године срушена је панамска влада; долази пуковник Торилхо који због социјалних реформи и пружања шанси свима без обзира на расу, националну или верску припадност придобија огромну подршку у народу. Десет година касније Сједињене Америчке Државе и Панаме, односно председници Џими Картер и Торилхо потписују споразум на

основу кога се америчке трупе повлаче са тла Панаме 2000. године, а власт и управа се враћа Панамцима. Управо је овај Америчко-Панамски споразум одредио трагичну судбину Панамљана. Одмах по потписивању је наишао на оштре критике конзервативаца у америчкој администрацији. Оштром критиком овог споразума Роналд Реган је 1980. године победио Картера у председничкој трци. Остала је запамљена реченица Роналда Регана: "Ми смо га правили, ми смо га купили и генералу Торилхо се мора рећи да ћемо га задржати". Само осам месеци касније, 31. јула 1981. убијен је генерал Торилхо.

Званична верзија је била да је погинуо у авионској несрећи. Међутим, очевици несреће су говорили да је авион експлодирао пре ударца у стену. За овај инцидент везивао се генерал Мануел Норријега као и ЦИА. Хозе Мартинез, један од најближих

"Сједињене Америчке Државе морају употребити сва средства за промовисање демократских вредности целом свету, како би контрирале мисионарским активностима тоталитарних идеологија као што су фашизам и комунизам... То значи да морамо укључити то у дугорочни програм употребе свих средстава која су нам на располагању, наших организационих способности, наших добара и долара.." Роналд Реган.

Ова изјава некадашњег америчког председника који је био препознатљив по свом пропагандистичком имиџу у чинила је оквир Америчке националне фондације која је основана 1983. године у циљу да "промовише демократске вредности по целом свету". Ова фондација постала је "бисер у круни" неоколонијалистичких аспирација Сједињених Америчких Држава!

сарадника генерала Ториља и данас тврди да је ЦИА уби-
ла генерала Ториља због његовог
огромног политичког утицаја на цео
Централно-амерички регион а посебно на
револуционарне покрете.

Пуковник Мануел Норијега био је на
платном списку ЦИА од шездесетих го-
дина у статусу доушника и везе за
наркотику. Када је Џорџ Буш 1976. године
постављен за шефа ЦИА (тадашњи
амерички председник је био Форд) насле-
дио је Норијега. Међутим, није га "скин-
уо" са платног списка већ му је повећао
приходе на 100 000 долара годишње. Док
је Норијега сво време чекао својих пет
минута. Пет година касније, Џорџ Буш
постаје потпредседник за време Реганове
власти. Те 1981. године оснива Одбор за
борбу против дроге. Две године касније
генерал Норијега постаје командант
панамске одбране. Мануел Норијега
почиње да шири своју моћ када су
Сједињене Државе одлучиле да среде
ситуацију у централно америчком ре-
гиону: Костарика, Никарагва...
Контролишући путеве трговине дро-
гом и оружјем, па тако и финансирајући
делове који су били спорни, Норијега је
успео да сруши режиме који су сметали
Америци. Његове везе са Америком
постају све тешње; Централна
Обавештајна Агенција постаје
Норијегин заштитник. Временом је овај генерал постао
веома моћан у земљама Трећег света. Упркос његовим тес-
ним везама са Сједињеним Америчким Државама,
Норијега је са порастом сопствене моћи почео да се
супроставља деловима америчке администрације
смештеним у Централној Америци. Тако је 1984. године
наљутио Реганову администрацију тиме што је био до-
маћин мировне конференције чија је основна порука би-
ла супростављање мешању Сједињених Америчких
Држава у унутрашње послове Централне Америке. Две
године касније Норијегини заштитници у Влади
Сједињених Америчких Држава су били избачени из ње
због корупције. Била је то афера "Ирангејт", а актери су
били Норт, Поинтдекстер и Кејси. Током наредне три го-
дине Норијега је био присиљен да сарађује са америчким
државним тужилаштвом у операцији "Вага". Последица
те операције су били замрзнути милиони долара у
Панамским банкама; финансијска криза је ујединила
Норијегине противнике у Панами, док су га противници

у Сједињеним Америчким Државама оптуживали за убиств-
ва, трговину оружјем и дрогом. Убрзо је кренула медијс-
ка хајка на Норијега. Суочен са великим притиском у
Панами и Сједињеним Америчким државама, Норијега
прибегава репресији. Сједињене Америчке Државе и
званично оптужују Норијега. Незванично су у сталном кон-
такту покушавајући да га уцене или сарадња и скидање оп-
тужби за дрогу и оружје или...Преговори нису успели и
1988. године САД подижу оптужницу против Норијега,
уводе санкције Панами и гомилају трупе на граници због
"угрожености америчких националних интереса". Поред
свега што је предузела америчка администрација није ус-
пела да сруши Норијега. Ближе се избори; Сједињене
Америчке Државе дају опозицији 10 милиона долара како
би победили на изборима; Избори су одржани, на улица-
ма "ври" од насиља.

Нереде користе Сједињене Америчке Државе како би
преко својих медија окренули светску јавност против
Норијега. Буш шаље додатне трупе како би заштитили
Американце у Панами.

После фијаска на изборима,
скупштина уводи ванредно стање у
Панами и проглашава Норијега шефом
државе.

Једино што је остало неискоришћено
у америчком арсеналу јесте војна ин-
тервенција. Праве се планови (касније је
Буш побијао сваку повезаност са војном
интервенцијом). Америчке трупе су
крочиле на територију Панама изводећи
маневре и провоцирајући под изгов-
ором " решавања безбедоносних проб-
лема". У последњем месецу пред инвази-
ју, Сједињене Америчке Државе шаљу
специјалне јединице "Делта". Долази до
пуцњава на Панамску гарду. Један
Американац је погинуо. Пентагон је пори-
цао да су маринци били наоружани.
Четири дана касније дошло је до инвази-
је на Панаму, која је имала назив "
Оправдани разлог".

Бомбардована су густо насељена
градска места, дакле не само војне мете,
већ и болнице и други цивилни објекти.
Амерички војници су пуцали на све што
се креће. Палили су куће а хтели су "само
Норијега". Пентагон је све ово порицао.
Истина је да је Пентагон искористи
Панаму као полигон за најновије
наоружање: први пут је коришћена стелт
технологија, ласерски вођене бомбе и још непознато оружје
које је пржило све на шта је било употребљено (ласер).

Тада је Ремзи Кларк говорио да је употребљена војна интервенција без ваљаног разлога. Максвер Глирман, командант Северне Алијансе први пут у терминологију уводи израз "коллатерална штета" објашњавајући тиме велики број цивилних жртава.

Тенкови су газили људе и аутомобиле у којима је било цивила.

Америчко поимање демократије

У недељама после инвазије проведено је више егзекуција на улицама Панама. Међутим, истина није допирала до света. Амерички медији су били добро организовани и свој рад су координисали са америчким базама. Оформљен је био чак прес-пул. Они новинари који су хтели истинито да извештавају, били су на најгрубљи начин заустављени. Све радио станице су уништене, а телевизијске станице су преузели амерички војници.

О статусу цивила говорио је касније (када му је указана прилика) један од лидера локалне заједнице Рафаел Оливадеира који је био сведок многих егзекуција. Према његовим а и према речима других очевидца 18 хиљада људи је смештено у логоре и прихватне центре. Логор је био импровизиран у школи Балбоа, одакле су редовно одвођени мушкарци од 15 до 55 година живота на интензивна исцрпљујућа испитивања. Свака организација која се опирала терору Американаца била је уништена. Преко хиљаду људи било је ухапшено. Опозициони лидери давали су спискове својих опонената који су по методу "упирања прста" били ухапшени. Такође су сви који су радили икада за Панамску владу били су лишени слободе. Примера ради, Калво издавач „Ла Република“ провео је 18 месеци у затвору због осуде америчке инвазије.

Колико је људи убијено и ко су они, никада се неће сазнати јер су Амерички војници добро уклонили трагове у масовним гробницама, у сиромашним крајевима и мочварама. Конфисковане су службене белешке у болницама, лекари и болничко особље су били у болничком притвору. Процене броја погинулих су између две и по хиљаде до четири хиљада.

Амерички народ никада није сазнао шта се заправо десило у Панами. Амерички медији су фокус инвазије ставили на заштиту живота Американаца у Панами. У месецима који су следили чак су и Панамљани били изненађени и шокирани постојањем масовних гробница. Откривено је око петнаест масовних гробница.

Исабел Коро, из Асоцијације погинулих сведочила је о масакру: "75 одсто погинулих су били цивили".

Некако је већ међународна заједница, која је тада још увек постојала колико-толико независна од америчког утицаја, осудила инвазију на Панаму. Званично је Организација Уједињених нација, 29. 12 1989. године осудила америчко кршење међународног права. Медији су то пропратили тако што је само ЦБС посветио неких десет секунди. Како је тада Ремзи Кларк рекао медији и америчка влада су били у координацији јер су имали заједничке интересе "Новац доминира политиком, владом и медијима".

Истина за ширу светску јавност је ипак остала добро прикривена.

Један од разлога за инвазију био је и "мачизам" у имиџу америчког председника Буша и америчке војске која је хтела целом свету да покаже шта све може. Изговор је био заштита америчких националних интереса и америчког живота као и рестаурација демократије у Панами.

Новоизабрана влада која је продукт америчке администрације је полагањем заклетве изазвала демонстрације које су угушиле америчке трупе. Председник Ендара је био нов

председник којег је од сопственог народа бранила америчка војска. Како га је његов народ назвао "лутак" Сједињених Америчких Држава.

Без обзира што је Буш говорио да је разлог за инвазију умешаност генерала Норијеге у трговину оружја и дроге, тај се посао и после Норијеге наставио али са лојалнијим и послушнијим "играчима". Чак су постојали докази да су председник Ендара и остали из "нове власти" тесно повезани са трговином дрогом и фирмама које су прале новац добијен продајом дроге.

У годинама које су следиле америчка влада и медији су Норијегу представљали као државног непријатеља број 1. Када су нови догађаји на светској политичкој сцени бациле праšину на инвазију на Панаму, америчка администрација је признала да је стварни разлог за инвазију на Панаму било уништење панамских одбрамбених снага, како би се избегла предаја Панаме Панамљанима и како би се доказало да Панама "није способна да сама брани себе".

Мото инвазије на Панаму је био "Уништити земљу, како би је спасли".

Џорџ Буш је годину дана после инвазије изјавио: "Данас је демократија поново успостављена. Панама је слободна".

Касније те исте године амерички Конгрес је донео одлуку да се преиспита Америчко-Панамски споразум на основу којег је донет Закон у којем стоји да "Панама није способна да штити канал па је неопходно континуално присуство америчке војске".

Ето то је права истина о инвазији на Панаму која је била скривана скоро тринаест година. Као што видите по својој форми и суштини врло битна јер представља почетак краја реализације новог светског поретка, па самим тим и нову фазу интервенције Сједињених Америчких Држава у оквиру међународне заједнице, у оквиру корпуса међународноправних норми па тако и успостављања своје власти где год им је то било од интереса. Од Панаме, преко Персијског залива, бивше СФРЈ па ево сада и Авганистана и антитерористичке кампање принцип је исти, ради се само о нијансама. Ваљда ће сада догађаји који су заувек изменили свет и шта их то у таквом крвавом и нецивилизованом смеру покреће, бити јаснији!

RECOMPENSA MAXIMA POR ALMACENAMIENTOS DE ARMAS \$5,000

PUNTOS DE ENTREGA

- Departamento de Policia cerca de la parte de atrás del fuerte Albrook.
- Comandante Nacional (Frente al Ancon Inn)
- Las armas serán recogidas solamente en estos lugares diariamente de 7 de la mañana a 5 de la tarde.

PROCEDIMIENTOS DE ENTREGA

1. REMUEVE EL CARGADOR Y MUNICIONES DEL ARMA.
2. ATA UN PAÑO BLANCO AL ARMA.
3. ACERCATE CON EL ARMA SOSTENIDA BIEN EN ALTO POR EL CAÑON.
4. SIGUE LAS INSTRUCCIONES DE LAS AUTORIDADES.

COOPERA CON TU GOBIERNO Y AYUDA A
LAS FUERZAS ARMADAS ESTADOUNIDENSES
UNIDOS ALCANZAREMOS LA LEY, EL ORDEN Y
LA SEGURIDAD PUBLICA

SINTONIZA A A.M. 1160

ES TU DEBER

MAXIMO QUE SE PAGARA:

\$15 POR SUFICIENTE CANTIDAD DE MUNICION

\$25 POR GRANADA

\$30 POR GRANADA RPI

\$100 POR PISTOLA

\$125 POR ESCOPETA

\$150 POR RIFLE AUTOMATICO

\$150 POR MINA

\$5000 MAXIMO

FOR ALMACENAMIENTOS DE ARMAS

COOPERA CON NOSOTROS

Раденко Ц. Вучинић

НОВА БИТКА ЗА КОСОВО

Реаговање у десетерцу

Редакција «Велике Србије» је одлучила да свима вама поштоваоцима слободарског духа и истине, а у простору који је намењен читаоцима јединог опозиционог листа, пренесемо не-вакидашње реаговање на српску драму у десетерцу.

Реч је о господину Раденку Ц. Вучинићу који изабрао српску традиционалну форму казивања и прешао у књигу, само из једног разлога како се не би преусушила забраву савремена српска драма ...

«Сматрао сам да и овакво поетско казивање, несвакидашње и неуобичајено у савременом стваралаштву, ипак и данас може бити један од начина да се сачува од заборава једно доба у коме смо били изложени тешким губицима, али и доба тријумфа народног јединства испољеног у неустрашивости и храбрости у одбрани отаџбине и када смо рекли одлучно да не дамо Косово и Метохију, да не дамо колевку свог постојања, трајања и темеље своје државности, духовности, културе и цивилизације.

Разлог за моје писање нису биле књижевне амбиције, већ пре свега да проговорим о свим овим догађајима и догађањима и тако оставим сведочанство о страдању српског народа посебно на Косову и Метохији и да се никад не заборава главни виновници зла и несрећа које су нас снашле...» Раденко Ц. Вучинић (из Увода књиге «Нова битка на Косово»).

СРПСКЕ ГУСЛЕ

Гусле моје дрво најмилије
 Ви сте део српске историје,
 Србин вас је вековима чува'
 Јер без вас је историја глува.
 Уз гусле је историја цела
 Зато гуслар уз гусле и пева
 Како не би у заборав пала
 Сва времена што су прохујала,
 Догађаји што епохе красе
 Гусле бране да се не угасе,
 Знамените личности чувају
 У заборав и њима не дају.
 Сва неправда што је учињена
 Уз гусле је свету изнешена,
 Зло од добра гусле одвајају
 И о томе гуслари певају,
 Кад је тешко гусле надахњују
 На прави пут Србе упућују
 На неслогу српску указују
 Издајнике гусле осуђују,
 Срби увек уз гусле се чују

Кад тугују и кад се радују
 И бол и туга ту је записана
 Од давнина до данашњих дана.
 Са слободом ништа се не мери
 Када пева то вам гуслар вели.
 Србин славну историју има
 То кроз песму гуслар прича свима,
 Битке, буне и српска страдања
 Све успоне и српска падања.
 Гусле памте сваког Немањића
 Косовски бој и Хребељановића.
 Гусле памте Милоша Обилића
 Славну браћу девет Југовића,
 И њиховог оца Југ Богдана,
 Гусле памте Топлицу Милана
 И са њиме Косанчић Ивана,
 Тешке ране Орловић Павла
 И јунака Страхинића Бана
 И његова хрта Карамана,
 И остале косовске јунаке.
 Гусле памте војводу Момчила
 И крилатог коња Јабучила.
 Гусле памте сваког српског птића
 И издајство Вука Бранковића,
 Пет вековно ропство под Турцима
 Јер и то је историја њина,
 Пет вековне муке и страдања
 Тешке борбе и српска надања
 Све до првог српског устанка
 И Србина што га роди мајка
 Те на чело устанка се стави
 Јер су њега Срби изабрали
 Карађорђа славног Петровића
 Храброг као Милош Обилића.
 Гусле памте све Обреновиће
 Династије и Карађорђевиће
 Битке: Церску и на Колубари
 Вековима што Србе прослави.
 Гусле памте војводу Путника
 Војсковођу и српског ратника
 Гусле памте војводу Мишића
 Исто тако и Степановића
 И сердара Јанка Вукотића,
 Његоша су гусле запамтиле
 У рукама његовим су биле,
 И јунаке другог светског рата
 Кад ратова брат противу брата.

Раденко Ц. Вучинић

СРПСКА СЛОБОДАРСКА МИСАО

ЧАСОПИС ЗА ФИЛОЗОФИЈУ, ДРУШТВЕНЕ НАУКЕ И ПОЛИТИЧКУ КРИТИКУ

Часопис се може набавити у седишту Српске радикалне странке на Тргу победе 3 у Земуну, као и у свим општинским одборима странке. До сада је изашло 14 бројева. Цена једног примерка издатог 2000. године износи 100 динара, а за 2001. и 2002. годину 300 динара.

Излази двомесечно

Све информације на тел: 316 46 21

ТВРДИ ПОВЕЗ

У ИЗДАЊУ
СРПСКЕ
РАДИКАЛНЕ
СТРАНКЕ

ЗЛАТОТИСАК

Књиге др Војислава Шешеља
могу се купити у седишту
Српске радикалне странке
Трг победе 3, Земун

ЦЕНА ЈЕДНОГ ПРИМЕРКА
ЈЕ 1000 ДИНАРА
ЧЛАНОВИМА СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
ПОПУСТ 70%

Све информације на телефон: 011/316-46-21